

Jaarstukken 2019

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Jaarverslag	6
2.1	Programmaverantwoording	7
2.1.1	Programma Bestuur en ondersteuning	8
2.1.2	Programma Veiligheid	16
2.1.3	Programma Verkeer, vervoer en waterstaat	23
2.1.4	Programma Economie	30
2.1.5	Programma Onderwijs	36
2.1.6	Programma Sport, cultuur en recreatie	41
2.1.7	Programma Sociaal domein	51
2.1.8	Programma Volksgezondheid en milieu	62
2.1.9	Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	66
2.1.10	Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering	69
2.1.11	Overzicht overhead	70
2.1.12	Bedrag heffing vennootschapsbelasting	70
2.1.13	Overzicht onvoorzien	71
2.2	Paragrafen	72
2.2.1	Paragraaf lokale heffingen	73
2.2.2	Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	80
2.2.3	Onderhoud kapitaalgoederen	90
2.2.4	Verbonden Partijen	98
2.2.5	Financiering	105
2.2.6	Bedrijfsvoering	111
2.2.7	Grondbeleid	118
3	Jaarrekening	123
3.1	Balans per 31 december 2019 voor resultaatbestemming	124
3.2	Overzicht baten en lasten over begrotingsjaar 2019	126
3.3	Toelichtingen	128
3.3.1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	129
3.3.2	Toelichting op de balans per 31 december 2019	132
3.3.3	Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2019	146
3.3.4	Gebeurtenis na balansdatum	170
3.3.5	Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid 2019	174
3.4	Analyse van het resultaat	182
3.5	Bijlage prestatie indicatoren per programma	183
3.6	Bijlage taakvelden	184
3.7	SISA-bijlage bij de jaarrekening	188

1 Inleiding

De jaarstukken 2019 zijn opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarstukken van de gemeente Noord-Beveland zijn als volgt opgebouwd:

1. Inleiding
2. Jaarverslag
 - 2.1 Programmaverantwoording
 - 2.2 Paragrafen
3. Jaarrekening
 - 3.1 Balans per 31 december 2019
 - 3.2 Overzicht van baten en lasten 2019
 - 3.3 Toelichtingen
 - 3.4 Analyse van het resultaat
 - 3.5 Bijlage prestatie indicatoren per programma
 - 3.6 Bijlage taakvelden
 - 3.7 SISA-bijlage bij de jaarrekening

Door uw raad zijn negen programma's benoemd, aangevuld met "Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien".

Elk programma is als volgt opgebouwd:

- Hoofdkenmerken, bestaand beleid, trends en knelpunten
- Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?
- Hebben we bereikt wat we wilden doen en hebben we gedaan wat we moesten doen? (zowel tekstueel als in matrixvorm)
- Heeft het gekost wat het mocht kosten?

Bij elk programma horen baten en lasten. Het totaal van de programma's omvat alle baten en lasten. Per programma worden toevoegingen of onttrekkingen aan reserves apart gepresenteerd. De raad stelt de totale baten en lasten én het totaalsaldo van de rekening vast. Na vaststelling van de programmarekening vindt besluitvorming plaats over het saldo.

Een belangrijk onderdeel van het jaarverslag wordt gevormd door een aantal verplichte paragrafen. Deze paragrafen trachten een dwarsdoorsnede van de rekening weer te geven. De volgende paragrafen zijn opgenomen:

- Lokale heffingen;
- Weerstandsvermogen;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Verbonden partijen;
- Financiering;
- Bedrijfsvoering;
- Grondbeleid.

Tenslotte wordt als onderdeel van de jaarrekening ook de zgn. SISA-bijlage vastgesteld. Hierin wordt verantwoording afgelegd over specifieke uitkeringen van het Rijk of de Provincie. In de bijlage SISA (single information single audit) wordt een overzicht gegeven van een aantal specifieke uitkeringen. Verantwoording bij de jaarrekening heeft als voordeel dat een controlerend accountant niet meer voor iedere regeling een aparte verklaring hoeft af te geven.

2 Jaarverslag

2.1 Programmaverantwoording

2.1.1 Programma Bestuur en ondersteuning

Hoofdkenmerken

Het gemeentebestuur is er voor de burger en niet andersom. Daarom vindt de raad het belangrijk dat het bestuur wordt gekenmerkt door transparantie, openheid en betrokkenheid.

De dienstverlening aan de burger dient op peil te blijven en waar nodig te verbeteren. Daarvoor is op de eerste plaats een doelmatige organisatie nodig. Kernwoorden zijn hierbij: klantvriendelijk, toegankelijk, laagdrempelig, professionele medewerkers, probleemoplossend, kwalitatieve goede producten en diensten en een goede communicatie. Daarnaast vindt de gemeenteraad het belangrijk de mogelijkheid om digitale diensten via de elektronische weg aan te bieden, maximaal te benutten.

De gemeenteraad streeft ernaar om overbodige en onmogelijk te handhaven regels te schrappen. De burgers en het bedrijfsleven dienen geen last te ondervinden van regeldruk.

De bestuurlijke drukte, decentralisatie van taken, internationalisering, houdbare overheidsfinanciën en actieve burgers vormen voor de Rijksoverheid het motief om het binnenlands bestuur te moderniseren. Dit voornemen, dat door het kabinet is vastgelegd in de nota "Bestuur in Samenhang. De bestuurlijke organisatie van Nederland", is voor de vijftien Zeeuwse Overheden (ZO), provincie, waterschap en dertien gemeenten, aanleiding geweest het initiatief te nemen om via een gezamenlijk proces tot een visie op de bestuurlijke toekomst van Zeeland te komen. Daartoe is de "Tafel van 15" in het leven geroepen. Via een projectmatige aanpak, wordt langs drie sporen, te weten een bestuurlijk spoor, een innovatief experiment en een organisatorisch spoor, een veerkrachtig bestuur in Zeeland nagestreefd dat toekomstbestendig en herkenbaar is en dat voldoende slagkracht heeft om de op de overheden afkomende maatschappelijke opgaven aan te kunnen.

De gemeenteraad streeft het behoud van de eigen autonomie na. Uitgangspunt is dat de gemeente zelfstandig blijft. De (kleine) omvang van het ambtelijk apparaat leidt er onder andere toe dat samenwerking met andere gemeenten en instanties voordelen oplevert en dat de eigen organisatie minder kwetsbaar wordt. Samenwerking dient te worden gezocht waar dat nodig is om de kwaliteit van de dienstverlening en/of de kwaliteit van het beleid te waarborgen of te verbeteren of wanneer samenwerking doelmatig is. Participeren in GR de Bevelanden op het gebied van de bedrijfsvoeringsdisciplines is een goede zaak.

De gemeenteraad streeft ernaar dat iedere kern een goed functionerende dorpsraad heeft. Dit vergroot de betrokkenheid van de burger bij het bestuur en de burgers kunnen op deze manier meepraten over de ontwikkeling van voorgenomen plannen.

Bestaand beleid

- De raad heeft de verordeningen 212, 213 en 213a vastgesteld als kader voor college en organisatie.
- De raad heeft bestuurlijke ondersteuning, inspraak en spreekrecht in verordeningen vastgelegd.
- De raad heeft voor de periode 2014-2018 een raadspuntenprogramma vastgelegd.

Trends

Gemeenten ontwikkelen zich tot de meest nabije overheid voor burgers, bedrijven en instellingen. Daarbij werken ze aan het verbeteren van hun publieke dienstverlening, de besturing, interne bedrijfsvoering en de ondersteunende informatievoorziening.

Vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties en de VNG wordt dit proces ondersteund door concepten en instrumentarium aan te reiken. De implementatie van

de resultaatverplichtingen uit het Nationaal Uitvoerings Programma (i-NUP), e-overheid, de vertaling en invoering van het dienstverleningsconcept “ANTWOORD”, deregulering en het zoeken naar samenwerking zijn hoofdstromen voor de beweging in de organisatie. De te verwachten gemeentelijke bezuinigingen in verband met het oplopende nationaal begrotingstekort werpen hun schaduw vooruit en geven tegelijkertijd mede richting aan de beweging. Anders zal noodzakelijkerwijs ook vaak goedkoper betekenen.

Wanneer de basisregistraties zijn ingevoerd worden door slim toepassen van bouwstenen en het combineren en analyseren van gegevens verbeteringen en besparingen in de bedrijfsvoering mogelijk. Dit biedt kansen om de investeringen in i-NUP ook daadwerkelijk terug te verdienen, het zogenaamde inverdieneffect.

Het aantal “aanwijzingen/verplichtingen” opgelegd vanuit het Rijk lijkt toe te nemen.

De mondige burger lijkt steeds vaker participatie op individueel niveau maatwerk te eisen.

Knelpunten

Bij afnemende beschikbaarheid van middelen, bezuinigingen, zal het steeds moeilijker zijn ambities en wensen in balans te brengen met de beschikbare middelen.

Individualisering legt meer nadruk op persoonlijke belangen waarbij de animo om maatschappelijk te participeren af lijkt te nemen.

In matrixvorm:

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
De huidige professionele bedrijfsvoering op peil houden, in blijven spelen op ontwikkelingen en de organisatie bewust maken van verdergaande digitalisering, minder regeldruk en actief inspelen op de komende bezuinigingen.	Verder digitaliseren van de organisatie, fasegewijze implementatie van overheidsprogramma's Agenda Digitale Overheid - NLDIGIbeter en de Nederlandse Cybersecurity Agenda.	Het in beeld brengen van de concrete opgave vanuit de programma's Agenda Digitale Overheid - NLDIGIbeter en de Nederlandse Cybersecurity Agenda. Samen met de vier andere Bevelandse gemeenten uitvoering geven aan de projecten uit deze programma's en daarbij het dienstverleningsconcept verder invoeren en verankeren binnen de organisatie.	2019	De implementatie van zaakgericht werken is afgerond, daarmee voldoen we aan de basisvoorwaarde voor plaats- en tijdonafhankelijke digitale dienstverlening aan onze inwoners en bedrijven en aan een aantal voorwaarden voor het succesvol invoeren van de Omgevingswet in 2021. Elektronische facturatie middels e-factoreren is succesvol ingevoerd.	Voor de opgave vanuit de programma's Agenda Digitale Overheid – NLDIGIbeter stellen we samen met de andere Bevelandse gemeenten een informatiebeleidsplan op. De Nederlandse Cybersecurity Agenda wordt in samenwerking opgepakt middels de ENSIA verantwoordingscyclus

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Kritisch kijken naar de efficiency van de gemeentelijke diensten en medewerkers kritisch kijken of gemeentelijke taken in eigen huis gedaan moeten worden of dat deze werkzaamheden door private partijen gedaan kunnen worden, waarbij in samenspraak met de raad de criteria worden bepaald en de uiteindelijke besluitvorming.	Organisatie toekomstproef houden/maken.	Verdere invulling geven aan het organisatieontwikkelingstraject, waarbij ook de aanbevelingen uit de benchmark worden betrokken.	2019	In 2018 is besloten om de actualisatie van het organisatiedocument in de tijd te faseren in verband met de ontwikkeling van de Toekomstvisie	De toekomstvisie is medio 2019 opgeleverd, waarna het proces tot het vernieuwen van het organisatiedocument weer is opgepakt. Hiervoor is gestart met het opstellen van een richtinggevend document.
Behoud van zelfstandigheid van de gemeente en het versterken en uitbouwen van de samenwerking met GR de Bevelanden conform de getekende intentieverklaring.	Verbeteren van de samenwerking met overige Bevelandse gemeenten.	Samenwerken binnen de Bevelanden op de aangewezen onderdelen. Dit conform de intentieverklaring en vlekkenplan. Gebruikmaken van de gemeenschappelijke regeling en bestuurlijk platform De Bevelanden.	2019	De gemeentebesturen zijn akkoord met de begroting 2020 van de GR.	Er is in 2019 ingezet op het robuuster maken van de GR, met als uitgangspunt dat er (voorlopig) geen extra taken onder de GR worden gebracht.

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
In iedere kern dient er een goed functionerende dorpsraad te zijn, welke betrokken worden bij de opstelling van nieuw beleid; bijvoorbeeld via openbare avonden voor de inwoners e.d.	Aanspreekpunt voor bevolking en gemeentebestuur in een dorp.	Faciliteren.	2019	In iedere kern is een dorpsraad actief.	Afgerond.

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Het hebben van een actuele, toegankelijke en gebruiksvriendelijke gemeentelijke website die ook te gebruiken is door smartphones.	Verder verbeteren van de website waarbij het technische deel bij GR de Bevelanden ligt en het contentbeheer bij de gemeente.	Doorlopend.	2019	Door middel van monitoren houden we de website actueel, toegankelijk en gebruiksvriendelijk.	<ul style="list-style-type: none"> - Er is doorlopend gemonitord op zowel het technische gebied als op het gebied van content met het programma SiteImprove. - Waar nodig zijn verbeteringen doorgevoerd. Voor het technische deel wordt dit in samenwerking met GR de Bevelanden gedaan. - In het kader van de digitoegankelijkheid is er een nulmeting uitgevoerd.
Goede informatievoorziening vanuit het gemeentehuis richting de burger ten aanzien van regelingen waarvan de burger gebruik kan maken.	De burger actief wijzen op de voorhanden zijnde regelingen.	Aandacht hieraan besteden via de verschillende communicatiekanalen.	2019	De Peelanders en het Gele Krantje worden hiervoor als 'offline' kanalen ingezet.	Ook social media wordt volop ingezet.

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Op gemeentelijke locaties is WIFI aanwezig.	Voorzien in de behoefte van de moderne bezoekers en medewerkers.	Locaties inventariseren en op basis van de inventarisatie een voorstel tot Wifi dekking doen.	2019	Op de belangrijkste openbare plaatsen is WiFi aanwezig.	Onder meer op het gemeentehuis, in de dorpshuizen, in de gemeentelijke jachthaven en het Banjaardstrand.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

Taakvelden	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.	Saldo
Baten	162.882	192.882	178.148	14.734
Lasten	1.282.766	1.525.636	1.490.152	35.483
Saldo	-1.119.884	-1.332.754	-1.312.004	-20.750

Taakvelden

- 0.1 Bestuur
- 0.2 Burgerzaken
- 0.10 Mutaties reserves

2.1.2 Programma Veiligheid

Hoofdkenmerken

De regie voor het veiligheidsbeleid ligt bij de gemeente. De zeggenschap over de vorm en inzet van de politie is een zaak van de korpsleiding, het korpsbeheer en het driehoeksoverleg en kan slechts gedeeltelijk door de gemeente worden beïnvloed.

Daarnaast is veiligheid, als onderdeel van de leefbaarheid van de kernen een belangrijk aandachtspunt. Naast de persoonlijke veiligheid, richt de raad zich ook op de sociale veiligheid. Veiligheid moet te voelen zijn en veiligheid moet te zien zijn.

Ten behoeve van brandweezorg en rampenbestrijding dient de gemeente door samenwerking op regionaal niveau over een efficiënte en effectieve rampenbestrijdingsorganisatie te beschikken, waarbij de lokale brandweerposten voor de lokale brandweezorg garant staan. Wettelijke gestelde tijden waarbinnen hulp moet worden verleend, dienen zo goed mogelijk te worden nageleefd door de Veiligheidsregio Zeeland (VRZ).

Handhaving van vastgestelde regels moet worden nageleefd.

Bestaand beleid

- Regionale samenwerking in het kader van de crisisbeheersing/rampenbestrijding.
- Voorbereidingen in het kader van de crisisbeheersing/rampenbestrijding, zoals het volgen van cursussen en oefenen.
- Een piketregeling t.a.v. openbare ruimte, rampenbestrijding en brandweer.
- Participatie in de Veiligheidsregio Zeeland (VRZ).
- Deelname aan districtelijk overleg integrale veiligheid, zowel bestuurlijk als ambtelijk.
- Een integraal handhavingsprogramma, overleg en afstemming regionaal en lokaal.
- Deelname in het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC).
- Ten behoeve van de aanpak georganiseerde criminaliteit is een Taskforce Brabant - Zeeland ingesteld.
- Deelname aan het Veiligheidshuis Zeeland.
- Deelname aan Burgernet.
- De "oog- en oorfunctie" in de organisatie borgen.
- Convenant hennepkwekerijen.
- Structureel overleg met politie zowel op lokaal als basisteamniveau, eigen wijkagent voor Noord-Beveland.
- Tijdens het toeristenseizoen campingoverleg.
- De veiligheid op het strand uitbouwen in overeenstemming met de toekomstige normen.

Trends

- Per 1 januari 2015 zullen het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en het Steunpunt Huiselijk Geweld opgaan in het gezamenlijke Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK).
- Voor iedere gemeente in de politieregio Zeeland-West Brabant wordt een zgn. ondermijningsbeeld opgesteld. Dit is een quickscan naar de weerbaarheid van de gemeente in het kader van (het ongewild faciliteren van) georganiseerde criminaliteit.

Knelpunten

- De regiefunctie van de gemeente op het gebied van veiligheidsbeleid houdt steeds vaker in dat de gemeente om (co-)financiering wordt gevraagd. Dit terwijl de beschikbare budgetten onder druk staan.

- Het ondermijningsbeeld kan tot gevolg hebben, dat er binnen de gemeente capaciteit beschikbaar dient te zijn om opvolging te geven aan de geconstateerde knelpunten, bijvoorbeeld op het gebied van bestuursrechtelijke handhaving. In dat geval leidt dit tot personele en/of financiële consequenties voor de gemeente.

In matrixvorm:

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Activiteiten opstarten met als doel dat de wijkagent en de BOA (buitengewoon opsporingsambtenaar) bij de burgers meer in beeld komt.	Lokale verbinding tussen politie en burgers.	Politie periodiek uitnodigen bij raadsvergaderingen. Politie (blijven) betrekken bij lokale initiatieven (bijv. vergaderingen dorpsraden). Wijkagent en BOA Noord-Beveland (verdere) bekendheid laten verwerven binnen gemeente.	2019	Politie is net als voorgaande jaren aanwezig geweest bij de raadsvergadering. De wijkagent Noord-Beveland en de wijkagent recreatie en toerisme waren ook aanwezig	Wijkagent heeft op vaste momenten spreekuur op het gemeentehuis en doet dienst in de gemeente. Ook de BOA is zichtbaar aanwezig (o.a. middels dienstvoertuig).
24-uurs bereikbaarheid van politie en brandweer in stand houden.	Snelle en adequate hulp in geval van calamiteiten.	Standpunt uitdragen.	2019	Er wordt samen met VRZ gewerkt aan borging van goede brandweezorg.	De post Kortgene is in samenspraak met de ploeg facilitair opgewaardeerd.
Het integraal veiligheidsplan actualiseren en daarna inbrengen in de driehoek.	Beschikken over actueel veiligheidsbeleid.	Uitvoering geven aan de nieuwe nota integraal veiligheidsbeleid 2019-2022.	2019	De nota integraal veiligheidsbeleid 2019-2022 is actueel.	De jaarlijkse uitvoering in 2019 was conform de prioriteiten zoals benoemd in de nota. Betreffende ondermijning is de eigen jachthaven onderworpen aan een schouw in het kader van weerbaarheid. Op gebied van zorg en veiligheid stond veel in het teken van de implementatie van de WvGGZ.

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
De leefbaarheid en de veiligheid in alle kernen optimaliseren.	Leefbaarheid en veiligheid verbeteren.	Idem, waarbij vanuit meerdere beleidsterreinen gezamenlijk wordt opgetrokken, met behulp van een integrale benadering.	2019	In 2018 is besloten om aan te sluiten bij buurtbemiddeling.	Per 1-1-2019 is buurtbemiddeling De Bevelanden gestart. Het overgrote deel van de aangedragen casussen wordt duurzaam beslecht.
Meer aandacht voor huiselijk geweld.	Een veilige woonsituatie voor alle inwoners.	Veilig Thuis moet de benodigde expertise kunnen bieden en snel kunnen handelen als de veiligheid van burgers in het geding is. Veilig Thuis is centraal in Zeeland georganiseerd en werkt gebiedsgericht. Aansluiting bij de lokale teams is essentieel.	2019	Per 1-1-2019 is de meldcode huiselijk geweld veranderd. Het leidde tot extra meldingen bij Veilig Thuis.	Meldingen worden opgepakt door het gebiedsteam om de juiste hulp in te schakelen. Bij acute situaties kan een tijdelijk huisverbod als cooling down instrument worden ingezet.

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Een gecoördineerde aanpak tussen politie, gemeente, dorpsraden, scholen en Centrum voor Jeugd & Gezin, maatschappelijk werk en het jongerenwerk, ten behoeve van ondersteuning van jongeren op weg naar de volwassenheid.	Voorkomen van afglijden van jongeren naar de criminaliteit	Vanuit het sociaal team en sociaal loket vindt een gecoördineerde aanpak plaats tussen alle betrokken partijen. Iedere partij kan daarbij vanuit zijn eigen invalshoek casussen inbrengen, bijvoorbeeld op basis van ontvangen signalen uit de samenleving.	2019	In het gebiedsteam en sociaal loket is er overleg met de ketenpartners (o.a. politie, maatschappelijk werk, onderwijs en jongerenwerk).	In dit overleg wordt de aanpak van de problematiek rondom jongeren gecoördineerd. Het gebiedsteam is maandelijks bij elkaar geweest.
Aandacht voor een goede ambulancezorg met name in de zomermaanden.	Beschikken over snelle medische zorg binnen de gestelde normen.	Continueren en uitbouwen Hartveilig Wonen.	2019	Het project Hartveilig Wonen is officieel afgesloten met een bijeenkomst om de vrijwilligers die een trekkende rol hadden te bedanken.	De dekking van een sluitend hulpverleningsnetwerk bij reanimatie in de kernen is met het afronden van het project gerealiseerd.
Stevige aanpak van (jeugd)criminaliteit en vandalisme, onbeschoft en asociaal gedrag.	Bevorderen leefbaarheid en veiligheid(sbeleving) in de buurt.	De jongerenwerkers richten zich op preventie. Bij vandalisme aan gemeentelijke eigendommen wordt aangifte gedaan.	2019	Politiecijfers tonen aan dat de jeugdoverlast op Noord-Beveland zeer laag is.	Ook de vandalismecijfers liggen laag.

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Inzet BOA continueren.	Beschikken over een gemeentelijke handhaver in de openbare ruimte.	Continuering en flexibilisering inzet eigen BOA en inhuur op specifieke beleidsvelden, zoals DHW.	2019	Ja, we beschikken weer over een fulltime eigen BOA. Voor horecacontroles wordt Handhaving Support ingehuurd.	Ja, ten tijde van de boavacature is capaciteit ingehuurd van Handhaving Support op Domein I zodat uitvoering van de BOA-taken geborgd bleef.
De Wet BIBOB actief toepassen.	Aanpak georganiseerde criminaliteit en voorkomen ongewenst faciliteren criminele (witwas)activiteiten.	BIBOB beleid actueel houden en conform beleid handelen bij aanvragen om vergunningen.	2019	Dit vindt doorlopend plaats.	BIBOB wordt conform het model-beleid toegepast. Vanuit Noord-Beveland is verzocht om een evaluatie van het modelbeleid. Dit is opgestart in 2019.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

Taakvelden	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.	Saldo
Baten	28.604	28.604	15.330	13.274
Lasten	979.891	975.366	965.705	9.661
Saldo	-951.287	-946.762	-950.374	3.612

Taakvelden

- 0.10 Mutaties reserves
- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid

2.1.3 Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

Hoofdkenmerken

De verkeersstromen op Noord-Beveland nemen toe. Dit is onder andere een gevolg van de groei van het autoverkeer en de steeds toenemende mobiliteit van mensen. Bij de planning van ruimtelijke ingrepen dient nadrukkelijk aandacht te worden besteed aan de bereikbaarheid.

De verbindingen en de bereikbaarheid tussen onze kernen dienen aandacht te krijgen ten aanzien van de verkeersveiligheid.

Zwaar verkeer moet geweerd worden uit de bebouwde kommen. Dit niet alleen vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid maar ook vanwege de beschadigingen aan het wegdek en trottoirs.

Bestaand beleid

Het programma Verkeer, Vervoer en Openbare werken is afgelopen jaren volgens de volgende beleidsprogramma's ingevuld:

- Mobiliteitsplan
- Gemeentelijk Rioleringsplan
- Waterplan
- Afkoppelplan regenwater
- Wegen beheersprogramma
- Openbaar verlichtingsplan
- Groenstructuurplan
- Speelplaatsenbeleidsplan

In de uitvoering van het programma Verkeer, Vervoer en Openbare werken zijn de ruimtelijke projecten richtingbepalend geweest. Ook voor de komende jaren is de ruimtelijke invulling van diverse locaties zoals het Sportveld Wissenkerke, "Het lint verbindt" Kamperland, Havens Kamperland, De Valle Colijnsplaat, Havengebied Colijnsplaat e.a. bepalend voor de invulling van de verschillende thema's (wegen, riolering, groen en ov). Werk met werk maken, ofwel opknappen van de omgeving van een bouwlocatie is hierbij een belangrijk uitgangspunt.

Naast dit gegeven wordt er op basis van inspecties invulling gegeven aan het structurele noodzakelijke onderhoud van wegen, groen, riolering, speeltoestellen en openbare verlichting.

Op het gebied van riolering en water wordt er beleidsmatig Zeeuws breed samengewerkt met het waterschap. In het samenwerkingsverband 'Samenwerking afvalwaterketen Zeeland' wordt aan de hand van verschillende thema's gewerkt aan kwaliteitsverbetering, kwetsbaarheidvermindering en kostenverlaging.

Ten aanzien van de veilige leefomgeving wordt vanuit de gemeente de stichting VVN afdeling Noord-Beveland ondersteund. De doelstelling hiervan is dat de verkeersveiligheid niet alleen fysiek door verkeerskundige maatregelen wordt afgedwongen, maar dat er ook een gedragsverandering onder de verkeersdeelnemers wordt bewerkstelligd.

Trends en knelpunten

Met de achterliggende periode in het achterhoofd, gecombineerd met diverse onderzoeksresultaten, zijn een aantal trends waar te nemen. In het onderstaande worden deze geschetst en worden de mogelijke knelpunten hierbij benoemd:

- toename verkeersintensiteit;
 - o verkeersveiligheid voor langzame verkeersdeelnemers;
 - o parkeervoorziening binnen de kernen;
 - o inrichting van de kernen (niet gebouwd op verkeersintensiteit);
 - o fietsvoorzieningen (fietspaden, oplaadpunten, bebording)
- vergrijzing;

- bereikbaarheid en mobiliteit (goede voetpaden);
- kwaliteitszin (burger vraagt hogere kwaliteit in openbaar vervoer, groen, bestrating, straatmeubilair enz.);
- klimaatverandering;
 - extremere neerslag (wateroverlast, gladheid)
 - lange droge perioden (kwaliteit sportvelden, meer nieuwe inplant)
- duurzaamheid;
 - duurzame onkruidbestrijding (vermindering chemische onkruidbestrijding)
 - duurzaam inkoopbeleid (alleen gecertificeerde producten)
- stringenter veiligheidsbeleid;
 - veilig werken (valbeveiliging gebouwen, NEN keuringen elektrische installaties, VCA keuringen, legionella preventie)

In matrixvorm:

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Het bevorderen van de aanleg van veilige fietsverbindingen o.a. tussen Geersdijk-Kortgene en Kortgene-Colijnsplaat.	Vergroten van de verkeersveiligheid van fietsers buiten de bebouwde kom.	Afgerond. Fietspad is aangelegd.	2019	Beide fietspaden zijn gerealiseerd.	Samen met Waterschap Scheldestromen is het project volgens planning uitgevoerd.
Onderzoek naar de mogelijkheid van een vrijliggend fietspad Schotsman-Ruiterplaat.	Vergroten van de verkeersveiligheid van fietsers buiten de bebouwde kom en voorkomen van overlast in het park de Schotsman.	Afgerond. Fietspad Schotsman is afgerond. Onderzoekvraag naar oplossing fietsweg is uitgezet bij het Waterschap.	2019	Niet alleen het onderzoek, maar ook de uitvoering is gerealiseerd.	Samen met Waterschap Scheldestromen is het project uitgevoerd.
Extra aandacht voor (verkeers)veiligheid rondom scholen, w.o. veilige schoolzones en veilige in- en uitstapplaatsen.	Vergroten van de verkeersveiligheid rondom scholen.	Daar waar mogelijk aanleggen van veilige zones en veilige in- en uitstapplaatsen.	2019	Rondom alle scholen is de verkeerssituatie afgelopen jaren verbeterd. Momenteel start een nieuwe ronde van monitoring van de situatie rondom scholen e.e.a. in samenwerking met VVN.	Verkeersveiligheid blijft aandacht vragen. Gedrag en gedragsbeïnvloeding zijn terugkerende elementen.

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
In elke kern een fietsenstalling bij de bushalte.	Vergroten bereikbaarheid openbaar vervoer en verbeteren uitstraling rond de haltes.	Aanleg van extra fietsenstallingen.	2019	Door de aanpassing van de busroute in Kamperland wordt deabri bij de Ruiterslaan erg intensief gebruikt. Gemonitord wordt in hoeverre hier extra stalling gewenst is. In elke kern zijn deabri's voorzien van fietsenstallingen.	Alleabri's zijn voorzien van een fietsenstalling. Gemonitord wordt in hoeverre er nog knelpunten zijn.
Voldoende oplaadpunten voor elektrische fietsen en daardoor het stimuleren van elektrisch fietsen.	Vergroten aantrekkelijkheid van Noord-Beveland als fietseiland en daarbij tevens het stimuleren van elektrisch fietsen.	Het bevorderen van de aanleg van extra fietslaadpalen.	2019	Gewerkt wordt aan een fietsknooppunt per kern waar fietsen kunnen worden opgeladen, banden worden opgepompt en de bidons worden gevuld.	Door afspraken met ondernemers zijn er veel punten gerealiseerd. Gewerkt wordt nog aan een uitbreiding per kern.
Alle kernen dienen per openbaar vervoer inclusief met de buurtbus bereikbaar te zijn.	Bereikbaarheid van alle kernen met openbaar vervoer.	Proberen huidige perspectief te handhaven door het monitoren en regelmatig met de Provincie, Connexxion en gebruikers in overleg te treden. Tevens de buurtbus blijven faciliteren ten aanzien van een (pauze)voorziening en ondersteunen in de werving van vrijwilligers.	2019	Alle kernen zijn met het openbaar vervoer ontsloten. Ondanks dat zijn er nog wel veel wensen ten aanzien van betere bereikbaarheid in de avonden en weekenden.	In samenwerking met de Provincie en Connexxion en de buurtbus is gewerkt aan de meest passende oplossing voor dit moment. Voor de toekomst wordt nagedacht over 'Slimme mobiliteit'

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Aanbod van sociaal-maatschappelijk vervoer gedurende de gehele dag.	Aanbod van sociaal-maatschappelijk vervoer gedurende de gehele dag	Continuering van het vervoer.	2019	Via het samenwerkingsverband WMO wordt hier met de regiotaxi invulling aan gegeven.	In samenwerking met de Oosterschelderegio wordt dit georganiseerd.
Voorzieningen treffen t.b.v. een goede toegankelijkheid voor mensen met een beperking.	Verbeteren toegankelijkheid voor mensen met een beperking.	Signalering van knelpunten in toegankelijkheid en deze oplossen.	2019	Het verbeteren van de toegankelijkheid is een doorlopend proces. Bij alle reconstructies en nieuwe projecten krijgt dit aspect aandacht.	In de nog vast te stellen integrale handreiking openbare ruimte wordt ook dit aspect benoemd als ontwerpopgave in de openbare ruimte.
Vrachtverkeer buiten de bebouwde kommen parkeren.	Overlast van geparkeerde vrachtwagens verminderen.	Analyse van de aantallen en in overleg met de beroepsgroep hiervoor buiten de kommen een oplossing te realiseren.	2019	Buitenom Colijnsplaat zijn er geen knelpunten meer bekend. Bij afronding van het project Oude Haven dienen de vrachtwagens te parkeren op de vismijnlocatie of buiten de bebouwde kom.	Bij de grotere kernen is ruimte op de bedrijventerreinen of is er ruimte buiten de bebouwde kom.
Gemeentelijk rioleringsplan op peil houden en verder uitvoeren.	Goed functionerend (afval) watersysteem.	Uitvoering geven aan het onderhoudsprogramma rioleringsplan.	2019	Het onderhoudsprogramma rioleringsplan is uitgevoerd en (klimaat) verbeteringen aan het stelsel zijn in deze werkzaamheden meegenomen en doorgevoerd.	Door een systematisch rioolbeheer met hieraan gekoppeld de klimaat verbeteringsopgaven worden meerdere doelen bereikt.

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Openbare ruimte goed onderhouden, zo mogelijk in samenwerking met de burgers, zodat verrommeling voorkomen kan worden.	Goed onderhouden openbare ruimte met mogelijkheden voor burgerinitiatief.	Jaarlijks schouwrondes met de dorpsraden en om de 2 jaar een collegebezoek.	2019	Met Fixi heeft de gemeente nu een systeem waarmee de burger erg laagdrempelig meldingen kan doen van verbeterpunten in de openbare ruimte. Dit maakt de schouwrondes overbodig. De melders krijgen via het systeem terugmelding over de aanpak.	Het systeem zorgt voor een grotere betrokkenheid bij de openbare ruimte. Meldingen maken dat de algehele kwaliteit verbeterd.
Waar mogelijk ondergrondse inzamelplaatsen realiseren.	Fraaiër straatbeeld door bovengrondse containers te vervangen door ondergrondse.	Stapsgewijs de bovengrondse locaties vervangen voor ondergrondse inzamelcontainers. Zoveel mogelijk door de combinaties werk met werk te gebruiken.	2019	Nog niet alle beoogde locaties zijn voorzien van ondergrondse containers. In een aantal vakantieparken en enkele kernen wordt nog gezocht naar de optimale locatie.	Het overgrote deel van de beoogde locaties is binnen budget voorzien van ondergrondse containers. De containers voor de nog uit te voeren locaties zijn binnen een Zeeuws brede aanbesteding meegenomen.
Straten, wegen en pleinen moeten in goede onderhoudsstaat zijn.	Kwalitatief goede straten, wegen en pleinen. Tevens openbare ruimte toegankelijk houden voor mindervaliden.	Uitvoering geven aan het wegenbeheerssysteem.	2019	Door het uitvoeren van onderhoudswerken al dan niet in combinatie met rioolwerk heeft de onderhoudstoestand sterk verbeterd.	Het jaarlijkse onderhoudswerk is uitgevoerd.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

Taakvelden	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.	Saldo
Baten	806.068	892.068	787.292	104.776
Lasten	2.084.915	2.231.612	2.078.554	153.058
Saldo	-1.278.847	-1.339.544	-1.291.262	-48.283

Taakvelden

- 0.10 Mutaties reserves
- 2.1 Verkeer en Vervoer
- 2.3 Recreatieve havens
- 2.4 Economische havens en waterwegen

2.1.4 Programma Economie

Hoofdkenmerken

Werk draagt in belangrijke mate bij aan materieel en immaterieel welzijn van mensen. Mensen met werk, voldoende inkomen en erkenning dragen op hun beurt weer bij aan de gezonde samenleving en een sterke economie.

De raad wil dat de gemeente in de komende raadsperiode een voortrekkersrol vervult om de economie binnen de gemeente te versterken. De gemeente moet goede randvoorwaarden scheppen waardoor ondernemers aan de slag kunnen (blijven). Snel en adequaat handelen is hierbij het motto.

Er moet aandacht zijn voor de toeristische en de agrarische sector alsmede de visserij en zorg om ook daar werkgelegenheid te behouden en zo mogelijk uit te breiden.

Bestaand beleid

- Structuurvisie Noord-Beveland.
- Het Bestemmingsplan Landelijk Gebied.
- Winkelverbeterplan Noord-Beveland.
- Structuurvisie-uitwerking Rondom Wissenkerke.
- Structuurvisie-uitwerking Rondom Kortgene.
- Structuurvisie-uitwerking Rondom Colijnsplaat.
- Project Rondom Kamperland wordt in beleid uitgewerkt.
- Bestemmingsplannen voor de bedrijventerreinen.
- Gemeenschappelijke bedrijventerreinenprogramma voor De Bevelanden.
- Strategische visie en Economische agenda voor De Bevelanden (worden momenteel uitgewerkt).

Trends en knelpunten

- De laatste jaren verandert het koopgedrag drastisch. Consumenten hebben minder tijd, willen hun inkopen op één locatie doen en bestellen vaker via internet. Consumenten worden ook kritischer en zijn niet meer zo gebonden aan een vaste winkel. Men rijdt net zo makkelijk naar elders om daar de wekelijkse boodschappen te doen.
- Gebruik van social media neemt nog immer toe, ook in de detailhandel.
- De aandacht voor het streekproduct neemt toe. De gehele keten van productie tot verkoop is hiermee gemoeid hetgeen ook werkgelegenheid oplevert.
- Voortdurende stagnatie verkoop van bedrijventerreinen.
- Digitale infrastructuur, zowel door bewoners als ondernemers gewenst, is een kostbaar en langdurig traject.
- Ondernemers vinden elkaar steeds beter.
- Een deel van de landbouwers zoekt meer renderende alternatieven en verbreding van hun product.
- Er zijn steeds meer kleine startende ondernemers.
- Burgerparticipatie, zoals vanuit ECNB en dorpsraden, neemt toe.

In matrixvorm:

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Een gezond ondernemers- en vestigingsklimaat scheppen en hierop proactief beleid ontwikkelen.	Economische groei.	Economische loketfunctie. Bevelands economische agenda uitvoeren. Bedrijven bezoeken. Bedrijven bezoeken. GON ondersteuning. Creatief inspelen op kansen die zich aandienen en wenselijk worden geacht. Uitvoering geven aan Rondom Kamperland en revitalisering Banjaardgebied. Aan de slag met nieuw breed economisch/toeristisch beleidsplan.	2019	Economische loketfunctie weer uitgevoerd. Het bedrijventerreinenprogramma van De Bevelanden is ook dit jaar weer geactualiseerd. Bedrijven bezoeken bedrijven is weer gehouden. Met de GON is de samenwerking tegen het licht gehouden en een nieuwe koers ingeslagen. Fase 2 van Rondom Kamperland is uitgevoerd en fase 3 voorbereid. Het Banjaardgebied heeft een verdere kwaliteitsimpuls gekregen. De economische visie is vastgesteld in december.	Economische loketfunctie weer uitgevoerd. De actualisatie van het bedrijventerreinenprogramma is uitgevoerd. Bedrijven bezoeken bedrijven is weer geweest. Met de GON hebben we de samenwerking tegen het licht gehouden. Rondom Kamperland: fase 2 is uitgevoerd. Fase 3 is voorbereid maar loopt deels vertraging op door DNWG. De maatregelen in het Banjaardgebied fase 2 zijn bijna afgerond. De economische visie is in december vastgesteld.
Plaatselijke ondernemers kansen geven bij offertes en aanbestedingen.	Economisch-duurzame toekomst ondernemers.	Blijvende aandacht voor de Noord-Bevelandse ondernemers door hele gemeentelijke organisatie/integraliteit. Conform het inkoopbeleid.	2019	Doorlopend.	Doorlopend.

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Het huidige winkelbestand op peil houden en waar mogelijk helpen te verbeteren.	Economisch-duurzame toekomst detailhandel.	Winkelverbeter-plan uitvoeren. 'Het Lint verbindt' van dorpsraad Kamperland faciliteren en aandacht voor infrastructuur dorp. Ingevolge Ruimtelijk-functionele effectenanalyse de definitieve vestiging van een discount-supermarkt in Kamperland bewerkstelligen.	2019	Het winkelverbeterplan is uitgevoerd. Rondom Kamperland is samen met dorpsraad en OVK weer een fase verder gebracht. T.b.v. definitieve vestiging zijn verder afspraken gemaakt met zittende ondernemers.	Het winkelverbeterplan is uitgevoerd. Rondom Kamperland is samen met dorpsraad en OVK weer een fase verder gebracht. T.b.v. definitieve vestiging zijn verder afspraken afgerond met zittende ondernemers.
Structureel overleg tussen gemeente en ondernemers/GON continueren.	Economisch-duurzame toekomst en groei.	4 x per jaar overleg Platform economie en toerisme dat een jaarlijks uitvoerings-programma maakt. Regelmatig (bestuurlijk) overleg met GON.	2019	De overleggen van het Platform zijn in 2019 gebruikt voor het opstellen van de economische visie en afstemming van de uitvoeringsstructuur. Er is weer een bestuurlijk overleg geweest met de GON.	Ook in 2019 zijn er weer 4 bijeenkomsten geweest van het Platform Economie en Toerisme. Met de GON zijn diverse overleggen geweest.
Activeren van nieuwe kleinschalige initiatieven.	Economisch-duurzame toekomst en groei.	Medewerking verlenen aan plannen ECNB. Netwerkbijeenkomsten. Economische loketfunctie.	2019	Met de ECNB worden samenwerkingsprojecten geïnventariseerd. Bedrijven bezoeken Bedrijven georganiseerd. Economische loketfunctie is in bedrijf.	Er zijn weer gesprekken geweest. Bedrijven bezoeken Bedrijven is weer geweest. Men weet het economische loket te vinden.

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Zorg dragen voor voldoende bedrijventerreinen.	Economische groei.	Afstemming middels regionaal Bevelands bedrijventerreinen-programma. Uitbreiding Rip in procedure brengen.	2019	We blijven in afstemming met de Bevelanden en werken aan een nieuw bedrijventerreinen-programma. Uitbreiding Rip is nog niet in procedure gebracht.	Afstemming vindt continu plaats. Uitbreiding Rip volgt op uitgifte parkeerterrein Zeelandnetstudio.
De agrarische sector ruimte bieden voor nieuwe bedrijfsontwikkelingen ten aanzien van nevenactiviteiten, die een verbreding van de bedrijfsvoering betekenen, zoals kamperen bij de boer, zorgboerderijen, aquacultuur, etc.	Economisch-duurzame toekomst en groei.	Uitvoering geven aan bestemmingsplan Landelijk Gebied.	2019	Het bestemmingsplan landelijk Gebied 2013 biedt veel ruimte.	Initiatieven worden gefaciliteerd, waarbij wordt getoetst aan de voorwaarden van het bestemmingsplan.
Vergroting van de bouwblokken in de landbouw mogelijk maken.	Economisch-duurzame toekomst en groei.	Uitvoering geven aan bestemmingsplan Landelijk Gebied.	2019	Het bestemmingsplan biedt de mogelijkheid om bouwblokken te vergroten, mits: <ul style="list-style-type: none"> • Het bedrijf grondgebonden blijft, • Het bedrijf landschappelijk wordt ingepast, 	In 2019 zijn geen verzoeken ingediend.

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Duidelijkheid geven t.a.v. de vismijn te Colijnsplaat.	Economisch-duurzame toekomst en groei.	Samen met de stakeholders w.o. de watersportvereniging, de ondernemers en de dorpsraad, wordt voor het gebied naar een passende invulling gezocht met economische spin-off voor Colijnsplaat.	2019	In de visie Rondom Colijnsplaat wordt de verplaatsing van de vismijn naar de natte kade als haalbaarheidsopgave meegenomen.	Samen met diverse stakeholders is gewerkt aan een breed gedragen visie voor Colijnsplaat. Met een aantal initiatiefnemers is inmiddels de intentie afgesproken om de haalbaarheid van bedrijfsvestiging op de haven te onderzoeken. Het haalbaarheidsonderzoek zal moeten aantonen of e.e.a. planologisch en financieel haalbaar is.
Kwalitatieve verbetering en een betere ontsluiting van het havengebied Colijnsplaat.	Economisch-duurzame toekomst en groei.	Onderzoek naar de toekomstige invulling van het havengebied en exploitatie van de haven en de hierbij behorende logistieke ontsluiting.	2019	In de visie Rondom Colijnsplaat is de ontsluiting van het havengebied als verbeteropgave meegenomen. Financiële haalbaarheid zal bepalend zijn voor het vervolg.	In de visie is de ontsluiting van het havengebied als verbeteropgave meegenomen. In een eerste verkenning door Svasek is een ontwerp voor havenuitbreiding en kostenberekening gemaakt.
Integraliteit van beleid nastreven.	Economisch-duurzame toekomst en groei.	Actualisering bestemmingsplannen. Evalueren en aanpassen structuurvisie (omgevingsvisie).	2019	Nieuw beleid wordt afgestemd met andere beleidsmedewerkers.	Bestemmingsplannen worden doorlopend geactualiseerd. De Omgevingsvisie is in voorbereiding.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

Taakvelden	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.	Saldo
Baten	3.211.312	4.653.312	4.365.093	288.219
Lasten	1.077.248	2.422.898	2.053.688	369.210
Saldo	2.134.064	2.230.414	2.311.405	-80.991

Taakvelden

- 0.10 Mutaties reserves
- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen
- 3.4 Economische promotie

2.1.5 Programma Onderwijs

Hoofdkenmerken

Goed onderwijs is een belangrijke bouwsteen voor de ontwikkeling van de individuele mens en voor de samenleving als geheel. Het basisonderwijs is de eerste stap in deze ontwikkeling en daarom ook uitermate belangrijk. Onderwijs moet voor iedereen gemakkelijk toegankelijk zijn en daarom streeft de gemeente naar een goed aanbod van basisonderwijs op Noord-Beveland. Hiervoor is een onderwijsvisie opgesteld. Deze visie wordt de komende jaren als leidraad gebruikt.

Voortijdig schoolverlaten en schoolverzuim blijft een aandachtspunt. Voor betreffende leerlingen verminderen hierdoor de kansen op een diploma en een goede baan. Ook voor de maatschappij zijn dit negatieve gevolgen. Zowel het Regionale bureau voor Leerplicht als RMC (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten) treden hiertegen, binnen hun mogelijkheden, krachtig op.

De beleidsvrijheid van de gemeente ten aanzien van het onderwijs is beperkt. Goede accommodatie van het onderwijs is van groot belang.

Bestaand beleid

- Er is jaarlijks overleg aan de hand van de onderwijsvisie met het onderwijsveld 0 – 12 (onderwijs en de kinderopvang).
- Kibeo verzorgt professioneel de kinderopvang. Jaarlijks vinden er wettelijke kwaliteitscontroles door de GGD Zeeland plaats op de kinderopvangplaatsen.
- Het peuterspeelzaalwerk wordt uitgevoerd door Kibeo. Het peuterspeelzaalwerk wordt middels subsidie ondersteund.
- De gemeente krijgt onderwijsachterstand middelen van het Rijk (OAB middelen). Van deze middelen wordt de voor- en vroegschoolse educatie gestimuleerd.
- Uitvoering van de RMC- en leerplichtfunctie.

Trends en knelpunten

De trends en knelpunten die bij het uitvoeren van het beleid de komende jaren te verwachten zijn:

- Per 1 januari 2015 wordt de onderwijshuisvesting gedecentraliseerd.
- Er is sprake van een afname van het aantal leerlingen in het primair onderwijs. Aan de hand van de visie wordt deze ontwikkeling samen met het onderwijs en de kinderopvang gevolgd.
- Brede scholen ontwikkelen zich overal in het land.
- Meer en meer werken gemeenten samen op uiteenlopende beleidsterreinen.

Met de inwerkingtreding van de Wet passend onderwijs per 1 augustus 2014 verandert e.e.a.. Het onderwijs en de gemeenten in de regio hebben hierover overleg in de regionaal Educatieve agenda. Noord-Beveland participeert in dit overleg. Een van de belangrijkste wijzigingen is dat de schoolbesturen zorgplicht krijgen en de samenwerkingsverbanden (van het onderwijs) het geld en de verantwoordelijkheid krijgen voor de uitvoering van passend onderwijs.

In matrixvorm:

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
De vastgestelde onderwijsvisie uitvoeren, met dien verstande dat de kwaliteit van het onderwijs de komende jaren voor onze leerlingen wordt gegarandeerd.	Jaarlijks is er overleg met het onderwijsveld en de opvangvoorzieningen (0 - 12) en aan de hand van de vastgestelde onderwijsvisie zullen ontwikkelingen besproken worden.	Meerdere keren per jaar overleg met het onderwijsveld en de opvangvoorzieningen over de krimp, de onderwijskwaliteit en de ontwikkelingen. De onderwijsvisie zal hier als leidraad gebruikt worden.	2019	Met de scholen en de opvangvoorzieningen is regelmatig overleg en hebben we nauwe contacten. Dit met als doel dat we nog steeds kwalitatief goed onderwijs kunnen bieden aan de kinderen in onze gemeente. Daarnaast zetten we ons gezamenlijk in voor ontwikkelingen die spelen, zoals bijvoorbeeld rondom passend onderwijs, VVE en IKC, maar ook voor het lerarentekort dat in Noord-Beveland problemen zal gaan opleveren.	Er is meerdere malen en op verschillende manieren contact met het onderwijsveld en de opvangvoorzieningen geweest, onder andere via de LEA. Door de deelnemers wordt ook regelmatig aangegeven dat ze zeer tevreden zijn over de samenwerking met de gemeente. Daarnaast starten we in 2020 gezamenlijk met het toewerken naar een nieuwe onderwijsvisie.
Nieuwe onderwijsinitiatieven moeten op hun merites beoordeeld worden.	Onderwijsinitiatieven worden, voor zover de gemeente daar over gaat, beoordeeld aan de hand van de wet en de in 2013 vastgestelde onderwijsvisie.	Er zal overleg zijn met het onderwijsveld. Nieuwe initiatieven zullen beoordeeld worden aan de hand van de wet en de onderwijsvisie.	2019	Er zijn dit jaar geen nieuwe onderwijsinitiatieven bij ons aangemeld.	Zodra er nieuwe onderwijsinitiatieven gemeld worden, zullen deze besproken worden met het onderwijsveld en getoetst worden aan de hand van de wet en de onderwijsvisie.

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Passende opvang van 0 tot 12 jarigen in de nabije woon- en schoolomgeving.	Passende opvang wordt besproken met het onderwijsveld en de opvangvoorzieningen (0 - 12).	In het overleg met het onderwijsveld en de opvangvoorzieningen (0 - 12) is aandacht voor passende opvang nabij woon- en schoolomgeving.	2019	Door goed overleg met het onderwijsveld en de opvangvoorzieningen is het nog steeds mogelijk om voldoende en op verschillende plaatsen passende opvang te bieden voor de kinderen in onze gemeente.	Via de LEA en tijdens overleggen met de opvangvoorzieningen bespreken we hoe we de opvang binnen onze gemeente ingevuld willen hebben. Daarnaast wordt er nu op de Vliete in Wissenkerke in samenwerking met Kibeo geëxperimenteerd met een kleuter-/peuterklas. Deze pilot dient ook als experiment voor de andere scholen en zal na dit schooljaar geëvalueerd worden.
Zorg dragen voor kwalitatieve en multifunctionele onderwijshuisvesting, waarbij binnenklimaat, veiligheid en duurzaamheid prioriteit hebben.	Goede accommodatie van het onderwijs is van groot belang voor het behoud van de kwaliteit van onderwijs in de diverse kernen.	De onderwijshuisvesting is door-gedecentraliseerd, hierdoor is dit voor het grootste deel de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen Albero en Primas. Met beide besturen is er regelmatig overleg.	2019	Alle scholen binnen onze gemeente zitten in goede locaties. Omdat de onderwijshuisvesting is doorgedecentraliseerd is dit voor het grootste deel de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen.	Met de schoolbesturen is er regelmatig overleg en indien nodig wordt ook over de onderwijshuisvesting gesproken.

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Zwemonderwijs stimuleren.	Middels het jaarlijkse zwemproject wordt het zwemonderwijs gestimuleerd.	Jaarlijks uitvoeren van het zwemproject.	2019	In 2019 heeft het zwemproject weer plaatsgevonden in de periode mei t/m september en is het zwemonderwijs gestimuleerd.	In 2019 is het zwemproject weer uitgevoerd en voor 2020 staat dit ook weer op de planning.
Laaggeletterdheid aanpakken op lokaal niveau.	Middels voor- en vroegschoolse educatie worden onderwijsachterstanden, waaronder een taalachterstand, vroegtijdig ontdekt en aangepakt. Daarnaast is er bij het sociaal loket aandacht voor signalen van laaggeletterdheid.	Uitvoer voor- en vroegschoolse educatie. Bij het sociaal loket is aandacht voor het herkennen van laaggeletterdheid.	2019	In 2019 is er op alle opvanglocaties weer Voor- en Vroegschoolse Educatie (vve) uitgevoerd. Daarnaast zijn we in 2019 gestart met een taalcafé en deze wordt druk bezocht.	In 2020 zal er een nieuw meerjarenbeleidsplan VVE vastgesteld worden wat als uitgangspunt dient voor de uitvoering de komende jaren. Hierin zijn ook de nieuwe ontwikkelingen verwerkt, zoals een ruimer aanbod van uren VVE.
Aanpak van voortijdig schoolverlaten en ongeoorloofd schoolverzuim.	Door het Regionale Bureau Leerplicht en het RMC worden jongeren begeleid, daarnaast is er een leerplichtfunctie. Voortijdig schoolverlaten wordt bestreden.	Het Regionale Bureau Leerplicht en het RMC inzetten voor een centrale aansturing van de leerplicht en het aanpakken van voortijdig schoolverlaten en ongeoorloofd verzuim van leerlingen van 5 t/m 23 jaar.	2019	Voortijdig schoolverlaten wordt bestreden doordat het RBL en het RMC zich actief inzetten voor de controle van de leerplicht en het begeleiden van jongeren hierin. Daarbij is er vanuit het CJG nauw contact met deze organisaties over de betrokken jongeren.	In het jaarverslag van het RBL, dat uw raad heeft ontvangen, is terug te lezen welke activiteiten zij dit jaar gedaan hebben voor onze kinderen en jongeren.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

Taakvelden	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.	Saldo
Baten	78.074	99.274	93.972	5.302
Lasten	589.508	567.870	534.108	33.762
Saldo	-511.434	-468.596	-440.136	-28.460

Taakvelden

- 0.10 Mutaties reserves
- 4.1 Openbaar basisonderwijs
- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

2.1.6 Programma Sport, cultuur en recreatie

Hoofdkenmerken

Het culturele aanbod, het verenigingsleven in de volle breedte en het vrijwilligersbeleid worden door de gemeenteraad gekoesterd.

Bij de beleidsterreinen cultuur, recreatie en sport richt de gemeente zich naast voorzieningen voor haar eigen inwoners ook op het toerisme, dat een belangrijk economisch effect kan hebben. Hierbij is samenwerking tussen diverse instanties en de ondernemers uitgangspunt (uiteraard heeft dit onderwerp veel raakvlakken met het programma economie).

Bij het vaststellen van haar identiteit grijpt de bevolking terug op de historie van haar omgeving. Die geschiedenis wordt direct zichtbaar door het landschap zelf en opvallende gebouwen in dorpen die behouden zijn. Ook overblijfselen van gebeurtenissen, zoals de Tweede Wereldoorlog, de Watersnoodramp of gewoon verzamelde gebruiksvoorwerpen van vroeger zorgen daarvoor. De daaruit ontstane tradities, de folklore, de verhalen, de volkscultuur, kunst, ze brengen de mens in relatie met zichzelf. Door cultuuruitingen onderscheidt een gebied zich. Het zorgt voor saamhorigheid, zodat een goede band ontstaat en behouden blijft. Mensen uit andere gebieden hebben daar oog voor en hebben belangstelling voor wat er is te zien en te doen in Noord-Beveland. Het brengt hen ertoe om een gebied voor korte of langere tijd te bezoeken.

Gemeenten krijgen, wat dat betreft, steeds beter in de gaten wat ze in huis hebben en proberen hun cultureel erfgoed verder te ontsluiten en bekend te maken. Binnen onze recente cultuur zijn er ook ontwikkelingen die meer van de huidige tijd zijn, zoals film, muziek en moderne beeldende kunst. Het is zaak om de verborgen schatten te ontdekken, zichtbaar te maken en daarin te investeren.

Investeren in een komende generatie jonge muzikanten door de samenwerking tussen de verschillende opleidingsinstellingen te bevorderen (basisscholen, Zeeuwse Muziekschool/Zeeuwse Bibliotheek en Muziekverenigingen) is van aanzienlijk belang. Het stimuleren van bestaande kunstinstellingen om aandacht te besteden aan jong talent is noodzakelijk. Het organiseren van muziek en kunstfestivals geeft talent de kans om zich te ontwikkelen en zich te laten zien op een podium. Het bevorderen van mediawijsheid, het aanbieden van objectieve informatie en het uitlenen van boeken en e-books is een kwaliteit van bibliotheken.

De sport kent meerdere invalshoeken, waardoor de gemeente belang heeft hieraan aandacht te besteden: de sport op zich, de bijdrage aan de volksgezondheid, de sociale aspecten van gezamenlijke sportbeoefening, het recreatieve aspect van sport bekijken en het leveren van een goede sportprestatie geeft een zelfvoldaan gevoel en heeft een belangrijke bijdrage aan het gevoel van eigenwaarde van mensen.

De combinatiefunctionaris organiseert sportkennismakingsactiviteiten in en om de scholen. Hierdoor kunnen jongeren kennis maken met verschillende sporten. Van belang hierbij is dat er wordt aangesloten bij het reguliere sportaanbod. Dit is effectiever en geeft een extra impuls aan het verenigingsleven.

Het stimuleren van bewegen voor ouderen en het geven van trainingen voor valpreventie kan een belangrijke positieve bijdrage leveren aan de gezondheid van deze doelgroep.

Bestaand beleid

- Toeristische visie “Eindeloos Eiland Noord-Beveland 2011-2020”.
- Subsidieregelingen op het gebied van activiteiten en investeringen voor toerisme/recreatie.
- DNA Noord-Beveland.
- Nota “Recreatiekansen op de Bevelanden”.

- Faciliteren van kunst en cultuur door middel van subsidies voor lokale manifestaties.
- Ondersteunen van cultuureducatie op de basisscholen via het cultuurloket KCE, de Muziekverenigingen en lokale kunstenaars.
- Uitingen van beeldende kunst onder de aandacht brengen, zoals tijdens de Kunstspoor route en de verkiezing van het mooiste kunstwerk.
- Het opstarten en ontwikkelen van Open Monumentendag.
- Het behouden van voldoende sport en recreatieve mogelijkheden in elke kern.
- Het stimuleren van sport voor of door de doelgroepen, ouderen, basisscholen, jeugd en sportverenigingen. Hiervoor gebruik maken van de regeling combinatiefuncties.

Trends en knelpunten

- De Erfgoedwet, waarvan de inwerkingtreding in 2016 is voorzien, regelt een betere bescherming voor zowel roerend als onroerend erfgoed. De Erfgoedwet wordt een integraal onderdeel van de Omgevingswet, waardoor cultureel erfgoed een duidelijke plaats bij activiteiten in onze leefomgeving krijgt.
- Informatie wordt steeds meer digitaal gevraagd en aangeboden.
- Er is sprake van kortere vakanties waarbij men vermaakt wil worden. Het gaat om de beleving.
- De vraag naar evenementen en arrangementen, ook buiten het hoogseizoen, neemt daardoor toe.
- Er zal nadruk moeten worden gelegd op de meerwaarde die we de recreant kunnen bieden door blijvend in te steken op kwaliteitsverbetering en samenwerking.
- De vraag naar camperkampeerplaatsen neemt toe.
- Citymarketing/regiobranding staat bij veel gemeentes op de agenda. Noord-Beveland steekt hier ook op in, in afstemming met de andere Bevelandse gemeenten.
- De aandacht voor 'schone' en veilige stranden neemt toe.
- De vraag naar streekproducten neemt toe.
- Ondernemers zoeken elkaar steeds meer op voor gezamenlijke producten en regiopromotie.
- Er is duidelijk behoefte aan monitoring van uitvoering van het toeristisch beleid. Het Kenniscentrum Kusttoerisme werkt aan een monitoringsysteem, mede aan de hand van de Zeelandpas.
- De behoefte aan gezamenlijke profilering van Zeeland als 'Land in Zee' wordt door het Kenniscentrum Kusttoerisme omgezet in tools welke in het eigen gemeentelijk beleid kunnen worden toegepast.
- Verbindingen maken tussen cultureel erfgoed/archeologie, historisch archief en kunst en cultuur.
- Lagere budgetten beperken de nieuwe ontwikkelingen en het aantal manifestaties.
- Vanuit de Rijksoverheid blijft er geld beschikbaar voor combinatiefuncties. De Rijksoverheid vindt het stimuleren van sporten en bewegen erg belangrijk. Als mensen meer gaan bewegen blijven ze langer fit, kunnen ze langer zelfstandig blijven, hebben ze minder kans op overgewicht, diabetes hart- en vaatziekten. Het stimuleren van sporten wordt voor jong en oud gezien als een manier om de zorgkosten op langere termijn te drukken.

In matrixvorm:

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Cultuurhistorische waarden (archeologie en monumenten) meer concreet in de samenleving bekend maken.	Uitvoering van het archeologiebeleid.	Acties uit evaluatie 2015 uitvoeren.	2019	We werken samen met andere gemeenten binnen het Oosterschelderegio Archeologisch Samenwerkingsverband. De acties uit de evaluatie van het archeologiebeleid zijn uitgevoerd.	We zetten actief in op meer publieksbereik. We hebben een goed bezochte expositie georganiseerd over de middeleeuwse muntschat van Colijnsplaat.
Zorgdragen voor goede kunst- en cultuurprogramma's in het primair onderwijs en hen stimuleren gebruik te maken van de aangeboden mogelijkheden.	Diverse organisaties werken samen om een beter eindresultaat te realiseren. Lokale personen kunnen een rol spelen door meer betrokken te zijn.	Met de betreffende instellingen invulling geven aan kwalitatief goede cultuureducatie. De scholen stimuleren cultuur beter te verankeren in het lesrooster en daarbij ondersteuning te bieden.	2019	De basisscholen hebben in 2019 kunnen deelnemen aan de activiteiten van KCE. Daarnaast hebben alle basisscholen deelgenomen aan het project Het Hele Eiland Speelt.	Het inzetten van cultuureducatie komt wederom aan bod. Ook voor het proces voor de nieuwe Cultuurnota.

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Ervor zorgen dat alle (nieuwe) inwoners hogere leesprestaties en voldoende digitale vaardigheden hebben.	Terugdringen van leesproblemen en laaggeletterdheid bij jongeren en volwassenen. Daarnaast digitale vaardigheden vergroten.	In overleg met de ZB/Planbureau overleg plegen en afspraken maken over inzet van middelen en een aanbod formuleren.	2019	De bibliobussen verzorgen de traditionele uitleenfunctie. Daarnaast verzorgen zij ook de Bibliotheek op school waarbij de leesconsulente leesbevorderingslessen geeft.	ZB heeft in 2019 een verzoek ingediend om de Buzz in te zetten op Noord-Beveland om inwoners te helpen met het vergoten van digitale vaardigheden. Middels een kleine eenmalige subsidie kan deze in 2020 elke eerste week van de maand mee met de bibliobus. Daarnaast heeft de ZB contact met de vrijwilligers van het Taalhuis.
Het ondersteunen van initiatieven op het gebied van kunst en cultuur vanuit de samenleving. Een begin maken voor een nieuwe periode kunst en cultuur.	Kunst en cultuur bereikbaar en toegankelijk maken voor een groter publiek. De huidige beleidsnota kunst en cultuur aanpassen of geheel vervangen.	Het faciliteren van organisaties door aanvullend te subsidiëren en hen richtinggevende aanknopingspunten aan te reiken. Draagvlak zoeken voor een nieuwe beleidsnota.	2019	Verschillende initiatieven hebben in 2019 subsidie ontvangen van de gemeente. Een aantal initiatieven zijn ook meegenomen als Regioarrangement bij de Provincie.	De huidige beleidsnota kunst en cultuur is nog niet aangepast/vervangen. Er is eerst een overzicht van huidige organisaties gemaakt van waaruit we het proces om te komen tot een nieuwe cultuurnota kunnen beschrijven. De kaders worden op het moment beschreven. Doel is om deze in maart t.k.n. richting leden van de raad te sturen.

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Het behoud van de sportaccommodaties.	Instandhouden 2 buitensportaccommodaties en de gymzalen in elke kern.	Jaarlijkse beoordeling. Het onderhouden van 2 accommodaties (het uitvoeren van regulier onderhoud aan de 6 sportvelden) en het onderhouden van de gymzalen. De huidige materialenset van de gymzalen op peil houden.	2019	Door structureel onderhoud aan de gemeentelijke accommodaties is de kwaliteit goed. De gymzaal in Wissenkerke heeft een nieuwe klimtouw en ringeninstallatie gekregen en de mattenwagen (voor de turnmatten) is vervangen. In de gymzaal te Colijnsplaat is de mattenwagen (voor de lange mat) vervangen.	Het MJOP (meerjarige onderhoudsplan) is conform planning uitgevoerd. Naast het onderhoud zijn de voetbalvelden en tennisvelden in Colijnsplaat en Kamperland vernieuwd en verbeterd.

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Het sportaanbod toegankelijk laten zijn voor ouderen en mindervaliden.	Het sporten wordt gestimuleerd en het aanbod van sporten wordt onder de aandacht gebracht van ouderen en mindervaliden.	Naast sportstimulering voor jongeren, zetten we ook in op stimulering van sporten en bewegen van ouderen en mindervaliden.	2019	De beweegactiviteit voor 70-plussers is voortgezet. Dit vindt plaats onder begeleiding van een fysiotherapeut.	De combinatiefunctionaris is aangesloten bij het loket Uniek Sporten. Bij het Loket Uniek Sporten worden sporters met een beperking en sportaanbieders met elkaar in contact gebracht. Daarnaast is er met de sportaanbieders in de gemeente besproken hoe er invulling aan het Zeeuwse Sportakkoord kan worden gegeven op Noord-Beveland. De resultaten hiervan zullen worden verwerkt in een nieuwe beleidsnota Sport en Bewegen.
Het behoud van het Wissebad te Wissenkerke.	Zorgen voor voldoende gebruik van het zwembad.	Ondersteunen van het vernieuwde zwembad.	2019	In 2019 heeft het zwembad weer in een behoefte voorzien.	Bij het zwembad zijn diverse werkzaamheden in de machinekamer uitgevoerd en zijn de schuttingen vervangen.

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Het toerisme en de recreatie stimuleren op het gebied van kwaliteitsverbetering.	Stimulering ondernemersactiviteiten en toename werkgelegenheid	<p>Uitvoering geven aan nieuw breed economisch/toeristisch beleidsplan.</p> <p>In afstemming met Platform Economie en Toerisme opstellen van een jaarlijkse projectenlijst.</p> <p>Uitvoering geven aan Toeristische agenda voor de Bevelanden, waaronder projecten Vitaliteit</p> <p>Verblijfsrecreatie en Gezondheidstoerisme. (Procedureel) faciliteren van ondernemers, ook inzake nevenactiviteiten als kamperen bij de boer, zorgboerderijen e.d.</p> <p>Medewerking verlenen aan monitoringssysteem Kenniscentrum</p> <p>Kusttoerisme teneinde via meetinstrumenten doelgericht aanbod te kunnen doen.</p> <p>Vanuit de Bevelanden aandacht voor vitaliteit verblijfsrecreatie.</p> <p>Kwaliteitsimpuls overgangen, paden en parkeerplaatsen</p> <p>Banjaardstrand alsmede vindbaarheid.</p>	2019	<p>De toeristische visie is in december in de raad vastgesteld, het uitvoeringsprogramma gaat pas in 2020 van start.</p> <p>Ook in 2019 was er weer een gezamenlijke jaarplanning.</p> <p>Ook de jaarplanning voor de Bevelanden is weer uitgevoerd, waaronder project Vitaliteit en project Gezondheidstoerisme .</p> <p>Ondernemers worden altijd gefaciliteerd wanneer zij met vragen en initiatieven komen.</p> <p>Het Kenniscentrum heeft weer een maatwerkrapportage opgeleverd.</p> <p>Het Banjaardgebied heeft een kwaliteitsslag gehad.</p>	<p>We hebben een toeristische visie opgesteld en een uitvoeringsagenda.</p> <p>De jaarplanning is weer uitgevoerd.</p> <p>Het project Vitaliteit</p> <p>Verblijfsrecreatie heeft goed inzicht in de staat van onze parken opgeleverd. We gaan nu een plan van aanpak maken voor een integrale aanpak.</p> <p>Vanuit het gezondheidstoerisme zijn weer een aantal projecten gefaciliteerd en is weer een netwerkbijeenkomst gehouden.</p> <p>Maatwerkrapportage ontvangen.</p> <p>De kwaliteit van het Banjaardgebied is flink verbeterd.</p>

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Het procedureel ondersteunen en stimuleren van een slechtweervoorziening en kleinschalige dagrecreatieve voorzieningen. Voldoende beleving voor de toerist/recreant.	Voldoende aanbod van (kleinschalige) dagrecreatieve voorzieningen.	Regeling Nieuwe Economische Draggers in bestemmingsplan Landelijk Gebied. Samenwerking bevorderen met verblijfsrecreatie.	2019	Initiatieven worden gefaciliteerd. Samenwerking met verblijfsrecreatie is een continu proces.	De regeling Nieuwe Economische Draggers in het bestemmingsplan voldoet. Er is weer veel overleg geweest met de recreatieondernemers.
Initiatieven ondersteunen voor schone en veiligere stranden; (met als voorbeeld het Banjaardstrand).	Noord-Beveland blijft in de top 10 van mooiste en aantrekkelijkste stranden van Nederland.	Blijvend voldoen aan eisen Blauwe Vlag voor het Banjaardstrand en deelname in convenant KIMO Green Deal Schone Stranden. Kwaliteitsimpuls omgeving Banjaardstrand. Initiatieven van ondernemers waar mogelijk ondersteunen. Free Wifi op het strand behouden. Integrale gebiedsvisie Banjaardgebied afronden.	2019	Noord-Beveland is in 2019 verkozen tot mooiste strand van Nederland, mede door al onze inspanningen (en van de exploitant niet op de laatste plaats). De initiatieven van ondernemers in het Banjaardgebied zijn geïnventariseerd. Free Wifi op strand aanwezig. Integrale gebiedsvisie Banjaard: het proces loopt nog.	Noord-Beveland mooiste strand van Nederland 2019. Samen met de ondernemers in het Banjaardgebied wordt gezocht naar de meest optimale invulling waarbij rollen en financiering besproken worden. Er is nog steeds Free Wifi op het strand.

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Versterken van het toeristisch imago door het verder ontwikkelen van voorzieningen die zowel voor de toerist als de inwoner aantrekkelijk en bereikbaar zijn.	Eindeloos Eiland Noord-Beveland staat bekend als een aantrekkelijk recreatief totaalproduct.	Uitvoering geven aan het economische/toeristische beleidsplan middels de jaarlijkse projectenlijst Platform Economie en Toerisme waarvan de landschappelijke aankleding en ook productontwikkeling d.m.v. het pompenverhaal in de kernen deel uitmaken. Evenementen, waaronder EEF, adequaat ondersteunen. De Bevelands Toeristische agenda uitvoeren.	2019	Jaarlijkse projectenlijst Platform Economie en Toerisme gezamenlijk uitgevoerd. Project Rond de Pomp afgevoerd. Project 5* fietsprovincie opgevoerd, bestaat uit fietsopstappunten in elk dorp in pleinvorm. EEF is weer ondersteund, was jubileumjaar dus extra gefaciliteerd. Bevelandse toeristische agenda weer middels jaarplanning met projecten uitgevoerd.	Jaarlijkse projectenlijst is uitgevoerd. Rond de Pomp is als project afgevoerd, er wordt nu gekeken naar een pleineninvulling vanuit 5* fietsprovincie. Jubileumjaar EEF gefaciliteerd. Bevelandse toeristische agenda weer middels jaarplanning met projecten uitgevoerd.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

Taakvelden	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.	Saldo
Baten	393.857	1.225.399	1.697.593	-472.194
Lasten	1.484.951	2.365.900	2.753.394	-387.494
Saldo	-1.091.094	-1.140.501	-1.055.801	-84.700

Taakvelden

- 0.10 Mutaties reserves
- 5.1 Sportbeleid en activering
- 5.2 Sportaccommodaties
- 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- 5.4 Musea
- 5.6 Media
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

2.1.7 Programma Sociaal domein

Hoofdkenmerken

Daar waar de raad steeds pleit voor het instandhouden van het huidige voorzieningenniveau geldt dat zeker voor de onderdelen die in dit programma zijn opgenomen.

Algemene doelstelling van het beleid is het behoud en verdere versterking van de sociale infrastructuur in evenwicht met de ontwikkeling van de economische en fysiekruimtelijke infrastructuur.

Een specifiek onderdeel van dit beleid is het vergroten van de participatie van burgers en dan met name de maatschappelijk kwetsbare groepen. Het is belangrijk dat de sociale cohesie onder de inwoners van de gemeente gestimuleerd wordt. Zo lang mogelijk zelfstandig functioneren en blijven wonen in de eigen omgeving is al jarenlang speerpunt van beleid.

Het behoud van dagelijkse voorzieningen staat opnieuw onder druk, doordat het draagvlak ervoor te gering is. Een bevolking die voor een aanzienlijk deel uit ouderen bestaat, ontgroent en na 2025 ook nog eens krimpt.

Zelfstandig functioneren en zo lang mogelijk in de eigen woning blijven wonen is mogelijk, indien nodig ondersteund met hulp vanuit de Wmo. Vanuit de gemeente worden voorzieningen als de Eurobus, het ouderenadviseurswerk via het Sociaal Loket en de maaltijdvoorziening Tafeltje Dekje in stand gehouden. Welzijnsactiviteiten worden in de zorgcentra en de dorpshuizen vanuit de Wmo mede financieel ondersteund, met het doel mensen te activeren, sociale samenhang in de dorpen te organiseren en bij te dragen aan het welzijn van mensen. Door het werk van de ouderenadviseur, die integraal aan het brede Noord-Bevelandse Sociaal Loket is verbonden, kan ervoor gezorgd worden dat kwetsbare (oudere) burgers nog beter ondersteund worden en men zoveel als mogelijk mee kan doen in de samenleving.

Een ander specifiek onderdeel van het beleid is de reïntegratie/toeleiding naar werk van gemeentelijke doelgroepen.

Het declaratiefonds is bedoeld om mensen met een minimuminkomen een bijdrage te geven in de kosten van recreatieve en culturele activiteiten. De voorwaarden om voor een bijdrage in aanmerking te komen zijn vastgelegd in de Verordening Declaratiefonds Noord-Beveland.

Bestaand beleid

- Uitvoering Wet werk en bijstand en de daarop gebaseerde verordeningen en beleidsregels.
- Uitvoering van overige uitkeringsregelingen (loaw, loaz, Bbz).
- Uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening.
- Bevordering van de arbeidsinschakeling en maatschappelijke participatie.
- Verbetering van de zorg voor sociale activering en (inkomens)ondersteunende voorzieningen.
- Cliëntenparticipatie.
- Uitvoering Wet maatschappelijke Ondersteuning.
- Uitvoeren van specifieke lokale gemeentelijke ouderenvoorzieningen, zoals het activerend huisbezoek en maaltijddistributie.
- Uitvoering van de Wet inburgering, de taakstelling huisvesting vergunninghouders en het terugkeerbeleid.
- Uitvoering schuldhulpverlening.
- Uitvoering van het gemeentelijk minimabeleid.

- Uitvoeren van de plannen met betrekking tot het jeugdbeleid.
- Centrum voor Jeugd en Gezin.
- Uitvoering Wet Gemeentelijke Anti Discriminatie Voorzieningen.
- Participatie van jongeren door activiteiten en advisering door de jongerenraad.
- Declaratiefonds minima op 116% van de bijstandsnorm.

Trends

- De decentralisaties in het sociale domein zullen gaan zorgen voor grote veranderingen in de zorg- en welzijnssector.
- De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is ingevoerd (2007) en werd per 1 januari 2015 herzien en vernieuwd. De wet vraagt een integrale werkwijze op alle gebieden van de decentralisaties (welzijn, zorg, werk & inkomen, jeugdzorg). Dit vereist meer afstemming en samenwerking tussen de verschillende werkvelden.
- De huishoudelijke hulp en zorg vanuit de Wmo staan onder druk. De budgetten voor huishoudelijke hulp zijn fors verlaagd. Gemeenten zullen hier creatief mee om moeten gaan. Meer en meer zal de gemeente moeten kiezen voor de burgers in de samenleving.
- Bevorderen van participatie van (kwetsbare) burgers in de samenleving.
- De Kanteling, eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid van de burger is een ontwikkeling die nog meer door zal gaan zetten.
- De kosten voor Maatschappelijke Opvang stijgen en komen steeds meer bij alle dertien Zeeuwse gemeenten te liggen in plaats van (voorheen) bij de centrumgemeenten.
- De gemeente heeft een taakstelling huisvesting statushouders.
- De budgetten voor reïntegratie, inburgering en volwasseneneducatie zijn samengebracht in een participatiebudget (Participatiewet 2015).
- Toename mensen met schulden.
- Toename (jeugd)werkloosheid.
- Krimp (na 2025), ontgroening en vergrijzing van de bevolking (vanaf 2013).
- Het aantal ouderen neemt nog steeds toe, terwijl het aantal werkenden afneemt.
- Opschuiven leeftijd stoppen met werken op 67 jaar én een actief leven daarna.
- De invoering van de Participatiewet (2015).
- De tendens van de Participatiewet is dat de uitkeringsregelingen worden versoerd, dat de verplichtingen (nog verder) worden aangescherpt en dat er meer nadruk ligt op de eigen verantwoordelijkheid van de doelgroep.
- Op de middelen voor reïntegratie, inburgering en sociale werkvoorziening wordt fors bezuinigd. Het budget werkdeel blijft (net als in 2013) ontoereikend. Onderscheid tussen inburgering en reïntegratie komt wat betreft de gemeentelijke taken te vervallen. Inburgeraars worden geacht in 2014 zelf de verantwoordelijkheid te nemen om hun inburgeringstraject te regelen en te bekostigen.
- De sociale werkvoorziening zal moeten worden omgevormd, zodat het SW-bedrijf (Betho) is voorbereid op de ontwikkelingen voor de toekomst. Gezien de regionale en landelijke ontwikkeling is de verdere ontwikkeling nog zeer onduidelijk.
- Het aantal aanvragen schuldhulpverlening is gestegen door de economische crisis. Er is steeds vaker sprake van multiproblematiek waardoor de zaken complexer zijn geworden. Het aantal (ex-)zelfstandigen die een beroep doen op schuldhulpverlening is ook gestegen.
- Er wordt nog steeds ingezet op integrale schuldhulpverlening waarbij er wordt gekeken naar de oorzaken en de oplossing van het ontstaan van de schulden.
- In samenwerking met externe zorgaanbieders wordt er gewerkt aan de zelfredzaamheid van de klant. De reeds bestaande preventieprojecten lopen nog.
- De invoering van de nieuwe jeugdwet met de hieruit volgende decentralisatie van de Jeugdzorg.

Knelpunten

- Vrijwilligers in de zorg moeten meer ondersteund worden, zodat zij minder snel afhaken.
- Mantelzorgers zijn lastig te lokaliseren. Vanuit het steunpunt vrijwilligerswerk en mantelzorg in het Sociaal Loket wordt getracht hen in beeld te brengen en hen te ondersteunen en te begeleiden.
- De toename van de stijging van de kosten van de Wmo. Door de vergrijzing van de gemeente zal dit alleen maar verder toenemen en het is moeilijk een halt toe te roepen of te beperken (open einde regeling).
- Participatie bevorderen zal een fors aandachtspunt in de samenleving worden in de toekomst; dit wordt lastig gemaakt door de krappe budgetten.
- Het budget werkdeel is gehalveerd. Dat is een drastische bezuiniging en dat zal mogelijk ook gevolgen hebben voor de instroom in de uitkering. De Rijksoverheid geeft aan dat landelijk gezien het budget inkomensdeel toereikend is voor alle gemeentelijke uitkeringsuitgaven. In het verleden is echter gebleken dat de gemeente Noord-Beveland te maken heeft met een (structureel) tekort. Het tekort bedraagt maximaal 10% van het toegekende budget (ruim 70.000 euro); het resterende deel wordt gecompenseerd door het Rijk.
- Het verdwijnen van de gemeentelijke taak op het gebied van inburgering zal met name ten aanzien van de groep vergunninghouders (ex-asielzoekers) leiden tot problemen. Deze mensen hebben over het algemeen een gemeentelijke uitkering en zijn weinig zelfredzaam; bovendien is de gemeente verantwoordelijk voor de uitstroom naar werk van deze groep.
- De bezuinigingen op de sociale zekerheid hebben ook gevolgen voor het inkomensniveau van de betreffende doelgroep. Hierdoor kan ook de druk op de gemeenten toenemen om dit op een of andere wijze te compenseren.

In matrixvorm:

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Goede voorlichting geven aan de inwoners over hun rechten en plichten ten aanzien van de vele regelingen waar ze gebruik van kunnen maken.	Zoveel mogelijk burgers directe en kortdurende ondersteuning en advies bieden vanuit het Sociaal Loket.	Sociaal loket zo optimaal mogelijk gebruiken en inzetten.	2019	GR de Bevelanden informeert burgers via haar website. De gemeente Noord-Beveland informeert haar inwoners door middel van de gemeentelijke website en het Gele Krantje. Vanuit het Sociaal loket is er ondersteuning en voorlichting gegeven aan de minima. Ook is er op verschillende manieren informatie verstrekt.	Via verschillende kanalen o.a. gele krantje en Peelanders, de website maar ook door persoonlijk contact wordt informatie over de regelingen verstrekt. GR de Bevelanden informeert burgers via haar website.
Het huidige minimabeleid in stand houden en activiteiten ontwikkelen om de burgers met een minimuminkomen te begeleiden t.a.v. de regelingen; meer maatwerk mogelijk maken.	Zorgen voor voldoende ondersteuning voor de kwetsbare burgers in onze samenleving, bestrijding van armoede en tegengaan problematische schulden.	Sociaal loket zo optimaal mogelijk gebruiken en inzetten. Declaratiefonds in stand houden. Minimabeleid in stand houden. Beleidsplan Schuld Dienstverlening uitvoeren (via WIZ GR De Bevelanden). De Afdeling WIZ van GR de Bevelanden geven samen uitvoering aan de Kadernota armoedebeleid,	2019	In 2019 is schulddienstverlening door afdeling WIZ op de gebruikelijke wijze uitgevoerd. We schreven een beleidsplan Schulddienstverlening voor 2020. We kozen ervoor dit beleidsplan voor 1 jaar vast te laten stellen, omdat we in 2020 de voorbereidingen treffen om de kadernota armoedebeleid met dit beleidsplan te integreren vanaf 2021.	Zie hiernaast

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
		<p>waarbij we samenwerken met andere partners binnen het Sociaal Domein (Bevelandse gemeenten, sociale teams). Meer inzetten op preventie en vroegsignalering waardoor er minder problematische schuldsituaties ontstaan. De medewerkers van de afdeling WIZ worden getraind in het herkennen van signalen van armoede en krijgen handvatten mee voor het bieden van maatwerk. De afdeling WIZ gaat werken met een Snelbalie. Hiermee kunnen burgers zelf digitaal een aanvraag bijzondere bijstand indienen voor een aantal kostensoorten bijzondere bijstand.</p>		<p>In juli 2019 schreven wij een Tussenstand Kadernota Armoedebeleid waarin wij vermeldden welke acties zijn uitgevoerd in de eerste anderhalf jaar van de beleidsperiode. We zijn per 1 mei 2019 gestart met een 2-jarige pilot Vroegsignalering waarbij we huishoudens actief benaderen wanneer er sprake is van een betalingsachterstand van vaste lasten. WIZ gaf meerdere voorlichtingen in 2019 over armoede en schulden.</p> <p>De Snelbalie is in 2019 in gebruik genomen. Inwoners kunnen via de Snelbalie een aanvraag bijzondere bijstand indienen voor de kosten van bewindvoering of voor de eigen bijdrage rechtshulp. Ook kan de individuele inkomenstoelage via de Snelbalie worden</p>	

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
				<p>aangevraagd.</p> <p>Een andere digitale dienst is 'mijn WIZ'. Cliënten kunnen wijzigingen in hun situatie of inkomen digitaal doorgeven.</p>	
<p>Zo hoog mogelijke arbeidsparticipatie, dan wel maatschappelijke participatie van de gemeentelijke doelgroep.</p>	<p>Minimaal 50% van de trajecten re-integratie eindigt in een plaatsing op betaald werk (of een opleiding met studiefinanciering) van bij voorkeur minimaal 6 maanden.</p>	<p>Aanbieden van trajecten betaald werk en aanbieden van trajecten maatschappelijke participatie passend bij de mogelijkheden van de klant.</p>	<p>2019</p>	<p>De doelstelling wat betreft uitstroom naar betaald werk (succespercentage van 50%) is net niet behaald door het feit dat het overgrote deel van het klantenbestand een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt heeft. Voor slechts 33% geldt een oeverbrugbare afstand met (op termijn) kansen op uitstroom naar betaalde arbeid.</p>	<p>Zie hiernaast</p>
<p>Voorkomen van uitkeringsafhankelijkheid. Ambitie van stabilisering van het uitkeringsbestand.</p>	<p>50% van de meldingen voor een uitkering leidt niet tot instroom in de bijstand. De jaarlijkse instroom en uitstroom zijn op een gelijk niveau zodat het uitkeringsbestand per saldo niet stijgt.</p>	<p>Inzet op rechtmatigheid en doelmatigheid aan de poort door middel van de inzet van test en training, goede verwijzing naar voorliggende voorzieningen en vroege inzet van (voorlichting over)</p>	<p>2019</p>	<p>Over het gehele jaar 2019 bezien is er – voor wat betreft het aantal klanten met een uitkering– sprake van een stabilisatie. Op 1 januari 2019 bedroeg het aantal klanten van de GR 1373 en op 31 december 2019 1379. Op 1 januari 2019</p>	<p>De ambitie – stabilisering van het uitkeringsbestand is in 2019 gehaald.</p>

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
		handhaving.		bedroeg het aantal klanten van Noord-Beveland 100 en op 31 december 2019 99. Dit betekent dat – ondanks een steeds complexer wordende doelgroep – instroom en uitstroom in 2019 in evenwicht waren met elkaar.	
Dienstverlening bereikbaar via het zorgloket in het gemeentehuis.	Zoveel mogelijk burgers directe en kortdurende ondersteuning en advies bieden vanuit het sociaal loket.	Sociaal loket zo optimaal mogelijk gebruiken en inzetten.	2019	Vanuit het sociaal loket is aan de burgers directe en kortdurende ondersteuning verleend (maatwerk).	Aan de burgers is er vanuit het sociaal loket voorlichting, ondersteuning en advies gegeven.
Een actief ouderenbeleid opzetten.	Ouderen zoveel als mogelijk blijven stimuleren en ondersteunen om te participeren in de (lokale) samenleving.	In het Wmo beleidsplan is veel aandacht voor ouderen en vergrijzing. Wmo beleidsplan uitvoeren. Ouderenadviseurswerk behouden en integreren in Sociaal Loket.	2019	Ouderen zijn vanuit het sociaal loket door middel van bezoeken en bijeenkomsten gestimuleerd en ondersteund om te participeren in de samenleving.	Het ouderenadviseurswerk is geïntegreerd in het sociaal loket. Vanuit hier is er veel aandacht voor ouderen en vergrijzing en wordt er gericht cursussen en advies aangeboden.
Zorg wordt door het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) gemonitord en het CJG is toegankelijk voor alle vragen van ouders en jeugdigen	Het CJG vervult de rol van toegangsfunctie voor de jeugdzorg en onderhoud nauw contact met zorgaanbieders en ouders met een	Zo veel mogelijk zorgaanvragen van 0 tot 18 jaar laten verlopen via het CJG en het onderhouden van contacten met jeugdzorgaanbieders.	2019	Het CJG is onderdeel van ons sociaal loket en vervult de rol van toegangsfunctie voor de jeugdzorg. Daarnaast is het CJG aanwezig op de basisscholen en in de	Het CJG is een onderdeel van het sociaal loket. Het is sinds 2019 nieuw dat het CJG eens per maand aanwezig is tijdens een inloopsprekkuur op de basisscholen en eens per

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
over opvoeden en opgroeien.	hulpvraag.			huisartsenpraktijk Kamperland/Wissenkerke . Hierdoor lopen zoveel mogelijk zorgaanvragen via het CJG. Er wordt nauw contact gehouden met ouders met een hulpvraag. Daarnaast vindt er afstemming plaats met zorgaanbieders rondom de in te zetten jeugdzorg.	week aanwezig is in de huisartsenpraktijk Kamperland/Wissenkerke . Het CJG is op deze locaties toegankelijk voor alle ouders en jeugdigen met vragen rondom opvoeden, opgroeien en zorg. Er vindt zowel lokaal als regionaal structureel overleg plaats met de zorgaanbieders en andere betrokken partijen.
Voorzieningen voor jongeren opzetten, in stand houden en mogelijk verder ontwikkelen.	Zorgen dat Noord-Beveland op zijn eigen manier aantrekkelijk blijft voor jongeren en behoud van jongeren op Noord-Beveland.	Structurele inzet van de jongerenwerkers die worden ingehuurd via het SMWO.	2019	Het SMWO jongerenwerk wordt structureel ingezet om het gehele jaar door diverse activiteiten voor de jeugd te organiseren. Ook worden er in de schoolvakanties activiteiten georganiseerd. De aangeboden activiteiten zijn altijd druk bezocht door de jeugd.	Het SMWO jongerenwerk organiseert het gehele jaar door (ook in de schoolvakanties) diverse sport- en spelactiviteiten voor de Noord-Bevelandse jongeren. Voorbeelden zijn: naschoolse pleintjesactiviteiten, meidenavonden, creatieve workshops en movietours. De movietours worden samen met de jongerenraad georganiseerd.
Preventie-activiteiten	In samenwerking met	In overleg met het	2019	Naast de reguliere	Op twee basisscholen

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
ontwikkelen en uitvoeren voor jongeren en hun omgeving.	gemeenten in de regio en in overleg met het onderwijs preventie-activiteiten organiseren voor jongeren en hun omgeving die aansluiten bij de leefwereld van jongeren.	onderwijs preventie-activiteiten inkopen bij onder andere Halt, Indigo Emergis Preventie en de GGD.		samenwerking gedurende het jaar met de scholen, Emergis Preventie, Halt en de GGD zijn er diverse preventieve activiteiten georganiseerd.	zijn preventieve workshops/thema avonden georganiseerd in samenwerking met Emergis Preventie, Halt, de GGD en SMWO jongerenwerk. De onderwerpen hadden betrekking op social mediagebruik en schermtijd. In november heeft het 'Helder Theater' een voorstelling verzorgd over de onderwerpen puberbrien, groepsdruk en social media. De avond is in samenwerking met Emergis Preventie, Halt en SMWO jongerenwerk aangeboden aan alle ouders uit de gemeente met kinderen tussen de 10 en 15 jaar. De groepen 7 en 8 van de basisscholen hebben een aparte voorstelling gezien.
Aandacht voor mantelzorg en vrijwilligers en zo mogelijk ondersteunen vanuit de gemeente.	Voldoende vrijwilligers in de zorg. Mantelzorgers en vrijwilligers structureel ondersteunen en	Steunpunt vrijwilligerswerk en mantelzorg behouden in het Sociaal loket. In het Wmo Beleidsplan	2019	Vrijwilligers en mantelzorgers zijn op structurele basis ondersteund en begeleid om hun rol in de	Het Sociaal loket heeft op verschillende manieren gezorgd voor actieve ondersteuning van de vrijwilligers en de

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
	begeleiden.	aandacht voor (lokaal) vrijwilligerswerk en mantelzorg. Wmo Beleidsplan uitvoeren.		samenleving te vervullen.	mantelzorgers. Er is een cursus/training aangeboden aan vrijwilligers die te maken hebben met/ingezet willen worden in de lichte zorg. Aan mantelzorgers/vrijwilligers is als waardering een avond aangeboden.
Ontwikkelingen van sociale wijkteams nauwkeurig volgen.	Sociaal team Noord-Beveland goed aan laten sluiten op de andere zorgstructuren en goed laten functioneren in de toegang van de zorg.	Het Sociaal Team op Noord-Beveland blijvend vormgeven en structureel inbedden in het gemeentelijk sociaal loket en de zorgstructuren op Noord-Beveland en in de Oosterschelderegio.	2019	Het Sociaal team/Sociaal loket is opgezet en vervolgens verder doorontwikkeld	Het Sociaal team/Sociaal loket is ingebed in de locale zorgstructuur. Met de verschillende zorgaanbieders en de huisartsen is veel contact. De vorm en de werkprocessen worden verder doorontwikkeld aan de hand van ontwikkelingen in de zorg.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

Taakvelden	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.	Saldo
Baten	2.305.133	3.224.968	2.939.409	285.559
Lasten	7.867.094	8.934.427	8.583.753	350.674
Saldo	-5.561.961	-5.709.459	-5.644.344	-65.115

Taakvelden

- 0.10 Mutaties reserves
- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Wijkteams
- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.4 Begeleide participatie
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
- 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

2.1.8 Programma Volksgezondheid en milieu

Hoofdkenmerken

Het gemeentelijke milieubeleid dient integraal aangepakt te worden. Met als doel een leefbare omgeving, een zo groot mogelijke veiligheid en het voorkomen van risico's.

Bestaand beleid

- Nota bodembeheer en bijbehorende bkk, vastgesteld door de raad op 27 september 2012;
- Nota bodembeheer en bijbehorende bkk voor wegbermen, vastgesteld door de raad op 26 juni 2014;
- Handreiking Bouwen en bodemkwaliteit, vastgesteld op 11 september 2012;
- Integraal Handhaven Praktisch Gemaakt (Integraal handhavingsbeleid), vastgesteld d.d. 26 juni 2007;
- Klimaatbeleid Noord-Beveland, vastgesteld op 28 april 2016;
- Gemeentelijke Beleidsvisie Externe Veiligheid, vastgesteld op 29 oktober 2005;
- Werkprogramma 2016, vastgesteld op 19 januari 2016.

Trends en knelpunten

- Implementeren van integrale handhavingcultuur;
- Duurzame omgang met energie;
- Voortzetting geactualiseerd klimaatbeleid;
- Geprofessionaliseerde uitvoering van vergunningverlening en handhaving door RUD-Zeeland;
- Zwerfafval blijven minimaliseren;
- Duurzame onkruidbestrijding en selectief maaibeheer;
- Saneren bodemverontreinigingen;
- Geïntegreerde vergunningverlening en handhaving (Wabo);
- Geactualiseerd beleid duurzaam (ver)bouwen (gerelateerd aan geactualiseerd klimaatbeleid);
- Duurzame renovaties zo mogelijk subsidiëren.

In matrixvorm:

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Evaluatie beleid duurzaam (ver)bouwen	Verduurzaming van de woningvoorraad.	Duurzaam (ver)bouwen zo breed en efficiënt mogelijk stimuleren. Voor zover financieel mogelijk.	2019	Uit de evaluatie blijkt, dat de subsidiepot weer helemaal opgebruikt is. Er is extra geld geraamd.	Ja, vrijwel alle aanvragen zijn gehonoreerd.
Gebruik van duurzame energie voortzetten en uitbreiden	Afname gebruik niet-duurzame energiebronnen.	Nieuwbouw gemeentelijke gebouwen voorzien van duurzame energie. Bestaande systemen vervangen door duurzame energiesystemen op natuurlijke momenten. Subsidieregeling duurzaam (ver)bouwen voortzetten; hierin zijn ook duurzame energiemaatregelen opgenomen. Elektrische bedrijfsauto.	2019	Ja, er wordt actief ingezet op uitbreiding gebruik duurzame energie.	Er is een tweede elektrische bedrijfsauto aangeschaft en het dak van het gemeentehuis is volgelegd met zonnepanelen.
Stimuleringsregeling opknappen oudere woningen beschermd dorpsgezicht Colijnsplaat continueren		Alleen als er financiële ruimte voor is.	2019	Er zijn 25 oudere woningen gerenoveerd met subsidie. Dat is een relatief hoog aantal gelet op het gebied waar de regeling op van toepassing is.	Ja, vrijwel alle aanvragen zijn gehonoreerd.

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Duurzame renovaties zo mogelijk subsidiëren alsmede leegstand en verpaupering tegengaan	Verduurzaming van de woningvoorraad stimuleren.	Duurzaam (ver)bouwen financieel zo efficiënt mogelijk stimuleren. Ook hier geldt dat er voldoende financiële ruimte voor moet zijn.	2019	Ja, er wordt grif gebruik gemaakt van de regeling. Wederom is er extra geld geraamd.	Ja, de subsidieverlening draait op volle toeren. Het gebruik van tweede woningen in dorpskernen is stopgezet voor nieuwe gevallen.
Klimaatbeleid actualiseren	Aan de hand van bereikte ervaringen van afgelopen jaren doelen bijstellen.	Evalueren in jaarrapportages.	2019	De evaluatie zal in 2020 plaatsvinden. Het beleid wordt geactualiseerd en het uitvoeringsprogramma herijkt.	Niet aan evaluatie toegekomen door diverse andere projecten, doorgeschoven naar 2020.
Handhavingsbeleid actualiseren	Beleid laten aansluiten op werkmethode RUD Zeeland (P X Q).	A.d.h.v. nieuw raadspuntenprogramma prioriteren.	2019	Actualisatie vindt in 2020 plaats, definitieve VTH-stuk provincie verschijnt pas (vertraagd) in Q1 2020, en beleid moet hierop aansluiten.	Nog niet!

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

Taakvelden	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.	Saldo
Baten	2.191.396	2.377.106	2.406.136	-29.029
Lasten	2.907.255	3.139.427	3.069.301	70.125
Saldo	-715.859	-762.320	-663.166	-99.154

Taakvelden

- 0.10 Mutaties reserves
- 7.1 Volksgezondheid
- 7.2 Riolering
- 7.3 Afval
- 7.4 Milieubeheer
- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

2.1.9 Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Hoofdkenmerken

De gemeenteraad streeft naar voldoende betaalbare woonruimte in elke kern. Zowel voor kopers als voor huurders.

Enkele kernwoorden zijn daarbij: duurzaamheid, aanpasbaarheid en levensloopbestendige woningen.

Bestaand beleid

- Structuurvisie.
- Grondbeleid.
- Bestemmingsplannen.
- Woonvisie.
- Stads- en dorpsvernieuwingsbeleid.
- Prestatieafspraken met woningbouwcorporatie.
- Omgevingsplan Zeeland en Provinciale Ruimtelijke Verordening.

Trends en knelpunten

- De voortschrijdende digitalisering maakt dat burgers ook via internet hun informatie kunnen verkrijgen en daarover vragen kunnen stellen. Alle bestemmingsplannen zijn digitaal beschikbaar. Via de landelijke voorziening kan een aanvraag om omgevingsvergunning digitaal ingediend worden. De dienstverlening is hierdoor toegenomen. Voor bedrijven komt er een verplichting voor het digitaal indienen van een aanvraag.
- De digitalisering heeft ook de communicatie met andere overheden, zoals Provincie en Waterschap, verbeterd. Met name op het gebied van vergunningverlening.
- De communicatie richting burgers en bedrijven omtrent de omgevingsvergunning moet helder en duidelijk zijn en de digitale communicatiemiddelen zijn hierbij een belangrijk onderdeel.
- Door de invoering van de wet BAG (Basisregistratie adressen en gebouwen) vormt deze registratie de kern van de gegevenshuishouding van de gemeente. Binnen deze basisregistratie wordt het fundament gelegd voor de eenduidige benoeming van panden, verblijfsobjecten, standplaatsen en ligplaatsen. Tevens is er aan al deze objecten een geometrie gekoppeld. De gemeente registreert de BAG in een geautomatiseerd systeem, wat aangesloten is op de Landelijke Voorziening BAG. De gegevens komen via deze weg ook terecht bij het Kadaster en andere overheidsinstanties. Hierdoor is de digitalisering verder toegenomen en zal nog verder toenemen want dit project loopt nog verder door.
- De Provincie heeft in zijn algemeenheid te maken met bevolkingskrimp en vergrijzing.
- Samen met de andere Bevelandse gemeenten zijn er woningmarktafspraken gemaakt, hiermee wordt rekening gehouden bij planvorming.
- Er worden samen met de gemeenten Kapelle en Goes prestatieafspraken gemaakt met de RWS. In nieuwe prestatieafspraken zal rekening gehouden worden met demografische veranderingen.
- Vanuit de werkgroep Krimp, ontgroening en vergrijzing zijn er nieuwe ontwikkelingen onderzocht en is er gewijzigd beleid ontstaan op het gebied van volkshuisvesting. Het deeltijdwonen is verruimd. Gezien de crisis is het aantal nieuwbouwwoningen vrijwel nihil, waardoor de doorstroming ook niet op gang komt.

Ten aanzien van onze gemeente is de trend dat er regelmatig wordt gevraagd om permanent te wonen op sommige recreatieparken waarbij men aangeeft dat de sociale veiligheid op die parken ten goede komt.

In matrixvorm:

Wat willen we bereiken?	Doelstelling	Wat gaan we daarvoor doen?	Begrotingsjaar	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we moesten doen?
Bijzondere aandacht geven voor woningbouw ten behoeve van starters, betaalbare huurwoningen, sociale doelgroepen en zorgwoningen in elke kern.	Bouwen voor elk segment van de doelgroep.	Maakt deel uit van elk nieuwbouwplan. Dit is opgenomen in de prestatieafspraken met de RWS.	2019	Er zijn in Wissenkerke en Colijnsplaat nieuwe levensloopbestendige huurwoningen in aanbouw.	Er zijn omgevingsvergunningen verleend voor de bouw van starterswoningen en van 0-trede woningen/appartementen in 3 kernen.
Bouwen in alle kernen mogelijk maken en houden.	Bouwen voor elk segment van de doelgroep.	In structuurvisie opgenomen en op woningbouwplanning.	2019	In alle kernen is er bouwgrond beschikbaar voor woningbouw. Voor rijwoningen, 2-kappers en vrijstaande woningen en appartementen zijn er mogelijkheden.	In de bestemmingsplannen en op de woningbouwplanningslijst zijn er nieuwe woningen in alle kernen opgenomen.
In overleg met woningcorporaties de sloop van huurwoningen kritisch bezien.	Een evenwichtige en flexibele samenstelling van woningen verkrijgen voor iedere doelgroep, waarbij de kwaliteit van de woningen centraal staat.	Samen met de woningcorporatie is voor ieder dorp een plan met betrekking tot sanering en nieuwbouw opgesteld implementatie 2018 en verder.	2019	Er is een appartementencomplex in Colijnsplaat gerenoveerd en verduurzaamd i.p.v. gesloopt.	In de prestatieafspraken met de corporatie is verduurzaming van huurwoningen opgenomen
In welstandsbeleid onnodige beperkingen voor burgers en bedrijven voorkomen.	Minder regels en duidelijke regels.	De welstandsnota actueel houden en indien nodig herzien.	2019	De welstandsnota is actueel.	Er zijn geen beperkingen aan burgers opgelegd vanuit het welstandsbeleid.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

Taakvelden	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.	Saldo
Baten	3.931.890	4.805.890	4.114.750	691.140
Lasten	4.389.723	5.168.973	4.300.375	868.597
Saldo	-457.833	-363.083	-185.625	-177.457

Taakvelden

- 0.10 Mutaties reserves
- 8.1 Ruimtelijke ordening
- 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
- 8.3 Wonen en bouwen

2.1.10 Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering

Dit onderdeel bevat de volgende onderwerpen:

- Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- Algemene uitkeringen;
- Dividend;
- Overige algemene dekkingsmiddelen.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wiz.	2019 Werk.
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	2.023.000	2.065.000	1.991.230
Algemene uitkering	11.611.235	11.861.634	12.043.201
Dividend	7.000	19.000	18.582
Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-337.421	468.871	-419.301
Totaal	13.303.814	14.414.505	13.633.712

Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is

Onder lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is, wordt verstaan; de onroerende zaakbelasting (OZB), hondenbelasting, precariobelasting, toeristenbelasting en forensenbelasting.

De toeristen- en forensenbelasting zijn rechtstreeks op programma 4 economie verantwoord. De opbrengsten OZB worden verrekend met de kosten voor de uitvoer van belastingen OZB/WOZ, conform BBV regelgeving.

Voor wat betreft het beleid van de lokale heffingen wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen.

Algemene uitkering

Het beleid van de gemeente Noord-Beveland is om bij de begroting uit te gaan van de op dat moment bekende meicirculaire. In dit geval betrof het de meicirculaire 2018. Door middel van een begrotingswijziging is de septembercirculaire 2019 bijgeraamd (zie begroting na wijziging). In werkelijkheid zijn er nog bedragen over oude jaren verrekend en is rekening gehouden met de decembercirculaire.

Dividend

Dit betreft de dividenduitkering van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank). De BNG bank gaat uit van een pay-out percentage van 50% van de winst na belastingen. Over het boekjaar 2018 hebben de aandeelhouders van de BNG bank een dividenduitkering van € 159 miljoen tegemoet kunnen zien. Het aandeel van de gemeente Noord-Beveland in de dividenduitkering komt uit op € 18.500. Dit is verantwoord in het boekjaar 2019.

Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Saldo kostenplaatsen

Binnen de kostenplaatsen is in de jaarrekening een nadelig saldo ontstaan van € 41.000. Het verschil in resultaat op begroting- en rekeningbasis ontstaat doordat begrotingswijzigingen binnen de kostenplaatsen (overhead en overige salarissen en sociale lasten) in de loop van het begrotingsjaar via het saldo van de kostenplaatsen verlopen. Bij de jaarrekening worden dezelfde bedragen aan de exploitatie doorgerekend als de begroting. Het verschil wordt op saldo kostenplaatsen geboekt.

Treasury (saldo financieringsfunctie)

De afwijking op het taakveld treasury komt door het, conform de BBV voorschriften, nacalculeren van de renteomslag. Doordat bij de jaarrekening 2019 is gebleken dat er een afwijking is tussen de werkelijk rentelasten die aan de taakvelden moeten worden doorbelast en de rentelasten die aan de taakvelden zijn doorbelast in de begroting 2019 en deze afwijking meer dan 25% bedraagt van de werkelijk aan de taakvelden door te belasten rentelasten, moet er worden nagecalculeerd. Door deze correctie vervalt het geraamde renteresultaat op het taakveld treasury.

Voor een berekening van de renteomslag verwijzen we naar de paragraaf financiering.

2.1.11 Overzicht overhead

Overzicht overhead	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.
Overhead	-4.098.413	-4.001.865	-3.963.853

Aan de kosten voor overhead kan de volgende definitie meegegeven worden: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Het uitgangspunt voor de definitie overhead is dat de kosten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken/activiteiten. Dit betekent dat alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten/taken/producten die gericht zijn op de externe klant, in de betreffende taakvelden moeten worden geregistreerd. De overhead wordt centraal begroot en verantwoord op het overzicht overhead via taakveld 0.4 Overhead.

Hierbij worden de volgende uitgangspunten toegepast:

- Kosten zoveel mogelijk direct toerekenen aan de betreffende taakvelden.
- Ondersteunende taken die direct dienstbaar zijn aan de externe klant of het externe product behoren derhalve tot de overhead. Wanneer deze ondersteunende taken worden uitbesteed, behoren de uitbestedingskosten bedrijfsvoering tot de overhead (denk bijvoorbeeld aan sommige onderdelen die zijn uitbesteed bij GR de Bevelanden).
- Sturende taken vervuld door hiërarchisch leidinggevenden behoren tot de overhead. De bijbehorende loonkosten behoren ondeelbaar tot de overhead.

2.1.12 Bedrag heffing vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.
Lasten vennootschapsbelasting	-25.000	-25.000	0

Vanaf 2016 is de gemeente verplicht vennootschapsbelasting (Vpb) te gaan betalen over de winst die ze maken met hun ondernemingsactiviteiten. Voor de gemeente Noord-Beveland zal er met name Vpb betaald moeten worden over de winst uit de grondexploitaties.

Op basis van een inventarisatie zijn het actieve grondbedrijf en de verkoop van reststromen aangemerkt als Vpb plichtig.

Het fiscaal resultaat van beide vpb plichtige activiteiten was in 2019 in totaal € 148.626.

De Vpb last over 2019 zal echter nihil zijn, aangezien er ultimo 2018 nog € 515.096 aan verrekenbare verliezen open staan.

Gezien de resultaatontwikkeling bij het grondbedrijf is de verwachting dat in de toekomst een Vpb-last zal ontstaan, doordat eventuele winsten niet meer met verliezen verrekend kunnen worden.

2.1.13 Overzicht onvoorzien

Gebruik onvoorzien	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.
Onvoorzien	-53.517	242.052	0
Totaal onvoorzien	-53.517	242.052	0

In de programmabegroting 2019-2022 bedroeg de raming voor onvoorzien € 53.517 (€ 17.198 onvoorzien structureel en € 36.319 onvoorzien incidenteel). In de loop van het jaar hebben er 6 begrotingswijzigingen plaatsgevonden, waarvan 2 beraps. Na het doorvoeren van deze begrotingswijzigingen is de raming voor onvoorzien -/-€ 242.052 (€ 386.858 onvoorzien structureel en -/- € 628.911 onvoorzien incidenteel).

Covid-19

De uitbraak van COVID-19 (corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de aanpak van COVID-19 kijken wij wat we, aanvullend op de landelijk maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Dit raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en hebben daarvoor de nodige interne maatregelen genomen.

Er is een principe accoord met BZK/VNG dat in de gemeenten er niet op achteruit zouden mogen gaan. Dus er zijn/komen compensatie regelingen.

2.2 Paragrafen

2.2.1 Paragraaf lokale heffingen

Inleiding

De gemeentelijke belastingen vormen een belangrijk deel van de inkomsten van de gemeente en een integraal onderdeel van het gemeentelijke beleid. Ze raken namelijk de burger heel direct in de portemonnee. Daarbij wil de burger waar voor zijn geld. In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de geraamde kosten, beleidsmatige ontwikkelingen van de lokale heffingen, de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Lokale heffingen

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de inkomsten uit lokale heffingen:

		Begroot 2019	Werkelijk 2019
Onroerendezaakbelastingen	€	2.183.000	2.122.296
Land Toeristenbelasting	-	1.635.000	1.731.928
Water Toeristenbelasting	-	122.000	111.654
Forensenbelasting	-	792.000	775.090
Precariorechten	-	244.000	254.825
Rioolheffing	-	896.000	924.119
Lijkbezorgingsrechten	-	110.025	126.378
Afvalstoffenheffing	-	1.123.000	1.143.211
Hondenbelasting	-	24.000	29.330
Leges	-	640.000	621.557
Binnenhavengeld	-	217.000	176.010
Totaal		7.986.025	8.016.398

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Overzicht tarieven belastingen en heffingen			
Soort	Grondslag	2018	2019
OZB			
Woning eigenaar	Percentage WOZ-Waarde	0,1256%	0,1243%
Niet-woning eigenaar	Percentage WOZ-Waarde	0,1264%	0,1277%
Niet-woning gebruiker	Percentage WOZ-Waarde	0,1193%	0,1200%
Rioolheffingen			
Gebruiker	Verbruik 0 m3 t/m 199 m3	€ 167,50	€ 182,50
Gebruiker	Verbruik 200 m3 t/m 399 m3	€ 187,50	€ 202,50
Gebruiker	400 m3 en meer	€ 187,50	€ 202,50
	Vermeerderd met € 0,51 per m3 voor elke m3 waarmee de hoeveelheid afgevoerd afvalwater boven de 400 m3 gaat		
Afvalstoffenheffing			
Gebruiker	Meerpersoonshuishouding/permanente bewoning	€ 254,00	€ 269,00
Gebruiker	Meerpersoonshuishouding/niet-permanente bewoning	€ 254,00	€ 269,00
Gebruiker	Eenpersoonshuishouding/permanente bewoning	€ 195,00	€ 210,00
Gebruiker	Eenpersoonshuishouding/niet permanente bewoning	€ 254,00	€ 269,00
Gebruiker	Bruikleen extra groene/grijze bak	€ 127,00	€ 134,50
Gebruiker	Tweede bak	€ 254,00	€ 269,00
Hondenbelasting			
Eigenaar	1e hond	€ 45,00	€ 45,00
Eigenaar	2e hond	€ 50,00	€ 50,00
Eigenaar	3e hond	€ 60,00	€ 60,00
Eigenaar	4e hond	€ 70,00	€ 70,00
Eigenaar	Voor iedere hond boven 4	€ 75,00	€ 75,00
Eigenaar	Voor een kennel	€ 210,00	€ 210,00
Toeristenbelasting			
(mini) campings	Verhuur bedden/woningen, verblijf in kampeermiddel op (mini)campings, waarvan het gebruik minder is dan een seizoen per persoon per overnachting	€ 1,18	€ 1,23
Campings	Kampeermiddelen op jaarplaatsen op campings	€ 247,80	€ 258,30
Campings	Kampeermiddelen op seizoenplaatsen op campings	€ 212,40	€ 221,40
Minicampings	Kampeermiddelen op seizoenplaatsen op minicampings	€ 157,53	€ 164,21
Watertoeristenbelasting			
Eigenaar ligplaats	Verhuur of verbruik ligplaats per persoon per etmaal	€ 1,18	€ 1,18
Eigenaar ligplaats	Pleziervaartuigen van 4 tot 7 meter per	€ 40,76	€ 42,48

Overzicht tarieven belastingen en heffingen			
Soort	Grondslag	2018	2019
	seizoen		
Eigenaar ligplaats	Pleziervaartuigen van 7 tot 9 meter per seizoen	€ 62,13	€ 64,76
Eigenaar ligplaats	Pleziervaartuigen van 9 tot 12 met per seizoen	€ 58,94	€ 61,44
Eigenaar ligplaats	Pleziervaartuigen boven 12 meter per seizoen	€ 80,71	€ 84,13
Forensenbelasting			
Eigenaren die meer dan 90 dagen beschikken over vakantiewoning	Met een minimum van € 150 en een maximum van € 1.000	€ 2,90 per € 1.000 OZB	€ 2,87 per € 1.000 OZB
Precariobelasting			
Kabels, leidingen, buizen ed	Per strekkende meter	€ 1,57	€ 1,57

Belastingverhogingen

De volgende belastingen zijn ten opzichte van 2018 in 2019 verhoogd:

- Toeristenbelasting Verhoging met € 0,05;
- Watertoeristenbelasting Verhoging met € 0,05;
- Afvalstoffenheffing Verhoging met € 15,00;
- Rioolheffing Verhoging met € 15,00;

Voor de overige belastingen is hetzelfde belastingtarief gehandhaafd als in 2018.

Onroerende-zaakbelastingen

De onroerende-zaakbelastingen worden geheven naar de taxatiewaarde van een object (woningen en niet-woningen) op basis van de wet WOZ. De waarde wordt jaarlijks opnieuw getaxeerd. Voor de belastingen 2019 is de WOZ-waarde per 1 januari 2018 bepalend. Bij de berekening zoals hiervoor vermeld is rekening gehouden met een eventuele stijging of daling van de WOZ-waarde van de objecten.

Onder de naam onroerende-zaakbelasting worden over binnen de gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen geheven:

- Een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerend zaak die niet in hoofdzaak tot woning dient, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt;
- Een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerend zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, verder te noemen "eigenarenbelasting".

Rioolheffingen

Onder de naam rioolheffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:

- De inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater;
- De inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Kostendekkendheid rioolheffing

In onderstaand overzicht is te zien dat de kostendekkendheid van de rioolheffing 84,14% bedraagt.

	2019
Kosten taakveld(en), incl. rente	4.018.202
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	509.811
Netto kosten taakveld	3.508.391
Toe te rekenen kosten	818.368
Overhead incl. rente	142.587
BTW	137.313
Totale kosten	1.098.268
Opbrengst heffingen	924.119
Dekkingspercentage	84,14%

Toelichting:

Alle kosten en opbrengsten van taakveld 7.2 riolering zijn meegenomen voor het bepalen van de kostendekkendheid.

Van taakveld 0.64 belastingen en overig is 20% uitvoeringskosten van belastingen meegenomen. Dit percentage is gebaseerd op de inkomsten die we krijgen uit de rioolheffing ten opzichte van de overige belastingen (afvalstoffen-, forensen-, toeristen- en hondenbelasting).

Van taakveld 2.1 (verkeer, wegen en water) en taakveld 7.3 (afval) is 50% van de veegkosten meegenomen. Straatvegen doet de gemeente om drie redenen. Voor het functioneren van de riolering, vanwege het feit dat mensen hun afvalstoffen verkeerd aanbieden (weggooien) en voor de verkeersveiligheid. Een exacte verdeling tussen de drie redenen is niet te bepalen, maar omdat we een plattelandsgemeente zijn, is het aandeel bladafval relatief hoger dan het zwerfvuil. Bladafval verstopt de kolken van het rioolstelsel en veroorzaakt gladheid en daarom weegt die functie zwaarder mee. Op basis van bovenstaande inschatting rekenen wij 50% toe aan rioolheffing, 25% aan verkeersveiligheid en 25% aan de afvalstoffenheffing.

Afvalstoffenheffing

Als een gebruiker van een perceel dat aan de route van de huisophaaldienst ligt, moet deze afvalstoffenheffing betalen.

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing

In onderstaand overzicht is te zien dat de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing 85,70% bedraagt.

	2019
Kosten taakveld(en), incl. rente	3.235.720
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	503.577
Netto kosten taakveld	2.732.143
Toe te rekenen kosten	1.050.539
Overhead incl. rente	63.765
BTW	219.622
Totale kosten	1.333.926
Opbrengst heffingen	1.143.211
Dekkingspercentage	85,70%

Toelichting

Bijna alle kosten en opbrengsten van taakveld 7.3 afval zijn meegenomen voor het bepalen van de kostendekkendheid. Onder ophalen huisvuil en groefvuil zijn de kosten aan de ZRD voor straatvegen geboekt. Hiervan is 25% meegenomen.

Van taakveld 0.64 belastingen en overig is 25% uitvoeringskosten van belastingen meegenomen. Dit percentage is gebaseerd op de geraamde inkomsten die we krijgen uit de afvalstoffenheffing ten opzichte van de geraamde andere overige belastingen (riool-, forensen-, toeristen- en hondenbelasting).

Van taakveld 2.1 verkeer, wegen en water is tevens 25% van de veegkosten meegenomen. Straatvegen doet de gemeente om drie redenen. Voor het functioneren van de riolering, vanwege het feit dat mensen hun afvalstoffen verkeerd aanbieden (weggooien) en voor de verkeersveiligheid. Een exacte verdeling tussen de drie redenen is niet te bepalen, maar omdat we een landelijke gemeente zijn, is het aandeel bladafval relatief hoger dan het zwerfvuil. Bladafval verstopt de kolken van het rioolstelsel en veroorzaakt gladheid en daarom weegt die functie zwaarder mee. Op basis van bovenstaande inschatting rekenen wij 50% toe aan rioolheffing, 25% aan verkeersveiligheid en 25% aan de afvalstoffenheffing.

Hondenbelasting

Onder de naam hondenbelasting wordt een directe belasting geheven ter zake van het houden van een hond binnen de gemeente Noord-Beveland. Afhankelijk van het aantal honden wordt de hoogte van de aanslag vastgesteld.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting moet worden gezien als een tegemoetkoming in de kosten van de huishouding van de gemeente voor zover deze voortvloeien uit voorzieningen die (mede) in het belang van het toerisme worden getroffen. Aangezien in de wettekst niet tot uitdrukking is gebracht dat de opbrengst moet dienen te dekking van de voor het toerisme gemaakte kosten, is hier sprake van een algemeen dekkingsmiddel.

Er wordt onderscheid gemaakt in twee soorten toeristenbelasting:

- Landtoeristenbelasting: iedereen die verhuurt aan toeristen binnen de gemeente Noord-Beveland in hotels, pensions, vakantieonderkomens, mobiele

kampeeronderkomens of niet beroepsmatig verhuurde ruimten krijgt een aanslag voor de land toeristenbelasting.

- Watertoeristenbelasting: ter zake van het houden van verblijf binnen de gemeente Noord-Beveland op vaartuigen waarvoor wegens de aanwezigheid in het watergebied van de gemeente in welke vorm dan ook een vergoeding wordt betaald door personen, die niet als ingezetenen in de gemeente basisadministratie staan ingeschreven. Hiervoor wordt de watertoeristenbelasting geheven.

Forensenbelasting

Onder de naam forensenbelasting wordt een directe belasting geheven van de natuurlijke persoon die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, er op meer dan 90 dagen van het belastingjaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden.

Lijkbezorgingsrechten

Op basis van de lijkbezorgingsrechten worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met begraafplaatsen.

Kwijtscheldingsbeleid

Er kan kwijtschelding worden verkregen voor de afvalstoffenheffing en/of rioolheffing, mits voldaan wordt aan de ministeriële regeling (Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990). Het normbedrag voor kwijtschelding is gerelateerd aan 100% van de bijstandsnorm. De verzoeken tot kwijtschelding worden behandeld door SaBeWa, een samenwerkingsverband voor kwijtschelding van het waterschap en diverse Zeeuwse gemeenten (hierdoor zijn de normen in Zeeland grotendeels gelijk).

Lokale lastendruk

Voor de berekening van de vergelijking van de lastendruk 2018-2019 is uitgegaan van:

- Een eigenaar en gebruiker van een woning met een waarde van € 200.000;
- Een meerpersoonshuishouden; afvalcontainer 180-240 liter;
- Een waterverbruik tot 200 m³.

Belastingen	2018	2019
Onroerend-zaakbelasting	€ 251,00	€ 248,00
Afvalstoffenheffing	- 254,00	- 269,00
Rioolheffing	- 167,50	- 182,50
Totaal	672,50	699,50

Dat betekent dat de lokale lastendruk (gemeentelijke belastingen) voor een eigenaar en gebruiker met 4% is toegenomen.

Gaan we nu uit van een huurder van eenzelfde woning als hiervoor, dan ontwikkelt de belastingdruk zich als volgt:

Belastingen	2018	2019
Afvalstoffenheffing	- 254,00	- 269,00
Rioolheffing	- 167,50	- 182,50
Totaal	421,50	451,50

De lokale lastendruk (gemeentelijke belastingen) voor de huurder van een woning is met 7% gestegen.

Vergelijking landelijk

Jaarlijks wordt door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) van de Rijksuniversiteit Groningen een onderzoek gedaan naar de lokale

belastingen en heffingen en wordt de Atlas van de lokale lasten uitgebracht. Hierin ligt de nadruk op de woonlasten huishoudens. Voor alle gemeenten worden OZB, rioolrechten en reinigingsheffingen/afvalstoffenheffing in kaart gebracht: heffingssystematiek, tarieven, kostendekking en kwijtschelding. Ook wordt onderzocht welke gemeenten de hoogste en laagste woonlasten hebben.

Uit de Atlas lokale lasten 2019 blijkt dat de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in de gemeente Noord-Beveland € 706 per jaar bedragen. Hiermee komt de gemeente Noord-Beveland op plaats 96 van goedkoopste gemeenten in Nederland (totaal aantal gemeenten in 2019 bedraagt 372). De gemeente Gilze en Rijen is de goedkoopste gemeente van Nederland, met een woonlast van € 511. De gemeente Bloemendaal scoort het hoogst met € 1.173.

Vergelijking regionaal

Uit de Atlas lokale lasten 2019 is ook de belastingdruk van de Zeeuwse gemeenten te halen. Volgens deze atlas is de gemeente Veere de goedkoopste Zeeuwse gemeente. De gemeente Noord-Beveland komt op de vierde plaats.

De gemeentelijke belastingdruk voor een standaard gezinshuishouden bedraagt in onze gemeente in 2019 € 706,--. Dit betreft dan OZB + rioolbelasting (afvoerrecht) + afvalstoffenheffing. Het gemiddelde van de provincie Zeeland ligt voor deze belastingen (inclusief kortingen) volgens de Atlas lokale heffingen 2019 op € 762,--.

De lokale belastingdruk per gemeente in Zeeland vergeleken op basis van een zogenaamd standaardhuishouden. Dit geeft het volgende beeld:

(alle bedragen *€1)					
Gemeente	ozb+rio+afv.				
	2019	2018	2017	2016	2015
Veere	644	617	642	635	619
Goes	692	717	713	635	625
Tholen	697	691	723	715	707
Noord-Beveland	706	676	679	676	654
Middelburg	717	671	686	672	644
Terneuzen	734	725	720	696	680
Borsele	736	721	731	732	713
Sluis	752	730	745	729	719
Kapelle	755	757	764	757	768
Hulst	797	765	747	740	710
Reimerswaal	807	794	777	767	756
Schouwen-Duiveland	874	856	849	836	827
Vlissingen	876	833	827	801	781
Gemiddelden	762	743	746	726	711

2.2.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Door de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit met elkaar te confronteren kan een voorzichtige uitspraak worden gedaan over de mate waarin de gemeente risico's kan opvangen vanuit de vrij te besteden financiële middelen. Hiertoe wordt op een aantal momenten in het jaar een inschatting gemaakt van de lopende risico's en financiële gevolgen. Het resultaat hiervan wordt verwoord in deze paragraaf. Bij het verrichten van de dagelijkse werkzaamheden worden risico's gemonitord door de direct verantwoordelijken. Voor het opvangen van de risico's is de minimumstand voor de algemene reserve gesteld op € 750.000. Het is zaak om aan de afgesproken minimumstand vast te houden, zodat wanneer een risico zich voordoet dit risico kan worden opgevangen. Een manco hierbij is wel dat het lastig is structurele risico's op deze manier op te vangen. De algemene reserve bestaat namelijk uit incidentele middelen. Om structurele risico's op te vangen blijft het daarom nodig te zoeken naar middelen uit de exploitatie, dan wel op een andere wijze deze risico's af te dekken.

Landelijk wordt bij structurele risico's een factor 2 à 2½ aangehouden. De reden hiervan is dat ervan uitgegaan kan worden dat dergelijke risico's niet terstond gedekt kunnen worden. Dit neemt gemiddeld 2 ½ jaar in beslag.

Door de structurele risico's te vermenigvuldigen met deze factor wordt het tevens mogelijk het weerstandsvermogen in één beoordelingscijfer (indicator) uit te drukken in plaats van een beoordeling per jaarschijf. Door het veelal missen van directe invloed op de meerjarige weerstandscapaciteit heeft het toekennen van een beoordelingscijfer per jaarschijf ook weinig nut en geen toegevoegde waarde. Hierdoor is er niet gekozen voor deze systematiek en is in deze paragraaf gekozen voor één beoordelingscijfer (indicator). Dit cijfer geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is de risico's op te vangen. Hiertoe zijn bij de beoordeling van het weerstandsvermogen risico's met een structureel karakter thans vermenigvuldigd met een factor 2 ½.

Risico's

De definitie van een risico is: *“een kans op het optreden van een gebeurtenis met een negatief gevolg voor de gemeente.”*

Voor de analyse en beoordeling van risico's wordt per risico zowel een waardering aan de kans van een gebeurtenis, als een waardering van het (geld)gevolg bepaald. Hiermee kunnen de gevolgen in geld worden uitgedrukt. Om een goed beeld te krijgen van de kans op een gebeurtenis, is gekozen voor de volgende indeling:

Kans op een gebeurtenis	Klasse	Percentage
Gemiddeld een keer per jaar	5	90%
Gemiddeld een keer per 2 jaar	4	70%
Gemiddeld een keer per 3 jaar	3	50%
Gemiddeld een keer per 4 jaar	2	30%
Gemiddeld een keer per 5 jaar	1	10%
Gemiddeld minder dan een keer per 5 jaar	0,5	5%

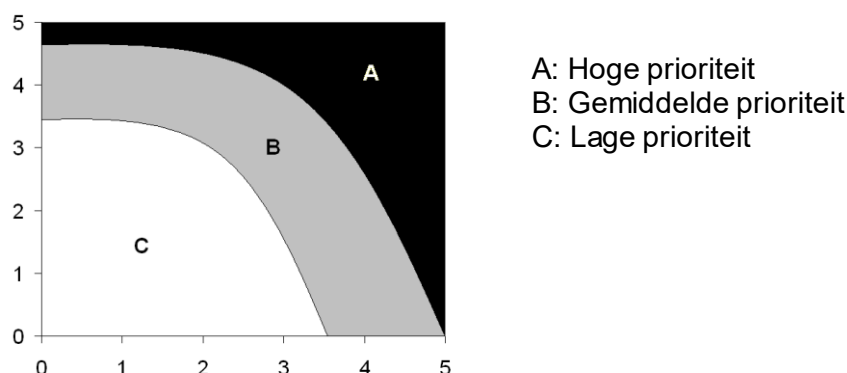
Met het genoemde percentage wordt het aangegeven risicobedrag vermenigvuldigd. Met het totaal van de berekening van de gebeurtenissen wordt met behulp van een waarschijnlijkheidspercentage van 80%, het uiteindelijke risicobedrag berekend. Dit bedrag wordt gebruikt voor de berekening van de weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen.

De indeling voor het geldgevolg kent vanaf de beoordeling van de risico's voor de Programmarekening de volgende de onderstaande indeling:

Klasse	Geldgevolg
1	$x < € 50.000$
2	$€ 50.000 < x < € 100.000$
3	$€ 100.000 < x < € 150.000$
4	$€ 150.000 < x < € 200.000$
5	$x > € 200.000$

Verder is het mogelijk om de structurele en incidentele weerstandscapaciteit te berekenen. Hiervoor wordt een onderverdeling gemaakt tussen structurele en incidentele risico's. Ook kan hierdoor het statische en dynamisch weerstandsvermogen worden berekend.

Door gebruik te maken van de klassenindeling bij de kansen op een gebeurtenis en de geldgevolgen is het mogelijk de risico's grafisch weer te geven. Voor deze grafische weergave is een indeling gemaakt in prioriteitstelling voor het beheersbaar maken van de lopende risico's. De grafische weergave kent de onderstaande indeling.

Voor het beheersen van risico's is het zinvol risico's met de hoogste prioriteit eerst aan te pakken.

Overig

Op de eerste drie plaatsen zijn de risico's opgenomen van de mogelijke gevolgen van COVID-19. Bij het opstellen van deze paragraaf is geheel nog niet bekend welke grote gevolgen de verspreiding van dit virus zal hebben voor de financiële huishouding van de gemeente. De gehele economie ligt stil (31 maart 2020). Hierdoor ligt o.a. ook het toerisme stil waardoor de opbrengsten van toeristenbelasting zwaar onder druk liggen. Tevens heeft het Rijk vele maatregelen getroffen waarvan nog niet bekend is welke (financiële) gevolgen deze hebben voor de gemeenten in Nederland. Ook zal COVID-19 financiële gevolgen hebben voor de ambtelijke organisatie doordat ingezet zal moeten worden op uitvoering van de maatregelen die het Rijk getroffen heeft en nog gaat treffen, meer ziekteverzuim, extra kosten in verband met hygiënische maatregelen en extra kosten omdat veel medewerkers thuis moeten werken en dus onder andere omstandigheden het werk moeten verrichten. In de Top-10 zijn onder andere ook de risico's opgenomen van overheveling van taken van het Rijk naar gemeenten, de mogelijke negatieve gevolgen voor Noord-Beveland van de herverdeling van het gemeentefonds, risico's van hogere kosten sociaal domein, etc.

Weerstandscapaciteit

Incidenteel (statisch) bestaat de weerstandscapaciteit uit het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve, vrij te maken bestemmingsreserves en onvoorzien incidenteel. Structureel (dynamisch) bestaat de weerstandscapaciteit uit de raming van de post onvoorzien structureel en de budgettaire ruimte in de jaarrekening.

Weerstandsvermogen

Door de weerstandscapaciteit te confronteren met de risico's kan worden bepaald of de risico's in voldoende mate kunnen worden opgevangen.

Daarnaast wordt gebruik gemaakt van een weerstandsnorm. Deze norm wordt gehanteerd om te bepalen hoe risicogevoelig de organisatie is. Tevens kan met deze norm een vergelijking met andere gemeenten worden gemaakt.

In de inleiding van deze paragraaf is al aangegeven dat de weerstandsnorm wordt uitgedrukt in één beoordelingscijfer in plaats van een cijfer per jaarschijf.

Norm weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van een gemeente betreffende de risicovolheid is zoals eerder aangegeven de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van de opgetreden risico's op te vangen. Dit is weer te geven als de verhouding van de hiervoor beschreven beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (impact van de risico's bij een zekerheidspercentage van 80%). Het weerstandsvermogen is dus weer te geven als de volgende ratio:

“Beschikbare weerstandscapaciteit/ Impact risico's bij 80% zekerheid”

Gesteld kan worden dat als er precies genoeg weerstandscapaciteit is om de risico's af te dekken, een ratio van 1, het weerstandsvermogen voldoende is. Als de ratio meer dan 2 is, heeft de gemeente meer dan twee keer zoveel vermogen voorradig als benodigd voor risico's die het loopt. Wat betreft het weerstandsvermogen is de positie dan uitstekend. Voor een verdere indeling is voor een zespuntsschaal gekozen om het weerstandsvermogen te beoordelen.

Indien de ratio kleiner wordt dan 0,6 betekent dit dat de beschikbare weerstandscapaciteit bijna twee maal kleiner is dan benodigd. Vanuit het perspectief van risicomanagement betekent dit dat het ruim onvoldoende is.

Tabel beoordeling weerstandsvermogen		
Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$2,0 < x$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

Stand van zaken

Risico's

De risico's voor de jaarrekening 2019 zijn binnen gemeente Noord-Beveland geïventariseerd. In het verleden is per risico een verantwoordelijke benoemd. Met de verantwoordelijken zijn de betreffende risico's en eventuele nieuw toe te voegen risico's besproken. Hierbij is als uitgangspunt de begroting 2020 genomen. Bij enkele risico's is het minimale en/of het maximale risico bedrag bijgesteld naar aanleiding van de ontwikkelingen bij deze risico's.

Daarnaast is bij enkele risico's de kansklasse aangepast met als gevolg een mutatie in het incidentele of structurele risicobedrag.

Hieronder in het kort een toelichting op de mutaties:

Voor de jaarrekening 2019 is de keuze gemaakt om de top 10 weer te geven van de risico's die de meeste impact hebben als deze zich voordoen. De overige risico's zijn onder één post opgenomen in de tabel onder "Overige risico's".

Na het einde van het dienstjaar 2019 is de wereldeconomie nagenoeg stil komen te staan door het COVID-19 virus. Nederland heeft, net als vele andere landen wereldwijd, veel strenge maatregelen genomen om verspreiding van het virus te reguleren. Door deze maatregelen dienen de medewerkers zoveel als mogelijk thuis te werken, worden extra kosten gemaakt in verband met de hygiëne, zal er sprake zijn van een hoger ziekteverzuim en zal een hogere druk op de ambtelijke organisatie staan in verband met de uitvoering van de opgelegde maatregelen door het Rijk. Het is op dit moment nog niet bekend wat de financiële bijdragen vanuit de gemeenten zullen zijn in het kader van deze Rijks maatregelen.

Door de maatregelen kunnen toeristen geen gebruik maken van de vele accommodaties in de gemeente waardoor de opbrengsten aan toeristenbelasting fors lager zullen uitvallen dan begroot. Bij het opmaken van deze paragraaf is nog niet bekend tot wanneer deze maatregelen van toepassing zijn. De kans bestaat dat dit het gehele toeristenseizoen kan duren.

In de top-10 is ook een risico opgenomen in verband met de herverdeling van het gemeentefonds in 2021. Hoewel de uitkomsten hiervan nog niet bekend zijn gaan er al wel geluiden dat kleinere gemeenten nadelige gevolgen zullen ondervinden van deze herverdeling. Om deze reden is een extra risico opgenomen in deze paragraaf rondom de herverdeling gemeentefonds.

Het risico van de garantstellingen leningen derden is bijgesteld van kansklasse 2,0 naar 0,5. Dit vanwege het feit dat het risico dat het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) een beroep doet op de garantstellingen, in de vorm van het opeisen van de borg, zeer klein is. Het WSW heeft nog nooit een beroep gedaan op het waarborgfonds. De VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) geeft ook in haar nieuwsbrief van 22 juli 2019 aan dat het risico zeer beperkt, dan wel theoretisch is.

De opgenomen risico's op hogere bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen zijn samengevoegd in de lijst met risico's voor de jaarrekening 2019.

Enkele zeer kleine financiële risico posten zijn weggelaten (o.a. procesrisico bij besluitvorming, VPB, Gladheidsbestrijding en Valkreek).

Enkele nieuwe risico's zijn toegevoegd zoals "Schadevergoedingen na rechtelijke uitspraak", "Overheveling taken van het Rijk naar gemeenten". Tekorten door opneindregelingen", Onderuitputting budgetteruggaaf BTW sportuitgaven" en "Huurcontract Korczakschool".

Hierna de weergave van de TOP-10 van de grootste risico's:

Top 10 hoogste risico's								
Risico	Kans	Gevolg	Risico	Incidenteel	Invloed	structureel	Invloed	
1.Toeristenbelasting 2020	5,0	5	25	€ 1.678.050,00	37,28%	€ -	0,00%	
<p>Door de genomen maatregelen in het kader van de crisis is het risico groot dat de opbrengsten van de Toeristenbelasting veel lager uitvallen dan opgenomen in de begroting 2020.</p> <p><u>Risico verminderen door:</u></p> <p>Op dit moment (31-03-2020) is Zeeland gesloten voor toerisme en is niet bekend wanneer deze maatregel wordt opgeheven. De start van het seizoen zal, als er nog een seizoen komt, veel later in het jaar 2020 liggen. Het risico kan verminderd worden door te zorgen dat zodra de maatregelen verminderen of opgeheven worden klaar te zijn om de vele toeristen die zullen komen zo spoedig mogelijk weer te kunnen ontvangen.</p>								
2.Gevolgen COVID-19	5,0	5	25	€ 1.040.928,00	23,13%	€ -	0,00%	
<p>De gevolgen van het COVID-19 virus zullen groot zijn vanwege de vele maatregelen die zowel door het Rijk als de lagere overheden worden getroffen. Nagenoeg de gehele economie ligt stil in afwachting van de verdere ontwikkelingen van het virus. Het opgenomen bedrag betreft de vrij besteedbare ruimte van de algemene reserve per ultimo 2019.</p> <p><u>Risico verminderen door:</u></p> <p>Door de maatregelen die het Rijk oplegt goed na te leven en te handhaven worden zoveel als mogelijk de risico's beperkt. Echter de extra kosten die hiermee gemoeid zijn en de derving van o.a. toeristenbelasting zullen een grote impact blijven houden op de financiële huishouding van de gemeente Noord-Beveland.</p>								
3.Toeristenbelasting 2019	5,0	5	25	€ 502.200,00	11,16%	€ -	0,00%	
<p>Als gevolg van de huidige crisis bestaat het risico dat de toeristenbelasting 2019 die in 2020 wordt ingevorderd oninbaar wordt doordat de ondernemers niet kunnen betalen doordat er nagenoeg geen omzet is.</p> <p><u>Risico verminderen door:</u></p> <p>Tijdig opleggen van de aanslagen toeristenbelasting over 2019. Op dit moment (31-03-2020) is het nog moeilijk in te schatten in hoeverre de toeristenbedrijven kunnen voldoen aan hun verplichtingen.</p>								
4. Algemene uitkering gemeente fonds	5,0	5	25	€ -	0,00%	€ 450.000,00	22,83%	
<p>Door het grillige verloop van het beleid van het Rijk met betrekking tot de uitkering uit het gemeentefonds en de herverdeling van het gemeentefonds waarmee in 2020 een aanvang wordt gemaakt blijft de uitkering moeilijk in te schatten.</p> <p><u>Risico verminderen door:</u></p> <p>Monitoring van ontwikkeling binnen het Gemeentefonds om snel te kunnen bijsturen. De gemeente heeft nauw elijks invloed op de hoogte van de Algemene Uitkering, omdat deze wordt berekend middels demografische gegevens waar de gemeente geen invloed op heeft.</p>								
5.Hogere bijdragen GR's	5,0	5	25	€ -	0,00%	€ 270.000,00	13,70%	
<p>De VRZ, de Bevelanden, Betho, RUD en GGD zijn ondergebracht in een gemeenschappelijke regeling. De kosten van de uitvoering worden middels een verdeelsleutel onder de deelnemers verdeeld. Als de sleutel van de uitvoeringskosten wijzigt dan heeft dit invloed op de huidige uitvoeringsbudgetten.</p> <p><u>Risico verminderen door:</u></p> <p>Reserveren middelen. Middels planning- en controlcyclus budgetten monitoren. Elke gemeente die deelneemt in het bestuur kan middels zienswijze van de raad invloed uitoefenen. Echter afhankelijk van de besturen van de GR's welke uiteindelijk over de budgetten besluiten nemen.</p>								
6.Herverdeling gemeentefonds	5,0	5	25	€ -	0,00%	€ 270.000,00	13,70%	
<p>In 2021 zal de aangekondigde herverdeling van het gemeentefonds plaatsvinden. Hoewel de uitkomsten nog niet bekend zijn wordt al wel aangegeven dat de kleinere gemeenten lagere bijdragen zullen ontvangen uit het gemeentefonds.</p> <p><u>Risico verminderen door:</u></p> <p>op dit risico heeft de gemeente Noord-Beveland zelf geen invloed en kan dus niet verminderd worden.</p>								
7.Fiscaliteit	4,0	5	20	€ 553.000,00	12,29%	€ -	0,00%	
<p>Door nieuwe jurisprudentie met betrekking tot BTW bestaat de kans dat fiscale voordelen bij investeringen mogelijk zijn.</p> <p><u>Risico verminderen door:</u></p> <p>Door specialistische fiscale kennis in te kopen wordt het risico verminderd.</p>								
8.Overheveling taken Rijk naar gemeente	4,0	5	20	€ -	0,00%	€ 175.000,00	8,88%	
<p>Met regelmaat worden taken door het Rijk overgeheveld naar lagere overheden waarbij het risico aanwezig is dat de daarbij behorende vergoedingen vanuit het Rijk niet voldoende zijn om de kosten te dekken.</p> <p><u>Risico verminderen door:</u></p> <p>Tijdig signaleren dat deze problematiek ontstaat en rapporteren aan het college met bijbehorende voorstellen hoe deze extra kosten gedekt kunnen worden.</p>								
9. Tekorten door opgeheven regelingen (P-wet, etc)	4,0	5	20	€ -	0,00%	€ 175.000,00	8,88%	
<p>Er is herstel zichtbaar. Daarnaast ondervinden we inmiddels wel effect op de instroom door het feit dat inwoners de maximale WW periode hebben bereikt en nu aangewezen zijn op bijstand (P-wet). Dit resulteert in een toename van het uitkeringsbestand P-wet en terwijl de uitstroom WW toch wat achterblijft bij de economische verwachting. Los daarvan dient rekening te worden gehouden met een korting op het budget P-wet/inkomensdeel. Dit betekent voor de gemeente een financieel risico!</p> <p><u>Risico verminderen door:</u></p> <p>Tijdig signaleren dat deze problematiek ontstaat en rapporteren aan het college met bijbehorende voorstellen hoe deze extra kosten gedekt kunnen worden.</p>								
10.Bodemsanering	3,0	5	15	€ 100.000,00	2,22%	€ -	0,00%	
<p>De gemeente is het eerste aanspreekpunt bij bodemverontreiniging binnen de kernen. Hierbij kunnen zich urgente situaties voordoen, die de gemeente noodzaken tot sanering of beheersmaatregelen.</p> <p><u>Risico verminderen door:</u></p> <p>Door jaarlijks een bedrag te reserveren</p>								
Overige risico's				€ 626.776,30	13,93%	€ 631.100,00	32,02%	
<p>Deze risico's hebben een lager risico en hebben een lagere impact omdat het om een verspreiding gaat van diverse kleinere risico's.</p>								
				€ 4.500.954	100,00%	€ 1.971.100	100,00%	
				80%		80%		
				€ 3.600.763		€ 1.576.880		

Toelichting

Voor de beoordeling van het weerstandsvermogen worden de structurele risico's vermenigvuldigd met een factor 2½. De uitkomst hiervan bedraagt dan € 3.942.200 (2,5 * € 1.576.880). De uitkomst van de benodigde weerstandscapaciteit voor de risico's met een incidenteel (€ 3.600.763) en een structureel (€ 3.942.200) karakter komt dan uit op € 7.542.963..

De combinatie van financiële risico's en kansen op een gebeurtenis zijn in onderstaande tabel opgenomen. Hierbij zijn de kansen en risico's verwerkt op basis van de oorspronkelijke financiële risico's.

Bedrag	5	$x > € 200.000$			1		1	2
	4	$€ 150.000 < x < € 200.000$					2	
	3	$€ 100.000 < x < € 150.000$				1	1	
	2	$€ 50.000 < x < € 100.000$	1			3	2	3
	1	$x < € 50.000$	4	5	7	5	7	7
			0,5	1	2	3	4	5
			Kans					

Weerstandscapaciteit

Als resultaat van het vastgestelde beleid over de berekening van de weerstandscapaciteit is de berekening van de weerstandscapaciteit het volgende:

Omschrijving	Jaarrekening 2019
Vrije aanwendbaar deel algemene reserve ultimo jaarrekening	€ 8.642.963
Beschikbare weerstandscapaciteit ultimo jaarrekening	€ 8.642.963

Weerstandsvermogen

Nu het cijfermatig resultaat van zowel de risico's en de weerstandscapaciteit bekend zijn, kan de robuustheid van de jaarcijfers worden bepaald. Het resultaat hiervan is hieronder opgenomen.

Omschrijving	Jaarrekening 2019
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 8.642.963
Minus benodigde weerstandscapaciteit o.b.v. 80% zekerheid	
- Incidenteel	€ 3.600.763
- Structureel	€ 3.942.200
Totaal	€ 1.100.000
- Ratio Jaarrekening 2019	1,1

Voor het beoordelen van de ratio jaarrekening 2019 voor het weerstandsvermogen hanteren we de volgende matrix:

Tabel beoordeling weerstandsvermogen		
Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$2,0 < x$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

De ratio voor de jaarrekening 2019 komt neer op 1,1 en is hiermee voldoende te noemen. Indien de weerstandscapaciteit onder de 1,0 komt te liggen wordt deze als matig beschouwd. In dit geval kunnen er maatregelen genomen worden. Overigens kan de ratio door toekomstige ontwikkelingen onder druk komen te staan en richting 1,0 gaan.

Kengetallen

Inleiding

Een deugdelijke en transparante jaarrekening is in het belang van de horizontale controle door de raad op de financiële positie van de gemeente.

Het opnemen van kengetallen in de jaarrekening past in het streven naar meer transparantie, omdat daarmee wordt beoogd de raad in staat te stellen gemakkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie en de baten en de lasten van de gemeente.

Kengetallen ter ondersteuning van de beoordeling van de financiële positie

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de jaarrekening of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeente. Om dit te bereiken is voorgeschreven dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat: netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.

Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. De kengetallen worden gezamenlijk opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing, omdat die paragraaf weergeeft hoe solide de jaarrekening is en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen.

Het gebruik van kengetallen heeft geen functie als normeringsinstrument in het kader van het financieel toezicht door de provincies of het Rijk.

Het financieel beeld dat uit de kengetallen naar voren komt is belangrijk voor het inzicht in de financiële positie. De gezamenlijke provinciale toezichthouders hebben besloten om voor het verkrijgen van een goed beeld aan te sluiten bij de zgn. signaleringswaarden die afkomstig zijn van de stresstesten voor 100.000+ gemeenten. De signaleringswaarden zijn ingedeeld in categorieën. Aan deze categorieën is geen waardeoordeel gegeven omdat normering in eerste instantie door de gemeente zelf plaats dient te vinden. Duidelijk is wel dat categorie A het minst risicovol is, categorie B neutraal is en categorie C het meest risicovol is.

Kengetal		Categorie A (minst risicovol)	Categorie B (neutraal)	Categorie C (meest risicovol)
1. Netto schuldquote	a. zonder correctie doorgeleende gelden	< 90%	90-130%	> 130%
	b. met correctie doorgeleende gelden	< 90%	90-130%	> 130%
2	Solvabiliteitsratio	> 50%	20-50%	< 20%
3	Grondexploitatie	< 20%	20-35%	> 35%
4	Structurele exploitatieruimte jaarrekening	> 0%	0%	< 0%
5	Belastingcapaciteit	< 95%	95-105%	> 105%

De kengetallen kunnen niet los van elkaar worden gezien. Als de kengetallen gezamenlijk een verontrustend beeld laten zien vraagt dat van de gemeente maatregelen om de situatie te verbeteren.

Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. In de kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit komt tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt en welke mogelijkheid er is om de structurele baten op korte termijn te vergroten. De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans.

Uit de beschrijving van de verschillende kengetallen, hierna, blijkt dat een afzonderlijk kengetal nog weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk van of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Noch hoeft een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs een negatieve invloed te hebben indien de structurele exploitatieruimte groot is of men over voldoende ruimte in belastingcapaciteit beschikt, omdat er dan ruimte is om tegenvallers op te vangen. Het is dus niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente. De kengetallen zijn daarom gezamenlijk opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Jaarrekening 2019	Verloop van de kengetallen		
Kengetallen:	Jaarrekening 2018 (T-1) %	Begroting 2019 (T) %	Jaarrekening 2019 (T) %
netto schuldquote	51,77	58,10	52,29
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	47,39	53,51	48,17
solvabiliteitsratio	48,39	43,63	45,24
structurele exploitatieruimte	0,85	-0,26	2,39
grondexploitatie	21,12	15,00	20,12
belastingcapaciteit	93,50	93,76	97,16

Hieronder wordt per kengetal beschreven welke verhouding wordt uitgedrukt en wordt een beoordeling gegeven van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. In de VNG-uitgave "Houdbare Gemeentefinanciën" is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (<100%) dit als voldoende kan worden bestempeld en boven de

130% als onvoldoende. De positie van gemeente Noord-Beveland is ruim voldoende met **52,29% voor de jaarrekening 2019**.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie.

Wanneer de helft of meer van het totaal vermogen uit eigen vermogen bestaat, dan is een gemeente voldoende solvabel. Is het kengetal voor solvabiliteit kleiner dan 30%, dan is er veel vreemd vermogen aanwezig en wordt dat als onvoldoende beoordeeld. Gemeente Noord-Beveland heeft voor de **jaarrekening 2019 een solvabiliteit van 45,24%** (Begroting 2020 40,80%) en dit kan dus als 'neutraal' worden beschouwd.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (zie artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage. Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting OZB. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Dit kengetal moet daarbij in samenhang worden gezien. Bij gemeente Noord-Beveland is dit kengetal in de **jaarrekening 2019 2,39%**.

Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente.

Een norm bepalen voor het kengetal grondexploitatie is lastig. De boekwaarde van de gronden zegt namelijk nog niets over de relatie tussen vraag en aanbod van woningbouw dan wel m² bedrijventerrein. Maatwerk is hiervoor van toepassing. Dat wil o.a. zeggen hoeveel woningen of m² bedrijventerrein zijn gepland, het type en op welke plek. Daarnaast is van wezenlijk belang wat de te verwachten vraag zal zijn. Dit vergt dus meer onderzoek dan naar voren komt uit het genoemde kengetal. De accountant beoordeelt ieder jaar of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen. De boekwaarde van de gronden geeft wel meer weer of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitatie. Dit geld dient namelijk ook nog te worden terugverdiend. De waarde van de grond van gemeente Noord-Beveland bedraagt voor de **jaarrekening 2019 20,12%** (begroting 2020 11,80%) ten opzichte van de geraamde baten.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Er is voor gekozen om de belastingcapaciteit te relateren aan landelijk gemiddelde tarieven. Naast de OZB wordt tevens gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing van een meerpersoonshuishouden.

Voor de jaarrekening bedraagt de OZB en rioolheffing bij een gemiddelde WOZ + de afvalstoffenheffing € 719. Het landelijk gemiddelde bedraagt € 740 (dit betreft gegevens van het Coelo van het jaar 2019). In de paragraaf Lokale heffingen wordt een uitgebreide

regionale en landelijke vergelijking gemaakt van de lokale lasten van gemeente Noord-Beveland.

2.2.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf wordt het beleidskader over het onderhoud van kapitaalgoederen zoals wegen, riolering, water, groen en gebouwen weergegeven. Deze paragraaf geeft daarnaast een dwarsdoorsnede van de begroting. Uitgaven voor onderhoud van kapitaalgoederen komen immers op diverse beleidsvelden voor.

Het voorzieningenniveau is bepalend voor de jaarlijkse onderhoudslasten. Met het onderhoud van de kapitaalgoederen is een belangrijk deel van de begroting gemoeid. Een goed overzicht is daarom belangrijk.

In artikel 12 van het besluit begroting en verantwoording gemeenten wordt bepaald dat de paragraaf tenminste het onderhoud bevat van wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Van deze kapitaalgoederen wordt aangegeven:

- het beleidskader;
- de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
- de vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

Voor het beheren en onderhouden van de kapitaalgoederen maakt de gemeente Noord-Beveland gebruik van een geautomatiseerde beheerssystematiek. Sinds 2006 worden wegen, riolering en water, groen en speeltoestellen, gebouwen, openbare verlichting en ook het klachtenbeheer verwerkt volgens beheersprogramma's.

Daarnaast werkt de gemeente op diverse terreinen intensief samen met andere spelers op het betreffende werkgebied. Op de volgende vlakken vindt deze samenwerking plaats:

Samenwerking	Partners	Werkveld
IBOR (Beheerssystematiek openbare ruimte)	Bevelandse gemeenten	Beheerssystematiek, groen, wegen, riolering, verkeersborden etc.
Wegen	Alle Zeeuwse gemeenten, Provincie en waterschap	Gladheidsbestrijding; Uniformering beheer; Kennissuitwisseling
Openbare Verlichting	VZG (alle Zeeuwse gemeenten)	Beheers systematiek; Beleidsformulering;
Riolering en water	Samenwerkingsverband Afvalwaterketen Zeeland met alle Zeeuwse overheden en Evides (SAZ+)	Formulering algemeen Zeeuws beleid met focus op verlagen kwetsbaarheid en kosten en kwaliteitsverhoging.

Tabel: Samenwerkingsverbanden

In de volgende paragrafen wordt per onderdeel een korte toelichting gegeven op het beleid en de financiële consequentie hiervan.

Wegen

Beleidsvoornemens

Het gemeentelijk beleid voor onderhoud wegen is vastgelegd in het Wegenbeheersplan 2016-2020. Dit beheersplan heeft in principe een houdbaarheidsdatum van 2020, maar geeft een doorkijk tot 2026.

Het beheersplan richt zich op de in de CROW omschreven minimum kwaliteitsnorm C. Het hanteren van deze algemeen geaccepteerde onderhoudsnorm maakt de verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid als wegbeheerder inzichtelijk. Het wegenbeheerspakket, dat op basis van deze norm werkt, geeft op basis van weginspecties aan welk wegvak onderhouden dient te worden. Afhankelijk van de aard en hoeveelheid van

het onderhoudswerk wordt het onder een project of onder klein lopend onderhoud geschaard. In het geval van een project, vaak als gevolg van een natuurlijk moment (bouwsituaties), wordt een bepaald gebied op meerdere disciplines (riolering, wegen, groen, openbare verlichting) aangepakt.

De gemeente Noord-Beveland heeft in 2019 op gebied van wegen ca. 134 kilometer weg in onderhoud. Deze wegen zijn als volgt onderverdeeld in verhardingstype en oppervlaktes:

Verhardingstype	Oppervlakte in m2	Percentage van het totaal
Elementen (klinkers)	333.127	73%
Asfalt	118.814	16%
Half- / onverhard (grind)	5.094	1%
Totaal	457.035	100%

Tabel: Areaal wegen 2019

Een steeds belangrijkere plaats in het wegbeheer wordt ingenomen door het onkruidbeheer. Doordat er wettelijk steeds minder chemische bestrijdingsmiddelen mogen worden ingezet, is de beheersbaarheid arbeidsintensief. Sinds 2016 is zelfs een totaal verbod van kracht. Dit betekent dat er gezocht moet worden naar alternatieven zoals branden, heet water en borstelen. Uit onderzoek is gebleken dat dit minder efficiënt is dan bestrijding met bestrijdingsmiddelen. Dit resulteert in een verhoging van de beheerskosten per vierkante meter.

Financiële consequentie

De geplande en begrote werkzaamheden voor wegen, straten en pleinen zijn in 2019 nagenoeg conform Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat onder de post Wegen, straten en pleinen uitgevoerd.

Daarnaast wordt onder de post wegenbeheersplan de kosten van het wegenbeheersplan verantwoord. Tegenover deze lasten is een voorziening wegenbeheersplan opgenomen die de kosten afdekt

Riolering

Beleidsvoornemens

De riolering wordt conform het in 2015 door de gemeenteraad vastgestelde gemeentelijke rioleringsplan (GRP) 2015-2019 beheerd en onderhouden. Dit plan is dan ook integraal met de waterkwaliteitsbeheerder (WS) tot stand gekomen. Deze samenwerking heeft geleid tot een verbreed GRP waarin de wettelijke taak ten aanzien van riolering, hemelwater, grondwater en oppervlaktewater is vertaald en becijferd. Specifieke aandachtsvelden in het nieuwe GRP zijn:

- Actualisatie rioolberekeningen aan de hand van een waterkwaliteitsspoor;
- In beeld brengen van de totale rioolstatus;
- Wegwerken achterstallig onderhoud;
- Voorkomen van wateroverlast door afkoppelen en verbetering in de rioolstelsels;
- Verbeteren waterkwaliteit en milieuhygiëne.

De gemeente Noord-Beveland heeft in 2019 op gebied van riolering ca. 88 kilometer vrij verval riool en ca. 60 km aan persriool in onderhoud. Deze riolen zijn als volgt onderverdeeld in rioleringstype:

Type riool	Lengte in kilometer	Percentage van het totaal
Gemengd riool	46,5	31,4%
Vuilwater riool (DWA)	21,2	14,3%
Regenwater riool (HWA)	15,5	10,5%
Overig (IT / Drainage)	5	3,3%
Persriool	60	40,5%
Totaal	148,2	100%

Tabel: Areaal rioolleiding 2019

Daarnaast heeft de gemeente diverse rioolpompgemalen in beheer en onderhoud. Deze zijn onderverdeeld in:

Type gemaal	Stuks
Hoofdgemalen	33
Minigemalen	190
Totaal	223

Tabel: Areaal gemalen 2019

Financiële consequentie

Het totale rioleringsbudget voor 2019 was begroot op € 829.000,-. In dit bedrag zijn de kapitaallasten van de investeringen, de kosten openbare werken (buitendienst) en de kosten bestuursapparaat (binnendienst) verwerkt. In totaal is op het Programma 8 Volksgezondheid en milieu onder de post Riolen en rioolgemalen € 781.000,- uitgegeven. De lagere kosten zijn in hoofdzaak te herleiden in lagere rente- en afschrijvingskosten op de taakvelden. De verantwoording per post wordt in programma 8 verwerkt.

Openbare Verlichting

Beleidsvoornemens

In het gemeentelijke beleidsplan Openbare Verlichting 2014-2019 wordt de visie ten aanzien van de openbare verlichting omschreven. In het beleidsplan wordt de optimale balans gezocht ten aanzien van de veiligheid (verkeersveiligheid en sociale veiligheid) en de duurzaamheid (energiebesparing). Bij nieuwe aanleg, renovatie en vervanging van lichtmasten vormt het aspect duurzaamheid in de vorm van energiebesparing een belangrijke factor. Tevens wordt in het beleidsstuk de richting bepaald voor het verkrijgen van een uniforme standaard van lichtmasten. Ook financieel vormt het document de basis voor de begroting.

De gemeente Noord-Beveland heeft in 2019 op het gebied van openbare verlichting 1806 lichtmasten in onderhoud. Dit areaal is als volgt onderverdeeld:

Openbare verlichting	Stuks
Lichtmasten	1806
Armaturen	1928
Lampen	2054

Tabel: Areaal OV 2019

Het onderhoud (schilderwerk, lampvervanging en schadeherstel) en gegevensbeheer (databeheer) van de openbare verlichting, werd in het verleden altijd door Delta Nuts uitgevoerd. Sinds begin 2008 worden de werkzaamheden, in samenwerking met alle Zeeuwse gemeenten en medeoverheden (Provincie, Zeeland Seaports en Waterschap), onder de vlag van de VZG, gezamenlijk aanbesteed volgens de richtlijnen van het aanbestedingsreglement.

Financiële consequentie

In 2019 waren de kosten voor de openbare verlichting begroot op € 127.000,-. In dit bedrag zijn alle kosten zoals energiekosten, ambtelijke kosten en kapitaallasten verwerkt. De uitsplitsing in kosten en uitgaven is gemaakt in Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat onder de post Openbare verlichting. In totaliteit is in 2018 € 118.000,- uitgegeven. De oorzaak van de lagere uitgaven ligt in hoofdzaak bij lagere energiekosten en lagere kapitaalslasten.

Water

Beleidsvoornemens

Het gemeentelijke waterbeleid is verankerd in het gemeentelijke Waterplan. Het meten en monitoren van de waterlopen in combinatie met het monitoren van de rioolstelsels zal een van de speerpunten blijven. In samenwerking met het waterschap, onder de vlag van het samenwerkingsverband, zal hier gezamenlijk aandacht aan worden besteed.

Op hoofdlijnen heeft de gemeente het volgende water in eigendom, dan wel vallend binnen de komgrenzen.

Type water	Hoeveelheid
Watergangen	2518 m1
Watergangen Waterschap	14499 m1
Vijvers	385 m2
Vijvers Waterschap	8301 m2

Tabel: Areaal water

Ook het bergen van regenwater vormt een item. Door veranderingen in het klimaat komen excessen in de vorm van wateroverlast steeds vaker voor. Inspelen hierop in de vorm van de aanleg van afvoer- en bergingsvoorzieningen, of ook wel het anders inrichten van de openbare ruimte, heeft alle aandacht. Het bergen van regenwater wordt gelet op de steeds langere droge periodes steeds belangrijker. De inrichting van het waterbergingsfonds sluit hier goed op aan.

Uitvoering van de Waterplannen, in samenwerking met waterschap Scheldestromen, levert een bijdrage aan goed functionerende watersystemen. Conform de afspraken met het waterschap, vastgelegd in plan BOB (beheer en onderhoud bebouwde kom) bestaat sinds 2016 de gemeentelijke taak uit de maaiactiviteiten in de natte profielen en zal het Waterschap in de toekomst de baggeractiviteiten en het onderhouden van de beschoeiing uitvoeren.

Financiële consequentie

In 2019 zijn de geplande activiteiten op het gebied van water uitgevoerd. De uitvoering van deze water gerelateerde activiteiten komen, met uitzondering van de maaiwerkzaamheden ten laste van het gemeentelijke rioleringsplan en vallen hiermee onder Programma 8 Volksgezondheid en milieu.

Groen

Beleidsvoornemens

Het Groenstructuurplan gemeente Noord-Beveland bepaalt in hoofdlijn de richting van het groenbeheer binnen de gemeente Noord-Beveland. In dit plan is de hoofdstructuur voor de inrichting van het groen voor de kernen vastgelegd.

Verdeeld naar typologie heeft de gemeente het volgende groen.

Type groen	Hoeveelheid
Sierbeplanting	63157 m ²
Bos en bosplantsoen	101298 m ²
Grassen en kruiden	472809 m ²
Bomen	4201 stuks

Tabel: Areaal groen 2019

Het onderhoud van het groen vloeit voort uit het groenbeheersysteem in combinatie met groeninspecties. Nieuwe ontwikkelingen zoals een verbod op chemische onkruidbestrijding zullen op termijn leiden tot nieuwe ontwikkelingen in het onderhoud van de (groene) openbare ruimte. Door beperktere inzet van bestrijdingsmiddelen zal de beheersbaarheid van onkruid worden bemoeilijkt. Het algemene kwaliteitsbeeld, bestaande uit een openbare ruimte waarin geen enkele vorm van onkruid wordt toegestaan, zal vervagen. Door ervaring zal een modus gevonden moeten worden om een algemeen geaccepteerd streefbeeld te behalen. Dit zal enige tijd vergen.

De beperktere inzet van bestrijdingsmiddelen speelt de laatste jaren een steeds grotere rol. In de inrichting van groen wordt hiermee al enkele jaren rekening gehouden door het onderhoudsvriendelijk omvormen van beplantingsvakken. Dit heeft ondanks de forse uitbreiding van het areaal niet tot een evenredige toename van arbeidsintensiviteit geleid.

Het gemeentelijk groen bestaat uit de volgende onderdelen:

- openbaar groen
- begraafplaatsen
- speelweiden
- sportvelden
- schooltuinen (alleen kosten eigen dienst)

Financiële consequentie

Het groenbudget is opgebouwd uit verschillende posten. In het onderstaande overzicht wordt verantwoording gegeven van de totale kosten per object. De specificatie op onderdelen wordt in de programma's verantwoord:

- Openbaar groen
In 2019 is een bedrag begroot van € 368.000,-. In werkelijkheid is € 377.000,- uitgegeven. De uitsplitsing van deze kosten is gemaakt in programma 6 Sport, cultuur en recreatie.
- Begraafplaatsen
In 2019 is een bedrag begroot van € 218.000,-. In werkelijkheid is € 228.000,- uitgegeven. De uitsplitsing van deze kosten is gemaakt in programma 8 Volksgezondheid en milieu.
- Speelweiden
In 2019 is een bedrag begroot van € 64.000,-. In werkelijkheid is € 49.000,- uitgegeven. De uitsplitsing van deze kosten is gemaakt in programma 6 Sport, cultuur en recreatie.
- Sportvelden
In 2019 is een bedrag begroot van € 107.000,-. In werkelijkheid is € 93.000,- besteed. De uitsplitsing van deze kosten is gemaakt in programma 6 Sport, cultuur en recreatie.

Gebouwenbeheer

Het onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen en monumenten vloeit voort uit het beheersysteem in combinatie met tweejaarlijkse gebouwinspecties. Aan de hand van deze systematische inspecties wordt de staat van onderhoud en ook het benodigde onderhoud meerjarig bepaald. Daarnaast wordt gekeken naar de hoeveelheid klachtenonderhoud en ook de inbreng van de gebruikers. Het in goede staat brengen en houden van de gemeentelijke gebouwen, zodat de functie van de gebouwen blijvend kan worden vervuld, is hierbij de missie.

Om dit te bereiken is de onderhoudsaanpak erop gericht om door clustering van onderhoudspakketten efficiëntie en inkoopvoordeel te bereiken. Diverse onderhoudstaken zijn/worden geclusterd en aanbesteed. Zo wordt het schoonmaakonderhoud, onderhoudswerk aan verwarming, jaarlijkse keuring en inspectie van brand blusvoorzieningen en noodverlichting, dak inspecties en risico-inventarisaties van een groot aantal gemeentelijke gebouwen geclusterd op de markt gebracht. In de onderstaande paragrafen worden de verschillende beheers objecten apart benoemd en ook de financiële consequentie van deze objecten benoemd.

Beleidsvoornemens

Het waarborgen van de veiligheid in en rond de gemeentelijke gebouwen is een belangrijk onderdeel van het beleid.

Monumenten

Onder de gemeentelijke monumenten vallen de kerktorens en uurwerken, molens en monumenten, waarbij uurwerken en klokken apart in de begroting worden genoemd.

Beleidsvoornemens

Het beleid t.a.v. monumenten is het waarborgen van een blijvende goede staat. In 2019 staat in de Meerjarenonderhoudbegroting (MJOB) het reguliere onderhoud voor de monumenten gepland. De monumenten worden op basis van inspecties, die worden verwerkt in de MJOB onderhouden.

Financiële consequentie

In 2019 is voor monumenten in de begroting een totaalbedrag geraamd van €36.000,-. In 2019 is in werkelijkheid € 33.000 besteed. De afwijking wordt met name veroorzaakt doordat er minder onderhoud aan de torens heeft plaats gevonden.

Sportaccommodaties

Onder de sportaccommodaties worden 2 gymzalen (Wissenkerke en Kortgene), de tennisvoorziening en het zwembad geschaard.

Beleidsvoornemens

Op basis van inspecties zijn alle aanwezige toestellen in kaart gebracht met onderhoudsstaat en vervangingstermijn.

Financiële consequentie

Voor 2019 zijn de volgende posten begroot en uitgevoerd:

- Zwembad
In 2019 is een bedrag begroot van € 70.000, -. In werkelijkheid is € 63.000, - uitgegeven. De oorzaak van de lagere uitgaven zit hem tal van kleine posten zoals rente taakvelden, belastingen, verzekeringen en lagere subsidie.
- Gymzalen
In 2019 is aan de gymzalen Kortgene, Wissenkerke en Kamperland €43.000,- begroot. Werkelijk is er aan de gymzalen €44.000,- uitgegeven.

Schoolgebouwen

Onder de schoolgebouwen vallen de 3 openbare en 1 bijzondere school.

Beleidsvoornemens

De schoolbesturen (w.o. Stichting Albero en Primas) zijn verantwoordelijk voor het onderhouden van de scholen. Dit heeft als consequentie gehad dat de gemeentelijke onderhoudstaak is verschoven richting het schoolbestuur. Het schoolbestuur heeft nu de verantwoordelijkheid gekregen voor het beheer en onderhoud van de gebouwen. De gemeente heeft door deze verschuiving alleen nog de toetsende en toezichhoudende taak. Kapitaalslasten en kosten bestuursapparaat zijn buiten beschouwing gelaten.

Welzijnaccommodaties

Onder de welzijn accommodaties vallen de dorpshuizen, jeugdsozen, kinderdagverblijven en peuterspeelzalen.

Financiële consequentie

Het onderhoudsbudget, bestaande uit klein en groot onderhoud, voor welzijnsaccommodaties is in 2019 als volgt geraamd en uitgevoerd:

Klein onderhoud	Geraamd	Werkelijk
Dorpshuis Wissenkerke	€ 6.400	€ 7.100
Dorpshuis Colijnsplaat	€ 9.600	€ 10.800
Dorpshuis Geersdijk	€ 8.500	€ 3.200
Dorpshuis Kamperland	€ 400	€ 100
Dorpshuis Kats	€ 12.600	€ 8.800
Dorpshuis Kortgene	€ 1.500	€ 2.600
Diverse peuterspeelzalen	€ 2.000	€ 1.500
Jeugdsoos Kamperland	€ 3.300	€ 2.500
Kinderdagverblijf	€ 5.200	€ 4.900
Scouting	€ 4.100	€ 3.400

De verschillen in uitgaven worden in de programma's verantwoord. In Kortgene is een nieuw MFA gerealiseerd met hierin een nieuw dorps huis, gymzaal en kinderdagverblijf. De kosten aan dit gebouw worden betaald vanuit de stichting. De huidige locatie van de school e.d. wordt voorlopig nog intact gelaten.

Gemeentelijke huisvesting

Het gemeentehuis en de loods Openbare Werken vallen onder de gemeentelijke huisvestingspanden.

Financiële consequentie

In 2019 is het onderhoudsbudget voor het reguliere onderhoud aan huisvesting conform de MJOB € 57.000,- geraamd. In totaal is €68.000,- uitgegeven.

Bij de gemeenteloods is er € 8.000,- geraamd voor klein onderhoud. Hier is €8.000,- aan uitgegeven.

Areaal uitbreiding

Afgelopen jaren, mede door de vele nieuwbouwactiviteiten en uitbreidingen, is het te onderhouden areaal hard toegenomen.

Aan gebouwen zijn er een aantal aan het gemeentelijke areaal toegevoegd. Namelijk:

- Panden Visserijweg Colijnsplaat (allen verhuurd)
- Zeelandnet Kamperland (verkocht in huurkoop constructie)
- Oostvoorstraat Wissenkerke (verhuurd)

De volgende uitbreidingen op het gebied van groen, wegen, riolering en water zijn gerealiseerd:

- Bestemmingsplan Sportvelden Wissenkerke
- Bestemmingsplan Stadspolder Kortgene
- Bestemmingsplan haven Kamperland
- Oplevering gebied Banjaard

2.2.4 Verbonden Partijen

Korte omschrijving

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Deze derde rechtspersonen zijn in het algemeen vennootschappen waarin de gemeente deelneemt, gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is, of waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij niet aan haar verplichtingen kan voldoen of gedwongen is haar activiteiten te beëindigen.

Context en achtergrond

Vanuit het gezichtspunt van de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad worden in deze paragraaf de status, de doelstellingen en de activiteiten van de verbonden partijen weergegeven en toegelicht in relatie tot het gemeentelijk beleid dat is neergelegd in de programmabegroting. Daarbij wordt ook inzicht gegeven in het budgettaire beslag en de financiële risico's die voortvloeien uit de relatie met de verbonden partijen.

Visie en beleidsvoornemens

- de gemeente Noord-Beveland participeert uitsluitend in verbonden partijen indien daarmee een publieke taak wordt gediend;
- waar de uitvoering van gemeentelijke taken als een vorm van 'verlengd lokaal bestuur' is overgedragen aan derde partijen, wordt hieraan op dezelfde wijze als bij uitvoering in eigen beheer belang gehecht aan bevordering van effectiviteit, efficiency en transparantie.

Waar het gaat om kaderstelling, toezicht houden en controle ten aanzien van verbonden partijen, wordt de gemeentelijke rol ingevuld door aanwijzing van vertegenwoordigers in de besturen van de verbonden partijen en doordat begrotingen aan de raad ter goedkeuring worden voorgelegd.

Kerntaken van de gemeenschappelijke regelingen/verbonden partijen

1. Openbaar Lichaam Afvalstoffenverwerking Zeeland (O.L.A.Z.)

Vestigingsplaats: Oostburg

De gemeenschappelijke belangen op het terrein van afvalverwerking zijn door de Zeeuwse gemeenten ondergebracht in dit openbaar lichaam. De bedrijfsactiviteiten van het O.L.A.Z. zijn ondergebracht in de ZRD (Zeeuwse Reinigingsdienst). In 2016 hebben de Zeeuwse gemeenten de aandelen van de ZRD overgenomen van Indaver en is er sprake van 100% zeggenschap.

De taken van het O.L.A.Z. zijn opnieuw vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling. Het Algemeen Bestuur wordt gevormd door de portefeuillehouders Afval van de 13 deelnemende gemeenten. In 2017 heeft het OLAZ voor de afvalcomponenten huishoudelijk restafval, gft, oud papier, flessenglas en kunststof verpakkingen openbaar aanbesteed. Hiervoor is een meerjarige overeenkomst aangegaan. Dit heeft consequenties voor de verwerkingstarieven.

2. Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD)

Vestigingsplaats: Goes

De GGD Zeeland besteedt expliciete aandacht aan de bestrijding van onderlinge gezondheidsverschillen bij (maatschappelijke) achterstandsgroepen onder de burgers in Zeeland. Het is op dit moment niet geheel duidelijk hoe het takenpakket van de GGD en de wijze van uitvoering daarvan zich de komende jaren zal ontwikkelen. Dit traject zal in nauw overleg met de gemeenten worden doorlopen. Hierbij spelen de volgende onderwerpen:

- Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (integratie 0 tot 19 jarigenzorg, basispakketten technische hygiënezorg, medische milieukunde, overige bevorderingstaken, infectieziektebestrijding);
- Ontwikkelingen op markt taken, zoals preventieve maatregelen risicogroepen, inspectie kinderopvang en forensische geneeskunde zullen een grote impact hebben op de wijze waarop de GGD functioneert.

Alle Zeeuwse gemeenten zijn vertegenwoordigd in het bestuur van de GGD Zeeland met één lid. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter, plaatsvervangend voorzitter, secretaris en plaatsvervangend secretaris en ten minste vijf andere leden, aan te wijzen uit en door het algemeen bestuur.

De GGD ontvangt haar financiële middelen via bijdragen van de deelnemende gemeenten en via opbrengsten van derden. Deze opbrengsten verkrijgt de GGD via subsidies dan wel afnemers van diensten.

De inkooporganisatie jeugdhulp Zeeland valt onder de gemeenschappelijke regeling GGD. De inkooporganisatie is vooral gericht op een effectieve en efficiënte inkoop van zorg voor jeugd voor de 13 Zeeuwse gemeenten. De taken en rollen van de inkooporganisatie zijn:

- Inkopen en contracteren van zorg;
- Uitvoeren van contractbeheer;
- Voeren van onderhandelingen met zorgaanbieders;
- Verzamelen van benodigde gegevens t.b.v. monitoring en verantwoording;
- Bewaken van de Zeeuws brede afspraken;
- Optreden als aanspreekpunt voor zorgaanbieders en gemeenten.

De GGD sluit aan bij de veranderingen in het sociale domein met de uitvoering van de publieke gezondheidstaken inclusief de jeugdgezondheidszorg.

De GGD gaat verder met de opgezette programmalijnen:

- Gezondheid in de wijk;
- Kennis-Innovatie-Monitoring;
- Sociale & Fysieke Veiligheid en bescherming;
- Markt.

De Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland en de organisatie Veilig Thuis zijn onder gebracht bij de GGD. Zij hebben een aparte status met een bestuurscommissie en een aparte begroting.

3. Veiligheidsregio Zeeland (VRZ)

Vestigingsplaats: Middelburg

De Veiligheidsregio Zeeland is opgericht met het doel een nieuwe organisatie op te bouwen voor rampen en crisisbeheersing.

De twee besturen, het bestuur van de Regionale Brandweer Zeeland (RBZ) en de bestuurscommissie van de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR), zijn samen gegaan als Regionaal Veiligheidsbestuur.

Het Regionaal Veiligheidsbestuur van de VRZ bestaat uit een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. In het algemeen bestuur nemen alle dertien burgemeesters van de Zeeuwse gemeenten zitting. Dit bestuur stelt de hoofdlijnen van beleid en de financiële kaders vast. Het gezag over de daadwerkelijke inzet van politie, brandweer en GHOR blijft bij de burgemeester in elke gemeente.

De VRZ staat voor meer samenwerking, meer daadkracht, bindende afspraken en heldere bevoegdheden waarbij de veiligheid en bescherming van de burger centraal staat. Het bestuur van de Veiligheidsregio heeft zich uitgesproken voor verregaande samenwerking en het benutten van alle mogelijkheden die leiden tot synergie tussen de verschillende korpsen.

4. Werkvoorzieningsschap De Betho

Vestigingsplaats: Goes

De Betho is het bedrijf dat de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) uitvoert voor de zes gemeenten in de regio Noord/Zuid-Beveland en Tholen. Bij De Betho werken ruim 600 mensen in het kader van de Wsw.

De deelnemende gemeenten dragen bij in de exploitatie van de Betho door middel van een vaste gemeentelijke bijdrage. De Betho is verder afhankelijk van de rijksbijdrage Wsw die door de gemeenten één op één aan de Betho wordt doorbetaald en van omzet via opdrachten die de Betho uitvoert, de orderportefeuille. De continuïteit van de orderportefeuille is sterk afhankelijk van de gemeente als opdrachtgever.

Sinds de invoering van de Wet sociale werkvoorziening (modernisering Wsw), is de gemeente meer verantwoordelijk in de regio over de uitvoering van de wet en ontvangt tevens rechtstreeks de hiervoor bestemde middelen. Wezenlijke inhoudelijke wijziging in de wet is dat er steeds meer nadruk wordt gelegd op de zogenaamde beweging van binnen naar buiten. Dat wil zeggen dat Wsw-werknemers zo veel mogelijk buiten de muren van het SW-bedrijf werkzaam zijn. De Betho realiseert deze beweging vooral door het inzetten van detacheringen (De Bethode).

5. NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Vestigingsplaats: Den Haag

De gemeente neemt deel in het maatschappelijk kapitaal (aandelen) van de NV Bank Nederlandse Gemeenten. Het bezit van deze aandelen leidt tot een jaarlijkse dividenduitkering.

De gemeente Noord-Beveland beschikt over 6.520 aandelen x € 2,50 van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, welke gevestigd is in Den Haag. De Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.

Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak. De gemeente Noord-Beveland heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de aandelen, die bij de gemeente in bezit zijn.

6. PZEM NV

Vestigingsplaats: Middelburg

Het aandeel van de gemeente Noord-Beveland in het maatschappelijk kapitaal van Delta NV is 135 van de 15.280 aandelen.

De Zeeuwse gemeenten hebben samen 46,5% van de aandelen.

De verdeling van de aandelen is:

- 50% provincie Zeeland
- 46,5% Zeeuwse gemeenten
- 0,2 % provincies Noord-Brabant en Zuid-Holland
- 3,3% gemeenten in Noord-Brabant en Zuid-Holland

Over boekjaar 2014 is voor het laatst dividend uitgekeerd.

In 2017 zijn twee onderdelen, Delta N.V. en de Delta Netwerkgroep, verkocht. Het achtergebleven bedrijf, verder gaand onder de naam PZEM N.V., bestaat nu uit drie onderdelen:

- 70% aandeel in EPZ;
- 50% aandeel in Evides;
- Wholesale.

Daarnaast zijn de statuten en het beloningsbeleid van PZEM N.V. op voorspraak van de aandeelhouders gewijzigd. Deze zijn in lijn gebracht met de samenstelling van de organisatie na verkoop van eerder genoemde onderdelen.

7. Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterscheldregio (SWVO)

Vestigingsplaats: Goes

Het Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio is een Gemeenschappelijke Regeling (GR) waaraan de gemeenten Borsele, Goes, Kapelle, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland en Tholen deelnemen. De GR beoogt het realiseren van gezamenlijke beleidsontwikkeling, -voorbereiding en uitvoering voor een aantal bovengemeentelijke voorzieningen en activiteiten op het gebied van welzijn en zorg. Hierbij is het bevorderen van de onderlinge afstemming van beleid en het behalen van efficiëntie een belangrijke doelstelling voor het Samenwerkingsverband.

Het bestuur van het Samenwerkingsverband bestaat uit één vertegenwoordigend bestuurder namens elk van de 7 deelnemende gemeenten in de GR. De besluitvorming in het bestuur wordt voorbereid in ambtelijke werk- en projectgroepen voor de verschillende beleidsterreinen van het Samenwerkingsverband.

8. Zeeuwse Muziekschool

Vestigingsplaats: Middelburg

Vorm van bestuurlijke en organisatorische samenwerking, waarbinnen het geven van instrumentaal en vocaal muziekonderwijs en van muzikale vorming in de ruimste zin ten behoeve van leerlingen woonachtig in de deelnemende gemeenten wordt uitgeoefend.

Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling de Zeeuwse Muziekschool wordt gevormd door vertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten in Zeeland.

De partners zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het exploitatietekort. Verdeling vindt plaats op basis van een verdeelsleutel. De Zeeuwse Muziekschool staat in het teken van een nieuwe toekomstvisie. Kern daarvan is een overgang naar meer flexibiliteit en keuzemogelijkheden per gemeente. Daarnaast blijft er een basispakket dat alle gemeenten afnemen.

9. RMC/leerplicht

Vestigingsplaats: Goes

Op 1 april 2010 is het Regionaal Bureau Leerplicht/RMC Oosterschelderegio (RBL) van start gegaan. De zeven gemeenten in de Oosterschelderegio: Schouwen-Duiveland, Noord-Beveland, Goes, Borsele, Kapelle, Reimerswaal en Tholen, zijn ove reengekomen om de leerplichttaken en de regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten gezamenlijk uit te laten voeren door een regionaal bureau.

De afspraken rondom deze regionale samenwerking zijn vastgelegd in de Gemeenschappelijke regeling leerplicht/RMC Oosterschelderegio.

De uitvoerende bevoegdheden/het werkgeverschap zijn gemandateerd aan de centrumgemeente Goes. De bestuurlijke aansturing wordt uitgevoerd door de portefeuillehouders van de zeven gemeenten.

10. Stichting Inkoopbureau West-Brabant

Vestigingsplaats: Zevenbergen

Sinds januari 2009 is Noord-Beveland aangesloten bij de Stichting Inkoopbureau West-Brabant: een inkoop samenwerking van een aantal gemeenten in Noord-Brabant, Zuid-Holland en Zeeland. De bedoeling van deze aansluiting is met name het garanderen van

continuïteit van professionele inkoop, verlaging van de inkoopkosten en verbetering van ons inkoopproces. De aansluiting behelst een doorlopend contract waarbij 2 dagdelen per week worden afgenomen van de stichting. In die dagdelen is een inkoper bij de gemeente gedetacheerd.

11. Gemeenschappelijke regeling Samenwerking De Bevelanden

Vestigingsplaats: Goes

Deelnemers aan deze gemeenschappelijke regeling zijn de gemeenten Borsele, Goes, Kapelle, Noord-Beveland en Reimerswaal.

Het openbaar belang van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking De Bevelanden is het bevorderen van een duurzame samenwerking met flexibiliteit binnen geldende marges door het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten. Het vergroten van het gemeenschappelijke kennisniveau en het inspelen op dwingende, bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen die op termijn de bestuurskracht van de individuele gemeenten sterk zullen beïnvloeden, is het resultaat van deze gemeenschappelijke regeling. Doel van de GR is samenwerking op het gebied van ICT, informatievoorziening, P&O, salarisadministratie en Werk, Zorg en Inkomen.

12. Gemeenschappelijke Regeling Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland

Vestigingsplaats: Terneuzen

De Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland voert sinds 2 januari 2014 milieu- en veiligheidstaken uit namens de Zeeuwse gemeenten, Waterschap Scheldestromen en de Provincie Zeeland.

De RUD Zeeland is een Gemeenschappelijke Regeling. Met deze vorm van samenwerking streeft de RUD naar een zo optimaal mogelijke uitvoering op het gebied van (milieu-) omgevingsvergunningen, -toezicht en –handhaving. Dit geldt ook voor groene wetten, bodemsanering, luchtvaart, vuurwerk, toezicht op zwembaden, Wabo en het omgevingsrecht.

RUD zeeland voert het toezicht en de handhaving uit voor de bevoegde gezagen. Bedrijven kunnen voor hun activiteiten bij de RUD de benodigde vergunning krijgen.

Verbonden partijen

Verbonden partijen	Deelnemers	Rechtsvorm	Eigen en vreemd vermogen *	Resultaat (bijdrage gemeente)
NV Bank Nederlandse Gemeenten	Nederlandse Gemeenten	NV	EV € 4.887.000.000 VV € 144.802.000	€ 19.000
PZEM NV	Provincies Zeeland, Noord-Brabant en Zuid-Holland en gemeenten in Zeeland, Noord-Brabant en Zuid-Holland	NV	EV € 1.326.804.000 VV € 940.039.000	€ 0 (dividend)
Stichting Inkoopbureau West-Brabant	Diverse gemeenten in Noord-Brabant, Zuid-Holland en Zeeland	Stichting	EV € 139.586 (2018) VV € 473.749 (2018)	€ 27.000

Gemeenschappelijke Regelingen

Gemeenschappelijke Regelingen	Deelnemers	Rechtsvorm	Eigen en vreemd vermogen *		Resultaat 2019 / bijdrage gemeente 2019
Openbaar Lichaam Afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ)	alle Zeeuwse gemeenten	GR	EV VV	€ 412.475 € 9.972.638	Bijdrage: € 534.000 Resultaat: € 51.898
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD)	alle Zeeuwse gemeenten	GR	EV VV	€ 5.005.000 (2018) € 22.431.00 (2018)	Bijdrage: € 253.000 Resultaat: € 1.411.396 (2018)
Veiligheidsregio Zeeland	alle Zeeuwse gemeenten	GR	EV VV	€ 3.671.380 € 6.568.217	Bijdrage: € 777.000 Resultaat: € 891.277
Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap De Betho	Borsele, Goes, Kapelle, Noord-Beveland, Reimerswaal en Tholen	GR	EV VV	€ 12.843.000 € 3.589.000	Bijdrage: € 591.000 Resultaat: € 1.340.000
Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio (SWVO)	Borsele, Goes, Kapelle, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland en Tholen	GR	EV VV	€ 1.075.171 (2018) € 6.885.615 (2018)	Bijdrage: € 1.477.000 Resultaat: € 69.684 (2018)
Zeeuwse Muziekschool	alle Zeeuwse gemeenten	GR	EV VV	€ 489.739 € 895.976	Bijdrage: € 67.000 Resultaat: € 32.000
Regionaal Bureau Leerplicht/RMC Oosterschelderegio	Borsele, Goes, Kapelle, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland en Tholen	GR	EV VV	€ 0 € 31.318	Bijdrage: € 16.000 Resultaat: -/- € 31.318
Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking De Bevelanden	Borsele, Goes, Kapelle, Noord-Beveland en Reimerswaal	GR	EV VV	€ 259.941 € 2.448.962	Bijdrage: € 1.299.000 Resultaat: -/- € 79.759
Gemeenschappelijke Regeling Regionale uitvoeringsdienst Zeeland	Alle Zeeuwse gemeenten, provincie Zeeland en waterschap Scheldestromen	GR	EV VV	€ 1.438.783 € 1.749.494	Bijdrage: € 234.000 Resultaat: € 490.273

* Betreft gegevens uit de diverse jaarrekeningen 2019 of 2018 wanneer nog niet bekend.

Risicobeheersing

De gemeente heeft zeggenschap door bestuursrecht in de gemeenschappelijke regelingen. Bij de verbonden partijen is er zeggenschap via stemrecht op de aandelen die de gemeente in bezit heeft. Daarnaast worden van de gemeenschappelijke regelingen en verbonden partijen de begroting en jaarrekening beoordeeld. Verder is er een werkgroep opgericht "Aan de slag met gemeenschappelijke regelingen". Eén van de aanbevelingen vanuit deze werkgroep was het instellen van speciale ambtelijke begeleidingscommissies. Deze commissies zijn inmiddels samengesteld en van start gegaan.

Risico's voor de grootste gemeenschappelijke regelingen:

SWVO

Er wordt gewerkt met een open einde regeling. De afrekening vindt nadien plaats. Er is geen invloed op het aantal afnemers van zorg. Het SWVO heeft geen reserves voor het opvangen van (onverwachte) tegenslagen.

GR de Bevelanden

De kosten van uitvoering worden middels een verdeelsleutel onder de deelnemers verdeeld. Als de sleutel van de uitvoeringskosten wijzigt dan heeft dit invloed op de huidige uitvoeringsbudgetten.

VRZ

De meldkamers van Zeeland en Midden-West-Brabant zullen worden samengevoegd, het is nog niet duidelijk hoe dit zich zal verhouden tot de gemeentelijke bijdrage. De VRZ geeft aan dat door regionalisering er een vervangingsachterstand is ontstaan bij de voertuigen en het materiaal.

GGD

Naast de standaardtaken valt de inkooporganisatie jeugd onder de GGD. Er wordt gewerkt met een open einde regeling. Het risico is dat de gemeente meer betaalt aan de gemeenschappelijke regeling als de inkomsten die worden ontvangen van *het Rijk*.

2.2.5 Financiering

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. De treasuryfunctie omvat de financiering van beleid en het eventueel uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. De uitvoering ervan vereist snelle beslissingen in een complexer geworden geld- en kapitaalmarkt. Er zijn aan de uitvoering van de treasuryfunctie budgettaire gevolgen verbonden, onder meer afhankelijk van het risicoprofiel. Onder de treasuryfunctie valt niet het (garanderen van) verstrekken van leningen aan derden. Deze activiteiten vallen onder het desbetreffende programma.

Het beleid van de gemeente Noord-Beveland is vastgelegd in het treasurystatuut ter uitvoering van de Verordening financieel beheer (artikel 212 gemeentewet).

Het huidige treasurystatuut geldt sinds 29 april 2010. Het statuut is het kader voor de uitvoering van de functie. De belangrijkste punten, naast de voorschriften uit hoofde van de wet Fido, van dit kader zijn:

Gelden worden alleen uitgezet bij banken met een zogenaamde AAA-rating. Het aantrekken van leningen geschiedt door een offerte aan te vragen bij AAA-rating financiële instellingen. Het college is gemandateerd gelden aan te trekken. De gemeente maakt geen gebruik van derivaten.

Uit deze punten komt naar voren dat de gemeente Noord-Beveland heeft gekozen voor een laag risicoprofiel.

Financiering

Voor het uitvoeren van de gemeentelijke taken zijn financieringsmiddelen nodig. De financieringspositie van de gemeente Noord-Beveland en de daarbij behorende financieringsbehoefte in 2019 is als volgt:

Nr	Omschrijving	31-12-2019	31-12-2018
1	Vaste activa	35.035.254	34.199.672
	<i>Gefinancierd met:</i>		
2	Reserves	18.107.442	18.679.596
3	Voorzieningen	2.093.922	1.579.829
4	Geldleningen	14.246.970	12.828.788
5	Financieringsmiddelen (totaal 2,3 en 4)	34.448.333	33.088.213
6	Financieringstekort (1-5) (-/- = overschot)	586.921	1.111.459

Het financieringstekort is het verschil tussen de totale financieringsbehoefte en de reeds beschikbare financieringsmiddelen. Uit bovenstaande tabel blijkt dat de gemeente haar investeringen voor circa 52% financiert met eigen middelen. Die verhouding was in 2018 circa 55%.

Mutaties lening portefeuille

Op dit moment heeft de gemeente geen leningen die in aanmerking komen voor vervroegde aflossing. Het gewogen gemiddelde rentepercentage over de leningportefeuille in 2019 bedraagt 1,6%.

Liquiditeitspositie

In het kader van het liquiditeitsbeheer hebben we in 2019 gebruikt gemaakt van kasgeldleningen. De wettelijk toegestane omvang van de kasgeldlimiet is gelijk aan het bedrag ter grootte van een percentage van de begrotingsomvang. Het percentage is vastgesteld op 8,5%. De kasgeldlimiet voor de gemeente Noord-Beveland komt voor 2019 uit op € 2.360.000.

In de volgende tabel wordt de voor 2019 geldende kasgeldlimiet afgezet tegen de ontwikkeling van de netto vlottende schuld. Uit onderstaande tabel blijkt dat het kasgeldlimiet in het 1^e en 2^e kwartaal is overgescheden.

Ontwikkeling kasgeldlimiet 2019	(x€ 1.000)
Kasgeldlimiet 8,5% van het begrotingstotaal	2.360
Gemiddelde netto vlottende schuld (+)/ Gemiddeld overschot vlottende middelen (-):	
1 kwartaal 2019	2.691
2 kwartaal 2019	2.592
3 kwartaal 2019	2.338
4 kwartaal 2019	2.360

Als het kasgeldlimiet drie kwartalen achtereen wordt overschreden, moet de gemeente een plan ter goedkeuring aan de toezichthouder overleggen, waarin staat hoe en binnen welke termijn de overschrijding ongedaan gemaakt moet worden. Het kasgeldlimiet is het 1^e en 2^e kwartaal overschreden. Vanaf het 3^e kwartaal is het kasgeldlimiet niet meer overschreden.

Risicobeheer

De gemeente heeft in het kader van risicobeheer in 2019 gehandeld conform uitgangspunten zoals opgenomen in de financiële verordening ex artikel 212 Gemeen tewart.

Renterisico wordt o.a. gelopen bij herfinanciering van de vaste schuld met nieuwe leningen of bij een renteherziening op basis van leningsvoorwaarden. Geen renterisico, in de zin van de wet Fido, wordt gelopen bij het aangaan van nieuwe leningen als financiering van nieuwe activa.

De lasten van deze nieuwe leningen worden immers meegenomen in de meerjarenraming bij de kapitaallasten van nieuwe activa. Wanneer het zover komt dat activa met nieuwe vaste schuld gefinancierd moeten gaan worden, moet de opbouw van de leningportefeuille zodanig zijn dat niet in enig jaar een onevenredig groot deel (meer dan 20%) van de leningen geherfinancierd moet worden.

Het risico van rentewijzigingen kan bij een evenwichtige opbouw gespreid worden over de jaren en verandering van de rente werkt zodoende vertraagd door op de rentelasten in enig jaar. De toetsing aan de rente risiconorm geeft voor 2019 het volgende beeld:

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld				in mill euro	
				Begroting	Rekening
Renterisico op vaste schuld					
1a.	Renteherziening op vaste schuld o/g			0,00	0,00
1b.	Renteherziening op vaste schuld u/g			0,00	0,00
2.	Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)			0,00	0,00
3a.	Nieuwe aangetrokken vaste schuld			4,50	3,00
3b.	Nieuwe verstrekte vaste schuld			0,00	0,00
4.	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)			4,50	3,00
5.	Betaalde aflossingen			1,61	1,58
6.	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)			1,61	1,58
7.	Renterisico op vaste schuld (2+6)			1,61	1,58
Renterisiconorm					
8.	Stand van de primitieve begroting 2018			27,77	27,77
9.	Het bij ministeriele regeling vast te stellen percentage			20,00	20,00
10.	Renterisiconorm (8*9)			5,55	5,55
Toets rente risiconorm					
10.	Renterisiconorm			5,55	5,55
7.	Renterisico op vaste schuld			1,61	1,58
11.	Ruimte(+)/Overschrijding(-);(10-7)			3,94	3,97

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de gemeente in 2019 binnen de gestelde renterisiconorm blijft. Het aangaan van nieuwe langlopende geldleningen is afhankelijk van het tempo waarin nieuwe investeringen worden gedaan.

Rentelasten, renteresultaat en rentetoerekening

Schema rentetoerekening (renteomslag)				
Rentelasten lange financiering				€ 204.491
Rentelasten korte financiering				€ -
Rentebaten				€ 22.822
Totaal door te rekenen externe rente				€ 181.669
Rente grondexploitaties	0,8218% x	€ 5.701.551		€ 46.855
Saldo door te rekenen externe rente				€ 134.814
Rente over eigen vermogen				€ -
Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	1,00% x	€ 734.428		€ 7.344
Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente				€ 142.158
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	1,00% x	€ 28.498.121		€ -284.981
Renteresultaat op het taakveld treasury				€ 142.823
% afwijking				100,47%
Conclusie: Afwijking is > 25% tussen de werkelijke rentelasten en de voorgerecalculeerde rentelasten. Het is conform de BBV voorschriften verplicht om de renteomslag te hercalculeren				
Boekwaarden vaste activa totaal				€ 34.199.672
Boekwaarden van investeringen met vaste rente				€ 5.701.551
Boekwaarden t.b.v. renteomslag				€ 28.498.121
Renteomslagpercentage				0,4988%
Hercomputatie toegerekende rente	0,4988% x	€ 28.498.121		€ 142.158
Renteresultaat				€ -

EMU-Saldo

Het EMU-saldo is het saldo van uitgaven en ontvangsten van de sector overheid. De sector overheid omvat de onderdelen centrale overheid, lokale overheid en sociale verzekeringsfondsen. Financiële transacties hebben geen gevolgen voor het EMU-saldo. Immers, de overheid ontvangt voor het ter beschikking stellen van middelen een vordering van gelijke waarde. Een deelneming in een onderneming is een voorbeeld van een financiële transactie. Het EMU-saldo van de gemeente Noord-Beveland bedroeg voor 2019 het volgende:

	Emu-saldo:	2019
1	Expl.saldo v. toevoeging aan cg onttrekking uit reserves	-615.196
2	Afschrijving ten laste van exploitatie	1.529.770
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	548.054
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-3.636.181
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	1.213.101
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-1.711.534
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	2.351.006
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	0
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0
	Emu-saldo	-320.980

Het EMU tekort zal opgeteld worden bij alle EMU-saldo's van de decentrale overheden. Het totale EMU tekort van decentrale overheden mag voor 2019 niet meer dan 0,5% van het bbp (bruto binnenlands product) bedragen. Indien dit overschreden wordt, kunnen er door middel van bestuurlijk overleg maatregelen genomen worden.

Schatkistbankieren

Op 15 december 2013 is de wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Tegelijkertijd met de wet is de ministeriële regeling schatkistbankieren decentrale overheden van kracht geworden. Onderdeel van die regeling is de rekening-courantovereenkomst die iedere decentrale overheid heeft met de Staat der Nederlanden. De regeling bevat ook de verplichting voor decentrale overheden om een nieuwe bankrekening te openen bij een of meerdere banken, zodat die bankrekening gekoppeld kan worden aan de schatkist.

Het wetsvoorstel verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Een decentrale overheid houdt uiteraard de mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten als dat gebeurt uit hoofde van de publieke taak. Deelname aan schatkistbankieren verandert daar niets aan.

Kortom decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in de Rijksschatkist aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden.

Het drempelbedrag voor het schatkistbankieren is in 2019 niet overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	250			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	18	0	148	32
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	232	250	102	218
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	27.676			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	27.676			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
Verslagjaar					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	1.607	41	13.618	2.961
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	18	0	148	32

2.2.6 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering bestaat traditioneel uit de onderdelen personeel, informatisering, automatisering, communicatie, organisatie, financieel beheer en huisvesting. Bedrijfsvoering is van belang voor het verwezenlijken van de taken van de gemeente. Deze paragraaf geeft inzicht in de stand van zaken over de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering heeft als reikwijdte de gemeentelijke organisatie, niet alleen de ambtelijke, maar ook de bestuurlijke organisatie.

De gemeente Noord-Beveland is er voor haar burgers. Zij wil daadwerkelijk iets doen aan de kloof tussen overheid en de burgers, die de laatste decennia is ontstaan. Hierbij past een andere rol van de gemeente. Niet alleen maar transparantie en een betere communicatie, maar vooral de zeggenschap meer teruggeven aan inwoners. Geen gemeentelijke overheid die controleert en beheerst, maar een die de regie voert en faciliteert.

Hierdoor kunnen de inwoners van Noord-Beveland zelf meer vorm geven aan hun leefomgeving. Deze eigen verantwoordelijkheid leidt tot meer respect, samenwerken en rekening houden met elkaar. Dit zijn de belangrijkste fundamenten voor een betere leefbaarheid. Om invulling te geven aan de hierbij horende visie en doelstellingen moet de gemeentelijke organisatie gaan voor:

- een zelfstandige gemeente Noord-Beveland, die inspeelt op de snelle maatschappelijke ontwikkelingen binnen en buiten de gemeente;
- optimale dienstverlening aan de burgers waarbij burgerparticipatie en eigen verantwoordelijkheid sleutelwoorden zijn;
- een regievoerende ambtelijke organisatie met medewerkers die in staat zijn in te spelen op de snelle maatschappelijke ontwikkelingen;
- een verdergaande deregulering bewerkstelligen.

Eén van de belangrijkste uitgangspunten in de huidige organisatieontwikkeling is het streven naar een organisatie met mensen die vinden dat (individuele) inspanningen moeten bijdragen aan het geheel van de gemeente Noord-Beveland. Met andere woorden: we gaan steeds voor het totaal en werken in het belang daarvan. Niet het belang van de afdeling of van de medewerker staat voorop, maar het belang van de organisatie bezien vanuit de Noord-Bevelandse gemeenschap. Alleen vanuit dat geheel kunnen we kwaliteit leveren in dienstverlening toegesneden op de vraag van de klant.

Het bovenstaande is vertaald in een missie:

"Noord-Beveland, voor een goed leefklimaat en maatwerk in dienstverlening"

Overigens is de organisatie bezig de missie etc aan te passen.

Om de toekomstige situatie te realiseren zal er de komende jaren het nodige moeten gebeuren. Dit is vorm gegeven door middel van een veelheid van opdrachten geclusterd binnen projecten. Deze projecten en de daarbij horende plannings zijn beschreven in het plan van aanpak "I-NUP in Noord-Beveland".

Om u inzicht te geven in de maatregelen die gelden om het ambtelijk apparaat beter toe te rusten en daardoor beter te laten functioneren, volgen wij hieronder de zogenaamde PIOFAH-indeling.

Communicatie

Het gemeentebestuur van Noord-Beveland heeft de plicht en de intentie om haar doelgroepen over nieuwe plannen en uitvoering van beleid en regelgeving op tijd te informeren en eventueel te betrekken. Bovendien wil de gemeente ook aan haar burgers laten zien wat ze allemaal voor hen doet en hoe ze dat doet. Communicatie is een belangrijke kerntaak van de gemeente en hoort in het hart van het beleid thuis.

De maatschappij verandert. We hebben te maken met actieve en mondige inwoners. De verzorgingsstaat ontwikkelt zich naar een samenleving waarbij de verantwoordelijkheid meer en meer teruggelegd wordt bij de inwoners.

Samen

Eén van de speerpunten in het Koersdocument is dat de gemeente Noord-Beveland 'als lokale overheid een andere rol wil innemen, waarbij de inzet is om te komen tot een gedeelde verantwoordelijkheid voor verder ontwikkelen van Noord-Beveland'. Het samen doelen bereiken vereist een andere gedachtegang en communicatie kan hierbij helpen om die verstaalslag te maken in alle lagen.

Ook de samenwerking met andere organisaties staat hoog in het vaandel, zo is te lezen dat 'een aantal speerpunten van gemeentelijk beleid slechts gerealiseerd kan worden als dat in samenwerking met andere gemeenten geschiedt'. Die samenwerking is niet alleen voorbehouden aan gemeenten onderling, uiteraard ook met andere organisaties.

De visie op communicatie van de gemeente Noord-Beveland speelt in op ontwikkelingen waarbij onze inwoners centraal staan. Hun tevredenheid en hun betrokkenheid is het startpunt van handelen. Inwoners worden gehoord, kunnen hun mening geven door te participeren. Ze weten waarom bepaalde keuzes worden gemaakt en zien dat de gemeente zorgvuldig omgaat met hun belangen. Om dit te bereiken zijn transparante en professionele communicatie een hulpmiddel.

Professioneel en transparant

De raad geeft aan dat de communicatie professioneel en transparant dient te zijn. En dat het belangrijk is om als gemeente in te spelen op moderne digitale ontwikkelingen. Digitale ontwikkelingen zijn veelal een middel om dichterbij de burger te komen staan.

Communicatie is voorbehouden aan iedereen

Alle medewerkers van de gemeente spelen samen met het college en de raadsleden een rol en zijn de belangrijkste succesfactor. Trotse en betrokken ambtenaren, bestuurders en raadsleden onderhouden contacten met onze inwoners en dragen de cultuur van de gemeente uit.

Interne Communicatie

Interne communicatie is álle communicatie tussen medewerkers, van een gesprek bij de koffieautomaat tot een toespraak van de burgemeester bij de kerstbijeenkomst. Meer specifiek gaat het om communicatie om organisatorische en/of individuele doelen te bewerkstelligen. Veel belangrijker dan strategieën en instrumenten is dan ook het besef, op alle niveaus, dat communiceren nodig is. Het communicatiebeleid richt zich op het versterken van dit bewustzijn, het faciliteren van de uitvoering en de ondersteuning die hierbij vanuit afdeling Communicatie wordt geleverd.

Doelstellingen:

- Communicatie is een regulier onderdeel van de beleidsvorming en de beleidsontwikkeling.
- Intranet wordt gebruikt als primair communicatiemiddel; afhankelijk van het doel kunnen er ook andere middelen worden ingezet.
- De interne doelgroepen beschikken tijdig over juiste en eenduidige informatie die voor hen van belang is. Dit draagt bij aan begrip voor en acceptatie van veranderingen (draagvlak).
- De huisstijl wordt algemeen toegepast.
- Indien nodig de ambtenaren voorzien van bepaalde trainingen, te denken valt aan schrijftrainingen (voor iedereen begrijpbare taal) of trainingen in sociale media.
- Eerst intern communiceren, dan extern.

Beleid

Eind 2018 is een nieuw communicatiebeleid geschreven voor zowel interne als externe communicatie gebaseerd op het Koersdocument 2018-2022 'Vernieuwend Besturen in Noord-Beveland'. Dit is de leidraad geweest voor de gang van zaken van afgelopen jaar en komende jaren.

Nieuw intranet

Er is Bevelandsbreed een intranet gerealiseerd waarbij er een grote rol ligt voor interactie.

Externe Communicatie

De burgers zijn voor de gemeente de primaire doelgroep van externe communicatie. Het klassieke communicatiemodel kennis – houding – gedrag speelt een belangrijke rol. Als de burgers goed geïnformeerd worden, zal dat hun houding en gedrag ten opzichte van de gemeente positief beïnvloeden, zeker als er ruimte is voor interactie.

De gemeente is verantwoordelijk voor het goed informeren van haar inwoners en dient ook te zorgen voor goede mogelijkheden om informatie vanuit de burgers naar de organisatie te brengen. Daarnaast is er steeds meer ruimte voor interactie door middel van verschillende vormen van burgerparticipatie.

Doelstellingen:

- Verkleinen van de afstand tussen bestuur en burger door transparant bestuur, interactieve communicatie en participatie van burgers.
- Juiste beeldvorming over het bestuur en het beleid bij burgers en andere doelgroepen.
- Doelgroepgerichte communicatie in begrijpelijke taal.
- De burger kiest zelf op welke wijze hij met de gemeente communiceert. De gemeente biedt zoveel mogelijk passende kanalen.
- Om de herkenbaarheid te versterken wordt de huisstijl volledig en eenduidig doorgevoerd en de bewaking hiervan geregeld.
- Een toegankelijke website, ook voor mensen met een beperking.
- Het uitdragen van (elementen van) de kernboodschap zoals die ook in het Koersdocument is omschreven 'Noord-Beveland is een groene oase in de Zeeuwse delta waar het goed toeven, wonen, werken en recreëren is'.

Extern communicatiebeleid

Schriftelijke communicatiemiddelen

Het Gele Krantje en de Peelanders zijn in 2019 op dezelfde manier voortgezet als de jaren ervoor. Daarnaast zijn er verschillende flyers en posters ontwikkeld.

Pers

In 2019 is het 'pers half uurtje' voortgezet, waarin bestuur en journalisten elkaar maandelijks op informele wijze ontmoeten en actuele zaken bespreken. Persberichten worden verstuurd indien nodig.

Social media

De website is de kapstok en social media (Facebook, Twitter en LinkedIn) hangen daaraan. Social media zijn ingezet conform het vastgestelde beleid.

Evenementen

- De nieuwjaarsreceptie 2020 is in 2019 voorbereid en opgezet, waarbij er aandacht was voor het 25-jarig bestaan van de gemeente en de kans om de nieuwe burgemeester te ontmoeten.
- Het Boerenontbijt vond in september plaats, er was een recordaantal aanwezigen.
- Installatie burgemeester is in december mede door communicatie georganiseerd.

- Bedrijven bezoeken Bedrijven en de vrijwilligersavond zijn voortgezet, Communicatie heeft hierin geen leidende rol, maar ondersteunt.

Daarnaast is communicatie betrokken bij 'ad hoc evenementen', zoals openingen, herdenkingen ed.

Projectcommunicatie

Communicatie is betrokken geweest bij veel verschillende projecten. Het grootste project in 2019 was de Toekomstvisie, andere grote projecten waren bijvoorbeeld Werken op Afspraak en de PMD+-afvalcampagne.

Arbeidsmarktcommunicatie

Gezien het steeds moeilijker is om sollicitanten te vinden, is binnen GR De Bevelanden een werkgroep arbeidsmarktcommunicatie opgericht. De communicatieadviseur neemt hieraan deel. Door deze werkgroep is de nieuwe Werkenbijdebevelanden website opgericht.

Crisiscommunicatie

De communicatieadviseur en communicatiemedewerker hebben een rol in de crisiscommunicatie structuur. Hiervoor werken alle Zeeuwse gemeenten samen onder de vlag van Bevolkingszorg. Grootschalige incidenten hebben zich in 2019 niet voorgedaan, wel is er regelmatig geoefend en zijn er cursussen gevolgd.

Narrowcasting

De gemeente meldt hierop het nieuws wat interessant is voor de mensen die wachten in de publiekshal van het gemeentehuis, zoals aankondigingen van evenementen of gewijzigde openingstijden.

Gemeentelijke website

Het contentbeheer is in 2019 op dezelfde manier voortgezet als het jaar daarvoor, namelijk door middel van een contentjaarplan. Dit plan wordt jaarlijks geactualiseerd. Met behulp van het programma SiteImprove wordt de website doorlopend gemonitord en waar nodig verbeterd. Ook worden de toptaken regelmatig geactualiseerd.

Sinds 22 december 2016 is er een nieuwe Europese richtlijn voor de toegankelijkheid van websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties. Nederland heeft deze Europese richtlijn omgezet in een Algemene Maatregel van Bestuur: Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid. Dit is per 1 juli 2018 van kracht. In het kader hiervan heeft er in 2019 een nulmeting plaatsgevonden over de digitoegankelijkheid van de website. Verbeterpunten zijn, deels, met GR de Bevelanden opgepakt.

Personeel en organisatie

Sinds 1 januari 2015 wordt de dienstverlening P&O vanuit de GR de Bevelanden aangeboden.

Terugblik 2019

WNRA

Op 1 januari 2020 treedt de Wet normalisering rechtspositie (Wnra) in werking. Op dat moment gaan alle regels voor de arbeidsrelatie van (onder andere) gemeenteambtenaren over van de Ambtenarenwet naar het Burgerlijk Wetboek (BW). In de plaats van de op de Ambtenarenwet gebaseerde CAR-UWO komt een op het BW gebaseerde Cao Gemeenten. Deze wet regelt dat de rechtspositie van ambtenaren zoveel mogelijk hetzelfde wordt als die van werknemers in het bedrijfsleven. Voordat de nieuwe wet in werking treedt, moet er landelijk maar ook intern veel worden voorbereid. Deze voorbereiding heeft plaatsgevonden in 2019 en loopt door tot in het eerste kwartaal 2020.

Principeakkoord CAO-gemeenten

Op 28 juni 2019 hebben de vakbonden FNV, CNV en CMHF een principeakkoord gesloten met de VNG over de nieuwe cao Gemeenten. Het akkoord bevat afspraken over de salarisontwikkeling, de transitievergoeding, een werkgeversbijdrage, en verlof en vitaliteit. In twee jaar tijd stijgen de lonen met 6,25%. De lonen gaan in vier stappen omhoog: per 1 oktober 2019 met 3,25%, 1% per 1 januari 2020, 1% per 1 juli 2020 en 1% per 1 oktober. Daarnaast heeft iedereen die op 28 juni 2019 in dienst was, een eenmalige uitkering van 750 euro gekregen. Ook zijn er afspraken gemaakt over een ontwikkeling voor vitaliteitsregeling voor jong en oud.

Organisatievisie

De raad heeft op 4 juli 2019 de Toekomstvisie 2030 vastgesteld. Vervolgens is er door middel van sessies in samenwerking met MZ Services een organisatievisie vastgesteld. Deze visie sluit aan op de ambities van de toekomstvisie en luidt als volgt: **“Slim en creatief samen-werken aan aantrekkelijk samen-leven in Noord-Beveland”**.

Aanleiding voor het opstellen van een nieuwe visie zijn ontwikkelingen zoals de omgevingswet, participatiesamenleving, individualisering, digitalisering, mondigheid en door nieuwe taken die bij de gemeente zijn ondergebracht. Hierbij speelt de samenwerking met anderen, zoals andere overheden maatschappelijke partners en bedrijfsleven een grote rol. Medewerkers worden beter voorbereid en toegerust op de rollen die zij in de verschillende netwerken/ontwikkelingen gaan vervullen. Zij krijgen te maken met een doorontwikkeling van competenties, training en een aanpassing van de cultuur. In 2020 gaat de organisatie verder met de aanbevelingen die gedaan zijn door MZ Services zodat het ideale toekomstbeeld kan worden gerealiseerd.

Burgerparticipatie

Willen we als gemeente participeren? Of is het geen kwestie van willen maar is het noodzakelijk om ons werk in de toekomst te blijven doen? En wat verstaan we dan onder participatie? Door middel van participatie interviews, cluster overleggen en participatie sessies is de basis van participatie in Noord-Beveland gelegd. Het college wil de komende jaren de participatie vanuit de organisatie verder handen en voeten gaan geven. Wordt in 2020 verder opgepakt.

Wisseling arbodienst

De gemeente stapt per 1 januari 2020 over naar een andere arbodienstverlener, namelijk Zorg van de Zaak. Overstappen naar een andere arbodienstverlener was noodzakelijk omdat de Arbo Unie deze diensten niet meer levert. Een groot deel van de Bevelanse gemeenten (Goes, Reimerswaal, Kapelle, GR de Bevelanden) is al aangesloten bij Zorg van de Zaak.

Organisatie

De gemeente Noord-Beveland is een organisatie in ontwikkeling. In 2016 is door het Managementoverleg een start gemaakt met de ontwikkeling een nieuw bedrijfsplan voor de komende periode. De OR wordt hierbij ook betrokken. Hieruit zal blijken welke missie, visie en strategie we met elkaar gaan uitdragen.

Samenwerking GR De Bevelanden

Medio 2017 is door bureau Berenschot een evaluatie van GR De Bevelanden uitgevoerd. Hieruit blijkt dat de koers die is ingezet met de GR vastgehouden kan worden en dat de GR over het algemeen goed functioneert. Het bestuur heeft onderkend dat de huidige onderdelen steviger neergezet dienen te worden, voordat sprake kan zijn van taakuitbreiding. Ook is onderkend dat de regiegroep dichter op de GR dient te gaan zitten. Vanuit het gemeentebestuur Noord-Beveland is aangegeven dat er ruimte dient te blijven voor lokaal beleid.

Financiën/belastingen/archief

De planning en control producten zijn de ruggengraat van de organisatie. Het besluit begroten en verantwoorden is een belangrijk onderdeel voor de financiën van gemeente qua regelgeving (zie www.commissiebbv.nl).

De gemeente is vennootschapsbelastingplichtig (Vpb). In de praktijk valt deze belasting mee.

De financiële administratie functioneert al jaren naar behoren.

De interne controle is een belangrijk onderdeel van de financiële organisatie. Met name voor de juistheid van de gegevens.

Bovendien gaat de wetgeving aangepast worden. Vanaf het boekjaar 2021 zal de gemeente zelf een rechtmatigheidsverantwoording moeten afleggen. Dit zal het college zelf moeten gaan doen i.p.v. de accountant.

Om dit op de juiste manier uit te kunnen voeren zijn er reeds vanaf 2019 voorbereidingen opgestart. Om dit naar behoren te kunnen uitvoeren kan dit personele consequenties geven.

De belasting heffingen/WOZ zijn uitbesteed aan Bobeldijck Vastgoed BV. De Waarderingskamer geeft al jaren positieve beoordelingen aangaande het proces.

Een archief is het geheel van archiefbescheiden ontvangen of opgemaakt door een instelling, persoon of groep personen. Overheidsorganen zijn verplicht de onder hen berustende archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en bewaren.

De afdeling div (documentaire informatievoorziening)/archief heeft te maken met diverse veranderingen op het gebied van digitalisering. Er worden extra middelen ingezet om het archief te digitaliseren. Dit is volop onder handen en er zijn diverse wijzigingen doorgevoerd. Zie ook de onderste tekst van informatievoorziening en automatisering (denk hierbij aan zaaksysteem).

Informatievoorziening en Automatisering

Met het Uitvoeringsprogramma Informatievoorziening 2016-2020 geeft de regiegroep sturing aan de gezamenlijke ambities op het terrein van informatievoorziening.

In 2019 is in een gezamenlijk project met de andere Bevelandse gemeenten zaakgericht werken ingevoerd. De implementatie van het zaaksysteem is in de interne organisatie van de gemeente Noord-Beveland projectmatig opgepakt. Met zaakgericht werken kunnen we onze inwoners en bedrijven beter plaats- en tijdonafhankelijk van dienst zijn en zijn we voorgesorteerd op de doorontwikkeling van digitale dienstverlening, dit is een van de voorwaarden voor de succesvolle aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Door de invoering van ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) heeft de rijksoverheid beoogd het verantwoordingsproces organisatie breed en efficiënter te laten verlopen. In de praktijk blijkt dit nog lastig, door diverse separate audits voor DigiD en Suwinet. Binnen de Bevelandse gemeenten worden zaken rondom informatiebeveiliging gezamenlijk opgepakt in het Deelnemersoverleg Informatiebeveiliging, met name de invulling van regelgeving en processen op het terrein van ICT en P&O.

We participeren daarnaast regionaal in ontwikkelingen op het gebied van e-Depot, toekomstbestendig informatiebeheer en Digitale Agenda 2020.

Rechtmatigheid

De rechtmatigheid 2019 wordt door de beleidsmedewerker financiën uitgevoerd.

Voor de rechtmatigheid is conform afspraak met de accountant naar de volgende onderdelen gekeken:

- Forensenbelasting;
- Onroerend zaakbelasting;
- Afvalstoffenheffing;
- Rioolheffing;
- Toeristenbelasting;
- Subsidies;
- Treasury en financieringsstatuut;
- Europese Aanbesteding;
- Bouwleges.

Naast de controles voor de rechtmatigheid ten behoeve van de jaarrekening vinden er ook nog diverse noodzakelijke interne controles plaats.

Door de GR de Bevelanden zijn de rechtmatigheidscontroles op gebied van ICT, P&O/salarisadministratie en WIZ (sociale zaken) uitgevoerd.

Inkoopbureau

Voor de juiste toepassing van de (Europese) aanbestedingsregels en het eigen inkoopbeleid kan gebruik gemaakt worden van de specialistische kennis van het Inkoopbureau West-Brabant. Een medewerker van dit bureau is voor twee dagdelen per week bij de gemeente gedetacheerd.

2.2.7 Grondbeleid

Grondbeleid is een afgeleide van ruimtelijke en sociale doelstellingen en schetst de instrumenten die door de overheid worden ingezet om deze doelstellingen te verwezenlijken. Ook bevat het de wettelijke, beleidsmatige en financiële kaders en de te hanteren risicoanalyse van het gevoerde grondbeleid. Het grondbeleid voor de gemeente Noord-Beveland is opgenomen in de 'Nota Grondbeleid gemeente Noord-Beveland', welke een eerste herziening bevat van de Nota Grondbeleid uit 2008. De nota sluit aan op de huidige economische situatie en wet- en regelgeving. Met de nota worden kaders gesteld die meerjarig gelden. De nota biedt de mogelijkheid binnen deze kaders flexibel in te kunnen spelen op wijzigingen in de markt en verschaft zowel intern als extern transparantie over kaders waarbinnen grondexploitatieprojecten mogelijk gemaakt worden. Rode draad vormt de vraag "Wat zijn noodzakelijke kaders die de raad met betrekking tot grondbeleid dient vast te leggen?".

Wijze van uitvoering van het grondbeleid

Inzicht in het gevoerde c.q. te voeren grondbeleid is onontbeerlijk gezien het grote financiële belang en de risico's gemoeid met het exploiteren van gronden. De Nota Grondbeleid bevat een samenvatting van de ruimtelijke visie en het beleid van de gemeente. De kaders zijn als volgt vastgesteld:

- Ten opzichte van de verwachte behoefte wordt gestreefd naar maximaal 20% overcapaciteit in het totale programma (privaat + publiek) t.o.v. de nieuwbouwbehoefte t/m 2030 om flexibel in te kunnen spelen op de marktvrage.
- Versterking van de (bestaande) verscheidenheid en behoud van de basiskwaliteit in elke kern is richtinggevend.
- Wonen dient primair in de woonkernen plaats te vinden waarbij de focus voor nieuwbouw de komende jaren zal liggen op de kernen met relatief de meeste voorzieningen.
- Er wordt vooral ingezet op betaalbare woningen. De focus ligt op woningen voor ouderen en zorgwoningen.
- In Noord-Beveland worden alleen nog enkele bedrijventerreinen voor kleinschalige bedrijvigheid afgerond.
- Het uitgangspunt is minimaal een supermarkt te behouden in Kamperland, Kortgene, Colijnsplaat en Wissenkerke. Wanneer uit de kosten-batenanalyse blijkt dat dit niet (financieel) haalbaar is, kan hiervan worden afgeweken.
- Mede door het actieve grondbeleid dat de gemeente heeft gevoerd, volstaat faciliterend grondbeleid voor de komende jaren.
- Slechts in uitzonderingsgevallen is, na besluitvorming door de raad, actief grondbeleid mogelijk en dan alleen als voldoende waarborgen aantoonbaar zijn geregeld en wordt aangesloten op de gemeentelijke ruimtelijke en sociale doelstellingen.

Daarnaast zijn de kaders vastgelegd op het gebied van risicomanagement en weerstandsvermogen, winst en verliesneming, fondsafdrachten en grondprijnsbeleid en de verdeling van verantwoordelijkheden in de organisatie. Ook de wijze van rapporteren aan de raad en projectbeheersing en informatievoorziening zijn opgenomen in de Nota Grondbeleid gemeente Noord-Beveland.

Stand van zaken/prognose van de te verwachten resultaten

Onderstaand een overzicht van alle woningbouwprojecten die door de gemeente zijn opgestart c.q. waarvan de planontwikkeling in een vergevorderd stadium is per einde 2019:

<u>Kern</u>	<u>Project</u>	<u>Mogelijk aantal woningen</u>
Kamperland	Campervelden	60
Kamperland	Havenkanaal	105
Kamperland	Zorgresidence Ruitenplaat	8
Kamperland	Veerweg	0
Kamperland	Nieuwstraat	5
Kamperland	Oosthavendijk	6
Kamperland	Havenweg jachthaven	8
Wissenkerke	Akkerrand	10
Wissenkerke	Sportvelden	30
Wissenkerke	Dorpsweg/Ooststraat	5
Kortgene	Stadspolder	43
Kortgene	Beurtschipperstraat	20
Kortgene	Westdijk	2
Colijnsplaat	Valkreek	3
Colijnsplaat	Havenplateau	6
Colijnsplaat	Ringweg	7
Kats	Kreekpad	9
Geersdijk	Sportvelden	8

De woningbouwplanningslijst 2019 per ultimo 2018 voorzag in de periode tot 2020 in de bouw van ca. 200 woningen, verspreid over alle kernen en zowel op uitbreidings-, inbreidings- en op herstructureringslocaties. Ontwikkeling van de locaties zal zowel plaatsvinden door de gemeente (actief) als door particulieren/projectontwikkelaars (faciliterend). In 2013 t/m 2019 zijn er 213 nieuwe woningen gebouwd, waarvan 58 in 2019. Het monitoren van de woningbouwplanning geeft een beter beeld wanneer dit over meerdere jaren wordt gezien. In 2013 tot en met 2019 stonden er 376 woningen op de planning. In de eerste jaren zaten we nog in de economische crisis. De laatste jaren hebben we de crisis achter ons gelaten en zien we het aantal gebouwde woningen weer flink aantrekken.

In de vorm van RIP II te Kamperland heeft de gemeente 1,16 netto hectare grond die vanaf 2011 zou worden uitgegeven, als uitbreiding van het bedrijfsterrein RIP I. Bij gebrek aan belangstelling in de afgelopen jaren is echter nog niet gestart met het bouwrijp maken. Inmiddels is er wel meer belangstelling voor de gronden van bedrijventerrein RIP II en wordt gezien wanneer met het bouwrijp maken kan worden gestart.

In 2017 heeft de gemeente Noord-Beveland besloten tot de aankoop van de percelen grond van het voormalige Zeelandnet te Kamperland. Deze aankoop was in 2017 als strategische aankoop gedaan. In 2018 hebben verschillende bedrijven interesse getoond voor bouwgrond op de voormalige locatie Zeelandnet. Door deze gunstige ontwikkeling is in 2019 de grond in exploitatie gebracht. Dit bedrijventerrein komt dus boven op het bestaande bedrijventerrein RIP II.

Van de in exploitatie genomen gronden zijn de huidige boekwaardes geëxtrapoleerd om iets te kunnen zeggen over het uiteindelijke resultaat.

Bij de vermelde plannen zijn de berekeningen tot stand gekomen op basis van de gegevens zoals opgenomen in het actuele woningbouwprogramma, de door de raad vastgestelde 'Prijnsnota gronden in bezit bij de gemeente Noord-Beveland 2018, een rekenrente van 1%, een inflatiepercentage van 1,5% en voor de inrichting van een plan € 500.000,- per ha voor kosten bouwrijp maken, woonrijp maken en de kosten van voorbereiding en toezicht.

	Verwacht resultaat	Voordelig/nadelig	Reeds genomen winst / verlies (-)	Einde expl. Per.
<u>In exploitatie genomen bouwgronden:</u>				
- Kamperland, Handelshaven fase 1	316.834	Voordelig	464.000	2022
- Kamperland, Handelshaven fase 2	1.866.965	Voordelig	2.063.500	2022
- Wissenkerke, Zuid-Oost (Locatie van der Maas)	951	Voordelig	-285.400	2022
- Wissenkerke, Sportvelden	483.898	Voordelig	225.500	2026
- Kamperland, bedrijventerrein Rip II	61.450	Voordelig	0	2024
- Kortgene, Stadspolder	310.191	Voordelig	138.000	2032
- Geersdijk, sportvelden	62.881	Voordelig	24.000	2022
- Kamperland, jachthaven	11.682	Voordelig	0	2024
- Voormalige terrein Zeelandnet	337.246	Voordelig	0	2029

In het verleden is er op de Handelshaven fase 1 in Kamperland een winst genomen van € 464.000. Er worden op deze grondexploitatie vrijwel geen kosten meer gemaakt. Voor het laatste perceel dat verkocht moet worden is inmiddels een verkoopovereenkomst gesloten. De verwachting is dat dit laatste perceel in 2022 verkocht wordt en de grondexploitatie met een winst van € 317.000 kan worden afgesloten. De totale winst komt dan uit op € 781.000.

Op 26 augustus 2015 is er een koopovereenkomst gesloten tussen de gemeente Noord-Beveland en Bouwbedrijf de Delta over de gronden Handelshaven fase 2 in Kamperland. Deze overeenkomst houdt in dat Bouwbedrijf de Delta de gronden voor € 4.500.000 koopt van de gemeente en zelf de grond bouwrijp maakt.

De totale grondexploitatie betreft 28 kavels. Bij de verkoop van de eerste 20 kavels zal de totale opbrengst (€ 4.500.000) ontvangen zijn. In 2017, 2018 en 2019 zijn 11 van de 20 kavels verkocht. De verwachting is dat de laatste kavels in 2022 verkocht worden en dat de exploitatie dan kan worden afgesloten met een winst van € 2.064.000. De totale winst komt dan uit op € 3.930.000.

Er ligt voor de grondexploitatie Wissenkerke Zuid-Oost een concept koopovereenkomst om het hele gebied op te kopen (incl. kortingsregeling). De verwachting is dat deze verkoop in 2021 plaats zal vinden. Op deze grondexploitatie is al eerder een verlies genomen van € 285.400. Na de laatste verkoop en nog wat laatste kosten in het gebied is de verwachting dat de grondexploitatie in 2022 kan worden afgesloten.

Eind 2019 is er een koopovereenkomst (incl. kortingsregeling) gesloten voor de verkoop van het hele gebied aan een projectontwikkelaar. De kosten voor woonrijp maken zijn daarbij voor rekening van de koper. Daardoor is het grootste deel van de gemeentelijke kosten inmiddels gemaakt, waardoor het conform BBV regelgeving verplicht is de eerder gemaakte tussentijdse winst te herzien. In 2019 nemen we hierdoor een tussentijdse winst van € 126.500. De verwachting is dat de grondexploitatie Sportvelden Wissenkerke in 2026 kan worden afgesloten met een winst van € 484.000. Na de (eerder) genomen tussentijdse winst is de verwachting dat de totale winst uitkomt op € 610.500.

Sinds 2017/2018 is de Aldi tijdelijk gevestigd op bedrijventerrein Rip II. Hiervoor betaalt de Aldi huur. Het is de bedoeling dat de Aldi zich uiteindelijk definitief gaat vestigen op het Rip II. De Aldi heeft daarvoor een vergunning aangevraagd en die procedure loopt nog. De voorlopige voorzichtige verwachting is dat deze grondexploitatie in 2024 afgerond kan worden.

In 2019 zijn er flink wat woningen voor het project Nederland Ontwikkeld verkocht op de grondexploitatie Stadspolder Kortgene. Dit resulteert in een genomen winstname in 2019 van

€ 113.000. De verwachting is dat in 2020 ook weer flink wat woningen voor het project Rietpluimen verkocht zullen worden op de Stadspolder Kortgene.

De verwachting is dat de laatste vrije kavels in 2032 verkocht zullen worden en de grondexploitatie Stadspolder Kortgene met een winst van € 310.000 kan worden afgesloten. Met de al eerder genomen winst van € 138.000 komt de totale winst uit op € 448.000.

De grondexploitatie Stadspolder Kortgene heeft een lagere looptijd dan de maximale 10 jaar die de commissie BBV voorschrijft. De verwachting is dat de grondexploitatie in 2032 zal worden afgerond.

Op 6 juli 2017 is door de raad ingestemd dat de looptijd van de grondexploitatie Stadspolder Kortgene een langere looptijd heeft dan 10 jaar. De onderbouwing voor de langere looptijd dan 10 jaar en de beheersmaatregelen, zoals die toen door de raad zijn vastgesteld zijn nog steeds van toepassing.

In 2019 hebben er wat grondverkoop plaats gevonden op de grondexploitatie sportvelden Geersdijk. Hierdoor hebben we in 2019 € 24.000 tussentijdse winst genomen. De verwachting is dat de laatste gronden in 2022 verkocht kunnen worden en dan een winst kunnen nemen van € 63.000. Met de eerder genomen winst komt de totale winst dan uit op € 87.000.

In 2016 is een start gemaakt met de grondexploitatie Jachthaven Kamperland. In 2018 en 2019 zijn er kosten gemaakt voor het revitaliseren van het havenplateau. De verwachting is dat de eerste verkoop in 2023 zullen plaats vinden. De grondexploitatie zou dan in 2024 met een winst van € 12.000 kunnen worden afgesloten.

In 2017 heeft de gemeente Noord-Beveland besloten tot de aankoop van de percelen grond van het voormalige Zeelandnet te Kamperland. Deze aankoop was in 2017 als strategische aankoop gedaan. In 2018 hebben verschillende bedrijven interesse getoond voor bouwgrond op de voormalige locatie Zeelandnet. Door deze gunstige ontwikkeling is in 2019 de grond in exploitatie gebracht.

Op dit moment is nog maar een klein deel bedrijfsmatig bestemd, waardoor de kosten en opbrengsten globaal zijn ingeschat. Voor het uitgeven van het overgrote deel van de gronden moet het bestemmingsplan nog worden aangepast.

Vennootschapsbelasting

Als gevolg van de invoering van de 'Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen' zijn gemeenten vanaf 2016 verplicht vennootschapsbelasting (Vpb) te betalen indien zij een fiscale onderneming drijven. Naar het zich nu laat aanzien, beperkt deze Vpb-plicht zich voor de gemeente Noord-Beveland voornamelijk tot de grondexploitaties.

Het fiscaal resultaat op het actieve grondbedrijf bedroeg in 2019 € 147.303. De Vpb last over 2019 zal echter nihil zijn, aangezien er ultimo 2018 nog € 515.096 aan verrekenbare verliezen openstaan.

Gezien de resultaatontwikkeling bij het grondbedrijf is de verwachting dat in de toekomst een Vpb-last zal ontstaan, doordat eventuele winsten niet meer met verliezen verrekend kunnen worden.

Risico's en grondexploitatie

De afgelopen jaren is, na de crisis, de woningmarkt flink aangetrokken. Dit heeft ook geresulteerd in behoorlijk wat verkopen op de diverse grondexploitaties. De bestemmingsreserve bestemmingsplanning heeft een hoogte van € 1.100.320.

In 2019 is de grondexploitatie voor het voormalige Zeelandnet terrein door de raad vastgesteld. Het bestemmingsplan voor deze grondexploitatie moet nog worden gewijzigd om de bedrijfsgronden verder uit te kunnen geven. Hiervoor zal in overleg getreden moeten worden met de Provincie Zeeland. De grondexploitatieberekening is dan ook nog een grove schatting. Hierin zitten dus nog behoorlijk wat risico's. De risico's in deze grondexploitatie kunnen gedekt worden uit de bestemmingsreserve bestemmingsplannen.

Daarnaast zijn er nog diverse andere grondexploitaties met een langere looptijd, waarvan de boekwaarde nog altijd negatief is. Hierdoor houden we het bedrag wat nu is opgenomen in de bestemmingsreserve voorlopig nog aan.

Naast bovenstaande laat de exploitatie Wissenkerke Zuid-Oost een verliesgevend saldo zien, waardoor er een voorziening van in totaal € 284.400 is aangelegd. Hierdoor is de hoogte van de "voorziening wegens te verwachte verliezen" € 285.400.

Het beleid van de gemeente is erop gericht om grote risico's te vermijden. Zo wordt in de meeste gevallen pas gestart met bouw- en woonrijp maken als er zicht is op verkopen. Door deze methodiek lopen de lasten nooit te ver voor de baten uit.

De verwachting is dat er door verliesverrekening over 2019 geen Vpb betaald hoeft te worden. Zoals eerder genoemd bestaat er gezien de winstontwikkeling bij het grondbedrijf een risico dat in de toekomst wel Vpb verschuldigd zal zijn.

De risicoreserve grondexploitaties is voldoende om risico's op te vangen. Wel zal periodiek bekeken moeten worden of de reserve ook in de toekomst nog van voldoende niveau zal zijn. De opgesomde risico's zijn in ieder geval elk jaar onderwerp van discussie bij de vaststelling van de jaarrekening.

3 Jaarrekening

3.1 Balans per 31 december 2019 voor resultaatbestemming

	Ultimo 2019	Ultimo 2018
Vaste activa		
Immaterieel vaste activa	4.010.850	4.098.043
Bijdrage aan activa in eigendom van derde	4.010.850	4.098.043
Materiele vaste activa	24.019.047	23.125.737
- Investerings met een economisch nut	7.864.544	8.439.421
- Investerings met een economisch nut, waarvoor te bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	11.416.133	11.410.048
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	4.738.370	3.276.268
Financiële vaste activa	1.267.278	1.274.341
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
- Deelnemingen	92.103	92.103
- Leningen aan:		
- patijen derden	660.480	660.480
- Overige langlopende leningen	514.696	521.758
Totaal vaste activa	29.297.175	28.498.121
Vlottende activa		
Voorraden	5.738.079	5.701.551
- Grond- en hulpstoffen:		
- Bouwgronden in exploitatie	5.738.079	5.701.551
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	1.251.302	1.983.007
Liquide middelen	169.015	119.696
- Kassaldi	5.049	1.948
- Bank- en girosaldi	163.966	117.747
- Kruisposten	0	0
Overlopende activa	3.401.386	2.220.701
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
- Overige Nederlandse overheidslichamen	121.558	0
- Nog te ontvangen bedragen	3.216.511	2.220.701
- Vooruitbetaalde bedragen	63.317	0
Totaal vlottende activa	10.559.781	10.024.955
Totaal generaal	39.856.957	38.523.075

Passiva	Ultimo 2019	Ultimo 2018
Vaste passiva		
Eigen vermogen	18.029.683	18.642.770
- Algemene reserve	9.602.968	7.910.135
- Bestemmingsreserves	8.504.474	10.769.462
- Nog te bestemmen resultaat	-77.759	-34.726
Voorzieningen	2.093.922	1.579.829
- Voorzieningen voor verplichten, verliezen en risico's	2.093.922	1.579.829
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
- Onderhandse leningen van:	14.246.970	12.828.788
- Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	14.246.970	12.828.788
Totaal vaste passiva	34.370.574	33.051.387
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.844.131	4.606.703
- overige kasgeldleningen	2.000.000	0
- Schulden aan kredietinstellingen	484.531	888.588
- Overige kortlopende schulden	2.359.599	3.718.115
Overlopende passiva	642.252	864.985
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
- Het Rijk	23.605	0
- Nog te betalen bedragen	568.554	788.349
- Vooruitontvangen bedragen	50.093	76.636
Totaal vlottende passiva	5.486.382	5.471.688
Totaal generaal	39.856.957	38.523.075
Niet uit de balans blijvende verplichtingen:		
Waarborgen en garanties	5.332.229	5.356.955
Openstaande vakantiedagen in geld	150.772	165.594

3.2 Overzicht baten en lasten over begrotingsjaar 2019

Programma	Raming voor begrotingswijziging			Raming na begrotingswijziging			Werkelijk			Saldo
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	
1 Bestuur en ondersteuning	162.882	1.282.766	-1.119.884	192.882	1.504.576	-1.311.694	178.148	1.469.092	-1.290.944	-20.750
2 Veiligheid	28.000	979.891	-951.891	28.000	975.366	-947.366	12.880	965.705	-952.825	5.459
3 Verkeer, vervoer en waterstaat	620.943	2.069.249	-1.448.306	656.943	2.215.946	-1.559.003	624.528	2.065.515	-1.440.986	-118.017
4 Economie	3.211.312	573.248	2.638.064	4.653.312	1.854.898	2.798.414	4.365.093	1.496.141	2.868.952	-70.538
5 Onderwijs	78.000	589.508	-511.508	99.200	567.870	-468.670	92.695	534.108	-441.413	-27.257
6 Sport, cultuur en recreatie	338.956	1.484.951	-1.145.995	657.498	2.041.746	-1.384.248	651.382	2.429.240	-1.777.858	393.610
7 Sociaal domein	1.665.943	7.690.818	-6.024.875	1.720.064	8.823.237	-7.103.173	1.621.903	8.583.753	-6.961.850	-141.323
8 Volksgezondheid en milieu	2.191.396	2.907.255	-715.859	2.377.106	3.139.427	-762.320	2.406.136	3.069.301	-663.166	-99.154
9 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	3.640.050	4.389.723	-749.673	4.510.050	4.428.973	81.077	3.794.410	3.419.375	375.034	-293.957
Subtotaal programma's	11.937.482	21.967.408	-10.029.927	14.895.055	25.552.039	-10.656.983	13.747.175	24.032.230	-10.285.055	-371.928
Algemene dekkingsmiddelen:										
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	2.426.000	403.000	2.023.000	2.468.000	403.000	2.065.000	2.410.769	419.539	1.991.230	73.770
Algemene uitkering	11.611.235	0	11.611.235	11.861.634	0	11.861.634	12.043.201	0	12.043.201	-181.567
Dividend	7.000	0	7.000	19.000	0	19.000	18.582	0	18.582	418
Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	31.057	368.478	-337.421	66.607	-402.264	468.871	79.045	498.346	-419.301	888.172
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	14.075.292	771.478	13.303.814	14.415.241	736	14.414.505	14.551.597	917.885	13.633.712	780.793
Overhead	92.899	4.191.312	-4.098.413	209.199	4.211.064	-4.001.865	217.653	4.181.506	-3.963.853	-38.012
Vennootschapsbelasting	0	25.000	-25.000	0	25.000	-25.000	0	0	0	-25.000
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	26.105.673	26.955.199	-849.526	29.519.495	29.788.839	-269.344	28.516.425	29.131.621	-615.196	345.853

Programma	Raming voor begrotingswijziging			Raming na begrotingswijziging			Werkelijk			Saldo
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	
Toevoeging/onttrekking van reserves										
1 Bestuur en ondersteuning	0	0	0	0	21.060	-21.060	0	21.060	-21.060	0
2 Veiligheid	604	0	604	604	0	604	2.450	0	2.450	-1.846
3 Verkeer, vervoer en waterstaat	185.125	15.666	169.459	235.125	15.666	219.459	162.764	13.039	149.725	69.734
4 Economie	0	504.000	-504.000	0	568.000	-568.000	0	557.547	-557.547	-10.453
5 Onderwijs	74	0	74	74	0	74	1.277	0	1.277	-1.203
6 Sport, cultuur en recreatie	54.901	0	54.901	567.901	324.154	243.747	1.046.210	324.154	722.056	-478.309
7 Sociaal domein	639.190	176.276	462.914	1.504.904	111.190	1.393.714	1.317.506	0	1.317.506	76.208
8 Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	291.840	0	291.840	295.840	740.000	-444.160	320.340	881.000	-560.660	116.500
10 Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering	398.734	25.000	373.734	1.229.046	1.784.081	-555.035	1.267.762	1.784.081	-516.319	-38.715
Subtotaal reserves	1.570.468	720.942	849.526	3.833.494	3.564.151	269.344	4.118.310	3.580.882	537.428	-268.085
Gerealiseerd resultaat	27.676.141	27.676.141	0	33.352.990	33.352.990	0	32.634.735	32.712.503	-77.768	77.768

3.3 Toelichtingen

3.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening opgevoerd of op andere wijze een verplichting getroffen. Daarbij is te denken aan ziektekostenpremies voor gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken etc.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2017 van de commissie BBV het volgende.

Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie.

Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de september circulaire van het boekjaar. De algemene uitkering is opgenomen conform de laatste accresmededelingen, die in december 2019 is gepubliceerd.

Balans

Vaste activa

Artikel 59 BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. Investeringen die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut.

De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

Materiële vaste activa met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken. Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2004 gedaan zijn soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt. *Op grond van artikel 65 van het BBV wordt bij de waardering van de vaste activa rekening gehouden met een vermindering van hun waarde, indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is. Op de waarde van activa met economisch nut mogen vanaf 1-1-2004 reserves niet meer in mindering worden gebracht. Investeringssubsidies en andere bijdragen van derden mogen wel in mindering worden gebracht. Compensabele BTW wordt niet geactiveerd.*

De gehanteerde afschrijvingsmethode en termijnen zijn opgenomen in de financiële verordening ex artikel 212 gemeentewet. De start van de afschrijving begint vanaf het begin van het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt/verworven wordt (een volledig jaar afschrijving).

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut worden geactiveerd en gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met ontvangen bijdragen van derden en met afschrijvingen. De gehanteerde afschrijvingsmethode en termijnen zijn opgenomen in de financiële verordening ex artikel 212 gemeentewet.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zonodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Vlottende activa

Vorraden

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstname geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningkansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter op de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. Idem voor de voorziening personele verplichtingen.

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd voor:

a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten.

b. bestaande risico's op balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is.

c. kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie.

d. van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

De lasten en baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben en zijn ingedeeld naar programma's zoals deze door de raad zijn vastgesteld.

De afschrijving wordt berekend over de verkrijgingsprijs onder aftrek van de subsidies en bijdragen van derden en vindt plaats vanaf het jaar dat het actief in gebruik is genomen.

Voorzieningen worden via de rekening van baten en lasten gevoed. Stortingen in en onttrekkingen uit de reserves worden onder "algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien" gepresenteerd.

Verliezen worden genomen op het moment dat ze bekend zijn en de winsten op het moment dat ze worden gerealiseerd.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Vakantiegeld en verlofaanspraken worden toegerekend aan de periode van uitbetaling.

3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2019

Activa

Vaste activa

€ 29.297.175

Immateriele vaste activa

€ 4.010.850

De immateriële vaste activa kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 1-1-2019	Overboeking vanuit materieel vaste activa	Investerings	Desinvesteringen	Aflossing / afschrijving	Bijdrage van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2019
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	4.098.043	0	0	0	87.192	0	0	4.010.850
	4.098.043	0	0	0	87.192	0	0	4.010.850

Dit betreft de verkoop van appartementsrecht waarbij de gemeente een bijdrage heeft verstrekt in de totstandkoming van het complex welke onder de immateriële vaste activa is geactiveerd. De gemeente heeft het eerste recht op terugkoop van het appartementsrecht indien de Stichting Gebouwenbeheer Noord-Beveland het appartementsrecht wil dan wel moet verkopen.

Materiële vaste activa

€ 24.019.047

De materiële vaste activa kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	31-12-2019	31-12-2018
Investerings met een economisch nut	7.864.544	8.439.421
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	11.416.133	11.410.048
Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	4.738.370	3.276.268
Totaal	24.019.047	23.125.737

	Boekwaarde 1-1-2019	Investerings	Desinvesteringen	Aflossing/ Afschr.	Bijdrage van derden	Boekwaarde 31-12-2019
Grond en terreinen (econ)	1.492.148	78.184	1.100.000	623	0	469.709
Grond en terreinen (econ/heffing)	514.403	0	0	13.677	0	500.726
Gebouwen (econ)	4.747.652	315.240	0	454.407	0	4.608.484
Gebouwen (econ/heffing)	942.141	8.063	0	5.076	0	945.128
Gr., weg- en waterb.kundige werk. (econ)	1.072.156	654.292	66.606	100.730	0	1.559.112
Gr., weg- en waterb.kundige werk. (econ/heffing)	9.403.043	419.565	43.900	442.703	0	9.336.006
Gr., weg- en waterb.kundige werk. (maats)	2.769.540	1.734.103	0	245.342	0	4.258.300
Machines apparaten en installaties (econ)	889.238	276.345	2.595	161.627	0	1.001.361
Machines apparaten en installaties (econ/heffing)	550.464	130.704	0	46.892	0	634.276
Machines apparaten en installaties (maats)	342.017	0	0	21.345	0	320.672
Overige materiële vaste activa (econ)	238.226	19.686	0	32.035	0	225.877
Overige materiële vaste activa (maats)	164.709	0	0	5.313	0	159.395
Totaal materiële vaste activa	23.125.737	3.636.181	1.213.101	1.529.770	0	24.019.047

Er zijn een achttal reserves die gebruikt worden als dekking voor de kapitaallasten van de financieel vaste activa, te weten:

- Egalisatiereserve afschrijving nieuwbouwoopenbare werken;
- Egalisatiereserve Centrumplan Wissenkerke;
- Egalisatiereserve afkoop einde erfpacht Colijnsplaat;
- Bestemmingsreserve Rondom Kamperland
- Bestemmingsreserve kunstgrasvelden
- Bestemmingsreserve tennis Colijnsplaat
- Bestemmingsreserve speelbos Kamperland
- Bestemmingsreserve aankoop het Rip (zeelandnet gebouw)
- Bestemmingsreserve opstallen OBS de Zuidvliet

Op basis van BBV notitie MVA 3.1 dienen met ingang van 1 januari 2017 alle investeringen, die vanaf het begrotingsjaar 2017 of later gereed komen, geactiveerd worden. Tot 1 januari moesten alleen investeringen met een economisch nut worden geactiveerd en konden investeringen met een maatschappelijk nut in de openbare ruimte geactiveerd worden. Aangezien op basis van de financiële verordening van de gemeente Noord-Beveland reeds alle investeringen geactiveerd werden is er geen onderscheid gemaakt tussen de oude systematiek en de nieuwe systematiek.

Financiële vaste activa**€ 1.267.278**

De financiële vaste activa kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Boekwaarde 1-1-2019	Investe- ringen	Desinves- teringen	Aflossing/ Afschr.	Afwaar- dering	Boekwaarde 31-12-2019
Kapitaalverstrekkingen aan:						
- Deelnemingen	92.103	0	0	0		92.103
Leningen aan:						
- Partijen derden	660.480	0	0	0		660.480
Overige langlopende leningen	521.758	7.230	0	14.293		514.696
Totaal financiële vaste activa	1.274.341	7.230	0	14.293	0	1.267.278

De post deelnemingen kan als volgt worden gespecificeerd:

	2019	2018
Aandelen NV Bank Nederlandse Gemeenten	30.842	30.842
Aandelen PZEM NV	61.260	61.260
	<u>92.103</u>	<u>92.103</u>

De post leningen aan partijen derden kan als volgt worden gespecificeerd:

	2019	2018
Lening stichting gebouwenbeheer Noord-Beveland	660.480	660.480
	<u>660.480</u>	<u>660.480</u>

Toelichting leningen aan overige verbonden partijen

De gemeente Noord-Beveland heeft een lening verstrekt aan de stichting gebouwenbeheer Noord-Beveland van € 660.480. Als zekerheid voor deze lening is een recht van hypotheek en recht van pand gevestigd voor een bedrag van de hoofdsom, renten, boeten en kosten voor in totaal € 1.056.768. Met als onderpand de in de hypotheekakte genoemde appartementsrechten.

De post overige langlopende leningen kan als volgt worden gespecificeerd:

	2019	2018
Startersleningen	512.007	504.777
PC privé- en fietsproject	2.348	2.479
Lening Valkreek	0	14.162
Overige	340	340
	<u>514.696</u>	<u>521.758</u>

Toelichting op langlopende leningen

De starterslening, een regeling om het kopen van een woning te stimuleren, is een financieringsproduct waarvan de kosten worden gedekt uit een door de gemeente bij SVn aangehouden revolving fund. In 2007 werd daartoe nominaal € 350.000 gestort. In 2013 werd het fonds met € 25.000 verhoogd, 2016 met € 50.000 en in 2017 met nog eens

€ 35.000. Daarnaast wordt het jaarlijkse saldo tussen de beheerdersvergoeding en de ontvangen rente in het fonds gestort.

In 2001 en later zijn leningen aan het personeel verstrekt voor de aanschaf van een PC en/of een fiets. Overigens waren reeds eerder leningen in het kader van een PC-privéproject verstrekt. De leningen voor het PC-privéproject moeten in 36 maanden en de leningen voor de fiets in 24 maanden worden afgelost. Er is ook de mogelijkheid de aflossing te realiseren via de verkoop van verlofdagen. Alleen in het kader van het fietsproject vinden nog verstrekkingen plaats.

Op 30 april 2015 is door de raad besloten een lening te verstrekken van € 160.000 met hypothecaire zekerstelling aan de Zeeuwse Projectmaatschappij Fraanje ten behoeve van vlottrekken van het project de Valkreek te Colijnsplaat. Inmiddels is de lening in zijn geheel afgelost.

Vlottende activa € 10.420.893

Vorraden € 5.738.079

De in de balans opgenomen voorraden kunnen worden onderverdeeld in de volgende categorieën:

	2019	2018
Onderhanden werk c.q. gronden in exploitatie	<u>5.738.079</u>	<u>5.701.551</u>
	<u>5.738.079</u>	<u>5.701.551</u>

Onderhanden werk c.q. gronden in exploitatie

Becijferingen van verwachte resultaten zijn mede tot stand gekomen op basis van de gegevens zoals opgenomen in woningbouwmonitor gemeente Noord-Beveland, de 'notitie grondprijzen en parameters grondexploitatie 2020' en de meest actuele taxaties en een rekenrente van 1%. Verder is uitgegaan van de hiervoor genoemde berekeningen en voor zover die er niet zijn voor de inrichting van een plan met € 500.000,- per ha. De inrichting omvat dan de kosten van bouw- en woonrijpmaken alsmede de kosten van voorbereiding en toezicht.

Voor de bouwgronden in exploitatie kan het verloop in 2019 als volgt worden weergegeven:

	boekwaarde 01-01-19	Investerings	Verkopen / huur opbrengste n, subsidies	winst uitname/ verlies name	Boekwaarde 31-12-19
1. Handelshaven Kamperland Fase 1	147.240	1.960	0	0	149.200
2. Handelshaven Kamperland Fase 2	75.432	81.716	-450.225	412.500	119.423
3. Sportvelden Wissenkerke	491.548	238.418	-170	126.500	856.296
4. Bedrijventerrein Rip II	463.950	25.875	-20.380	0	469.445
5. Wissenkerke Zuid-Oost (locatie vd Maas)	314.020	3.392	0	0	317.412
6. Stadspolder Kortgene	3.730.781	178.173	-1.638.239	113.000	2.383.716
7. Sportvelden Geersdijk	152.376	6.459	-45.314	24.000	137.521
8. Jachthaven Kamperland	326.204	75.132	-1.678	0	399.658
9. Zeelandnet locatie Kamperland	0	1.100.409	-195.000	0	905.409
Totalen	5.701.551	1.711.534	-2.351.006	676.000	5.738.079
					4.109.538
					-13.299.716
Geprognosticeerd exploitatieresultaat bij afsluiten van de plannen (-/- = voordelig)					-3.452.099

Ter toelichting het volgende:

1. Handelshaven Kamperland Fase 1

In 2008 heeft de raad de exploitatieopzet voor fase I van de Handelshaven Kamperland vastgesteld. In dit plan zullen door een derde in de haven circa 150 ligplaatsen worden gerealiseerd en vindt een revitalisering plaats waarbij een winkelvoorziening, horeca en recreatieve appartementen zijn voorzien. De gemeente zou aanpassingen verrichten aan de openbare ruimte. De voor deze aanpassing te maken kosten hebben plaats gevonden. In 2008 is reeds een belangrijk deel, circa € 1,1 mln., van de verkoopsom ontvangen. De resterende verkoop zal in 2022 plaatsvinden.

Doordat de meeste kosten en inkomsten inmiddels gemaakt zijn en een aanzienlijk gebied verkocht is, is in de loop der jaren een totale winst genomen van € 464.000.

De exploitatie zal naar verwachting in 2022 worden afgesloten met een rest winst van € 317.000. De totale winst komt dan uit op € 781.000. In de jaarrekening 2018 werd nog rekening gehouden met een batig saldo van ca. € 547.000.

2. Handelshaven Kamperland fase 2

In 2015 is er een koopovereenkomst gesloten tussen de gemeente Noord-Beveland en Bouwbedrijf de Delta over de gronden Handelshaven fase 2 in Kamperland. Deze overeenkomst houdt in dat Bouwbedrijf de Delta de gronden koopt (ca 33.700 m²) van de gemeente en zelf de grond bouwrijp maakt.

Inmiddels hebben er in de periode 2017 tot en met 2019 de eerste verkopen plaats gevonden. De verwachting is dat de rest van de verkopen in 2020 t/m 2022 zullen plaatsvinden. Conform de BBV voorschriften hebben we in 2019 een winst genomen op deze grondexploitatie van € 412.500.

3. Sportvelden Wissenkerke

In 2019 is er een verkoopovereenkomst getekend waarbij de nog uit te geven kavels verkocht zijn aan een projectontwikkelaar. Dit betreft ca. 12.500 m². Daarbij is afgesproken dat de kosten voor het bouwrijp maken voor de projectontwikkelaar zijn. Voordat de gemeente de gronden had verkocht aan een projectontwikkelaar, had de gemeente zelf al ca 5.800 m² verkocht.

Conform BBV voorschriften hebben we in 2019 op de grondexploitatie Sportvelden Wissenkerke een winst genomen van € 126.500. De verwachting is dat deze grondexploitatie in 2026 kan worden afgesloten met een winst van € 484.000. Na de winstname in 2019 en eerder genomen winsten op deze grondexploitatie zal de totale winst uitkomen op € 709.000

4. Bedrijventerrein Rip II

Betreffend terrein, 18.456 m² groot, dient in principe voor bedrijven die vanuit Kamperland zich daar vestigen. Uitgeefbaar is circa 1,2 ha.

De eerste verkopen staan voor 2021 gepland. De voorzichtige verwachting is dat de grondexploitatie in 2024 kan worden afgesloten met een winst van € 61.000.

5. Wissenkerke Zuid-Oost (Locatie van der Maas)

In 2007 werden er ter zake 2.900 m² grond aan de Akkerrand te Wissenkerke verworven. De gronden zijn bestemd voor de realisatie van 5 vrije sector woningen (duurdere segment). In de periode 2009 tot en met 2018 is er voor deze exploitatie een voorziening gevormd van in totaal € 285.400.

De verwachting is dat het gehele gebied in 2021 verkocht wordt aan een projectontwikkelaar. Na de eerder genomen verliezen, is de verwachting dat het resultaat van deze exploitatie, net als vorig jaar rond de € 0 zal uitkomen.

6. Stadspolder Kortgene

In 2010 is een gedeelte van de grond voor de Stadspolder Kortgene verworven. Dit betrof 107.152 m². De gronden zijn bestemd voor het realiseren van sociale woningbouw, sociale voorzieningen, deeltijdwoningen en woningen voor de vrije sector. Het totale uitgeefbare gebied bedraagt circa 56.000 m².

In 2018 is conform BBV voorschriften reeds een winst genomen van € 25.000. In 2019 is er nog eens € 113.000 aan winst genomen.

De verwachting is dat deze grondexploitatie in 2032 kan worden afgerond met een batig saldo van € 310.000. Inclusief de eerder genoemde winstname komt de totale winst dan uit op € 448.000. Bij de jaarrekening 2018 was de verwachting dat er een batig saldo zou zijn van € 457.000.

7. Sportvelden Geersdijk

In 2013 zijn de gronden sportvelden Geersdijk verworven. Dit betrof 7.428 m². De gronden zijn bestemd voor het realiseren van sociale woningbouw en woningen in de vrije sector. Het totale uitgeefbare gebied bedraagt 4.978 m². Hiervan wordt 1.144 m² niet bebouwd.

In 2019 heeft er een winstname plaats gevonden van € 24.000. De verwachting is dat deze grondexploitatie in 2022 met een winst van € 63.000. Inclusief de eerder genoemde winstname komt de totale winst dan uit op € 87.000.

8. Jachthaven Kamperland

In 2015 is door de raad besloten om de grondexploitatie Jachthaven Kamperland in exploitatie te nemen. Deze gronden waren al in gemeentelijk bezit. Dit betreft 10.800 m² waarvan 2.000 m² uitgeefbaar is. De gronden zijn bestemd voor het realiseren van vrijstaande woningen.

In 2016 en 2017 zijn er alleen nog wat aanloopkosten gemaakt. In 2018 is gestart met het bouwrijp maken van het gebied. In 2019 is dit verder afgerond. De verwachting is dat deze grondexploitatie in 2024 kan worden afgerond met een winst van € 12.000.

9. Zeelandnet locatie Kamperland

In 2017 is het gebouw met de omliggende parkeerplaatsen en agrarische grond strategisch aangekocht. Dit betrof in totaal (inclusief voormalige gebouw Zeelandnet) 5,46 ha. Inmiddels is er een huurkoopovereenkomst gesloten voor het voormalige gebouw van Zeelandnet.

In 2019 is besloten de gronden in exploitatie te nemen. 1,9 ha van de uit te geven grond is al bestemd als bedrijfsgrond. Voor de overige 2,6 ha moet het bestemmingsplan nog omgezet worden naar bedrijfsgronden. Deze procedure moet nog plaats vinden. Daarnaast is de verwachting dat er nog 0,5 ha aan parkeerterrein verkocht zal worden.

Doordat het bestemmingsplan nog aangepast moet worden om het overgrote deel van de bedrijfsgrond te kunnen uitgeven zijn de kosten en opbrengsten van deze grondexploitatie nog een zeer ruwe schatting.

Uitzettingen korter dan één jaar**€ 1.251.302**

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
- Debiteuren gemeente	€ 373.134	€ 515.142
- Belastingvorderingen	€ 622.987	1.169.337
af: dubieuze belastingdebiteuren	<u>-46.824</u>	<u>-30.461</u>
	576.162	1.138.875
- Debiteuren sociale zaken	€ 332.881	€ 387.685
af: dubieuze debiteuren sociale zaken	-91.367	-105.418
af: terugbetalingsverplichting Bbz	<u>-7.023</u>	<u>-20.785</u>
	234.491	261.482
- Overige vorderingen	<u>67.515</u>	<u>67.508</u>
Totaal	<u>€ 1.251.302</u>	<u>€ 1.983.007</u>

De afwikkeling van de vorderingen heeft een normaal verloop.

De debiteuren sociale zaken betreffen vorderingen wegens Bbz-leningen, krediethypotheek, terug te vorderen uitkeringen en zogenaamde verhaalsvorderingen.

In 2019 is er geen sprake geweest van een overschrijding van het drempelbedrag voor schatkistbankieren, zoals uit onderstaand overzicht blijkt:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	250			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	18	0	148	32
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	232	250	102	218
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Liquide middelen**€ 169.015**

De liquide middelen bestaan uit de volgende componenten:

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
- Voorschotkas	€ 5.049	€ 1.948
- Rabobank Gemeente	55.831	34.256
- ING Gemeente	<u>108.135</u>	<u>83.491</u>
	€ 169.015	€ 119.696

Deze saldi stemmen overeen met de aanwezige middelen of de laatste dagafschriften van de diverse bankinstellingen.

Overlopende activa € **3.401.386**

De overlopende activa luiden als volgt:

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	€ 121.558	0
- Nog te ontvangen bedragen	3.216.511	€ 2.220.701
- Vooruitbetaalde bedragen	<u>63.317</u>	<u>0</u>
Totaal	€ 3.401.386	€ 2.220.701

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	<u>Saldo</u>		<u>Ontvangen</u>	<u>Saldo</u>
	<u>31-12-2018</u>	<u>Toevoegingen</u>	<u>bedragen</u>	<u>31-12-2019</u>
Provincie:				
Subsidie project gebiedsontwikkeling Banjaard	0	121.558	0	121.558
Totaal	<u>0</u>	<u>121.558</u>	<u>0</u>	<u>121.558</u>

De opgevoerde nog te ontvangen bedragen betreffen met name de BTW/BCF afrekeningen over 2018 en 2019, de nog te ontvangen eindafrekening WIZ, de nog te ontvangen eindafrekening inkooporganisatie jeugd en de toeristen- en landtoeristenbelasting over 2019.

Daarnaast zijn er nog een aantal facturen over 2020 in 2019 vooruitbetaald.

Passiva

Eigen vermogen

€ 18.029.683

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves, bestemmingsreserves en het batig saldo van de rekening van lasten en baten over 2019. Het laatste bedraagt **-/- € 77.759**. Het negatieve rekeningssaldo over 2019 is ter nadere bestemming als afzonderlijke post in de balans opgenomen.

In 2018 is er abusievelijk nog een uitgave geboekt, nadat de raad de jaarrekening goedgekeurd had. Dit heeft plaats gevonden net voordat het boekjaar gesloten was. Het gaat om een bedrag van € 2.100. Aangezien het boekjaar nu gesloten is, kon dit niet meer aangepast worden en zit er nu een kleine afwijking in het jaarrekeningssaldo 2018.

Reserves

€ 18.107.442

Het verloop van de reserves kan in hoofdlijnen als volgt worden gespecificeerd:

	Boekwaarde	Toevoegingen	Onttrekkingen	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Saldo
	1-1-2019					31-12-2019
Algemene Reserve	€ 960.014	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 960.014
Algemene Reserve (vrij aanwendbaar)	6.950.130	1.919.860	192.300	-34.726	0	8.642.963
bestemmingsreserve landbouwhaven Kpl	163.337	4.539	0	0	0	167.877
bestemmingsreserve haven Colijnsplaat	463.024	0	0	0	0	463.024
Egalisatiereserve afkoop einde erfpacht havenplateau Cip	1.000.000	0	0	0	0	1.000.000
Bestemmingsreserve wegenbeheersplan	332.710	0	143.294	0	0	189.416
Bestemmingsreserve aankoop het Rip (Zeelandnet)	1.500.000	0	1.190.312	0	0	309.688
bestemmingsreserve samenlevingsfonds	529.603	0	38.996	0	0	490.607
bestemmingsreserve jachthaven Kamperland	81.500	8.500	0	0	0	90.000
Bestemmingsreserve kunstgrasvelden	776.423	0	0	0	37.810	738.613
Bestemmingsreserve tennis Colijnsplaat	107.898	0	0	0	3.803	104.095
Bestemmingsreserve speelbos Kamperland	87.434	0	0	0	541	86.893
Bestemmingsreserve sociaal domein	1.788.026	585.287	1.347.430	0	0	1.025.883
bestemmingsreserve Dorpsvernieuwing	705.672	105.000	232.923	0	0	577.749
Bestemmingsreserve omgeving Banjaard	579.660	324.154	903.814	0	0	0
Egalisatiereserve Centrumplan Wissenkerke	71.781	0	0	0	0	71.781
Bestemmingsreserve rondom Kamperland	599.683	0	0	0	35.268	564.415
bestemmingsreserve bestemmingsplannen	1.168.312	0	0	0	0	1.168.312
bestemmingsreserve Leeftijdsbewust personeelsbeleid	263.673	25.000	0	0	0	288.673
bestemmingsreserve egal.afschr.nieuwb.loods	440.716	504.000	0	0	23.337	921.379
Bestemmingsreserve nog uit te voeren werkzaamheden	110.000	46.060	10.000	0	0	146.060
Bestemmingsreserve opstellen OBS de Zuidvliet	0	100.000	0	0	0	100.000
	€ 18.679.597	€ 3.622.401	€ 4.059.070	€ -34.726	€ 100.759	€ 18.107.442

De belangrijkste reserves worden hierna toegelicht:

Algemene reserve per 31 december 2019 € 960.014

Algemene reserve (vrij aanwendbaar) per 31 december 2019 € 8.642.963

De belangrijkste mutaties 2019 betreffen:

- Verkoop diverse gronden	€ 54.000+
- Toevoeging winstname grondexploitatie Handelshaven fase 2 Kamperland	€ 412.500+
- Toevoeging winstname grondexploitatie Stadspolder Kortgene	€ 113.000+
- Toevoeging winstname grondexploitatie Sportvelden Geersdijk	€ 24.000+
- Toevoeging winstname grondexploitatie Sportvelden Wissenkerke	€ 126.500+
- Toevoeging uit bestemmingsreserve aankoop het Rip (Zeelandnet)	€ 1.190.000+
- Onttrekking planmatig onderhoud	€ 134.000-
- Onttrekking ivm toevoeging bestemmingsreserve jachthaven Kamperland	€ 8.500-
- Onttrekking ivm subsidie duurzaam bouwen	€ 50.000-
-Onttrekking ivm resultaat jaarrekening 2018	€ 35.000-

Bestemmingsreserve landbouwhaven Kamperland per 31 december 2019 € 167.877

De reserve dient om exploitatieschommelingen te kunnen opvangen. Toevoeging betreft het voordelige saldo over 2019 ad € 4.500.

Bestemmingsreserve haven Colijnsplaat per 31 december 2019 € 463.024

De reserve dient om eventuele financiële risico's te kunnen opvangen. Mutaties hebben er in 2019 niet plaatsgevonden.

Egalisatiereserve afkoop einde erfpacht havenplateau Clp 31 dec 2019 € 1.000.000

Deze reserve is bedoeld om de afschrijvingslasten op te vangen die ontstaan door het aankopen van diverse panden op het havenplateau te Colijnsplaat. Deze reserve is vanuit de algemene reserve gevuld.

Bestemmingsreserve wegenbeheersplan per 31 december 2019 € 189.416

In 2018 is besloten een bestemmingsreserve voor het wegenbeheersplan aan te leggen. Deze bestemmingsreserve is bedoeld om door middel van een ingroeimodel de kosten vanuit het wegenbeheersplan te dekken. Dit jaar is 50% van de lasten voor het wegenbeheersplan uit deze reserve onttrokken.

Bestemmingsreserve aankoop het Rip (Zeelandnet) per 31 december 2019 € 308.688

In 2019 is de grondexploitatie voor het voormalige terrein van Zeelandnet in exploitatie genomen. Hierdoor is deze risicoreserve met € 1.190.000 afgeraamd en in de algemene reserve gestort.

Bestemmingsreserve Samenlevingsfonds per 31 december 2019 € 490.607

Deze reserve is bedoeld om burgerprojecten te ondersteunen of andere zaken die rechtstreeks ten goede komen aan de inwoners van Noord-Beveland. Tevens is ook besloten om een deel van dit fonds in te zetten voor innoverende projecten. In 2019 zijn diverse subsidies uit deze reserve onttrokken.

Bestemmingsreserve jachthaven Kamperland per 31 december 2019 € 90.000

De reserve dient om schommelingen in de exploitatie van de jachthaven Kamperland te kunnen opvangen. In 2019 is deze reserve aangevuld tot het minimale bedrag dat noodzakelijk is.

Bestemmingsreserve Kunstgrasvelden per 31 december 2019 € 738.613
Deze reserve is bedoeld om de jaarlijkse afschrijvingslast op te vangen die ontstaan door de aanleg van de kunstgrasvelden.

Bestemmingsreserve tennis Colijnsplaat per 31 december 2019 € 104.095
Deze reserve is bedoeld om de jaarlijkse afschrijvingslast op te vangen die ontstaan door het ombouwen van het tennispark.

Bestemmingsreserve speelbos Kamperland per 31 december 2019 € 86.893
Deze reserve is bedoeld om de jaarlijkse afschrijvingslast op te vangen die ontstaan door het aanleggen van het speelbos in Kamperland.

Bestemmingsreserve sociaal domein per 31 december 2019 € 1.025.882
Deze reserve is bedoeld om tekorten vanuit het sociaal domein op te vangen. In 2019 is het totale tekort van € 1.347.430 uit deze reserve gedekt. Daarnaast is er € 543.768 uit de algemene reserve in deze reserve gestort, om het ingroeimodel verder te continueren.

Bestemmingsreserve dorpsvernieuwing per 31 dec 2019 € 577.749
Uit deze reserve worden de lasten voor dorpsvernieuwing gefinancierd. In 2019 is de bijdrage Camperveer in deze reserve gestort.

Bestemmingsreserve omgeving Banjaard per 31 dec 2019 € 0
Vanuit deze reserve wordt de revitalisering van de Banjaard gefinancierd. Tevens is besloten de subsidie inkomsten van de provincie Zeeland in deze reserve te storten. In zijn totaliteit is er tot en met 2019 € 43.000 meer uitgegeven aan de revitalisering van de Banjaard als wat in de reserve was opgenomen. Hierdoor is de hoogte van deze reserve op 31 december 2019 € 0.

Egalisatiereserve centrumplan Wissenkerke per 31 december 2019 € 71.781
Deze reserve is gevormd ten laste van de algemene reserve en is bedoeld om de in het kader van het centrumplan Wissenkerke aan te kopen panden aan de Oostvoorstraat, Voorstraat en Weststraat in Wissenkerke te kunnen realiseren. In 2019 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Bestemmingsreserve rondom Kamperland per 31 december 2019 € 564.415
Vanuit deze reserve worden de plannen voor rondom Kamperland gefinancierd. De afschrijvingslasten uit deze investeringen worden ten laste van deze reserve gebracht.

Reserve bestemmingsplannen per 31 december 2019 € 1.168.312
Conform de grondbeleidsnota Noord-Beveland 2015 en de berekening van de risico op de bestemmingsplannen bedraagt het saldo van deze reserve € 1.100.312. In 2019 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Bestemmingsres. leeftijdsbewust personeelsbeleid per 31 december 2019 € 288.673
Aan deze reserve (voorheen reserve FPU gemeente lokaal) is in het kader van het leeftijdsbewust personeelsbeleid in 2019 een bedrag van € 25.000 toegevoegd. Onttrekkingen hebben er niet plaatsgevonden.

Reserve egalisatie afschrijving loods openbare werken 2019 € 921.379
Deze reserve is in 2005 gevormd uit de opbrengst van de verkoop van een aantal voormalige loodsen van openbare werken. In 2019 is de laatste opbrengst in deze reserve gestort. Jaarlijks worden de afschrijvingslasten van de nieuwe loods ad € 23.337 aan deze reserve onttrokken.

Bestemmingsreserve nog uit te voeren werkzaamheden per 31 dec 2019 € 146.060

Dit betreft een reserve voor werkzaamheden die in 2019 of de jaren daarvoor nog niet zijn uitgevoerd, maar in de jaren daarna uitgevoerd worden. In 2018 is er € 46.000 toegevoegd i.v.m. de omgevingsvisie en de kerkervisie. Daarnaast is er € 10.000 onttrokken in verband met de uitgifte van een historisch boek over Noord-Beveland.

Bestemmingsreserve opstallen OBS de Zuidvliet € 100.000

Vanuit de bestemmingsreserve dorpsvernieuwing is in 2019 € 100.000 is deze nieuwe bestemmingsreserve gestort. Vanuit deze reserve wordt de aankoop van de opstallen OBS de Zuidvliet gefinancierd. De afschrijvingslasten uit deze investeringen worden ten laste van deze reserve gebracht.

Voorzieningen € 2.093.922

Van de voorzieningen kan het volgende overzicht worden gegeven:

	Saldo		Aanwending		Saldo
	01-01-2019	Toevoegingen	Onttrekking	i.v.m. regelgeving	31-12-2019
Wethouderspensionen	€ 734.428	€ 267.844	€ 9.664	€ 0	€ 992.608
Precariobelasting	€ 745.159	€ 247.989	€ 0	€ 0	€ 993.149
Wachtgeld voorm.wethouders	€ 100.242	€ 32.220	€ 24.297	€ 0	€ 108.165
Totaal	€ 1.579.829	€ 548.054	€ 33.961	€ 0	€ 2.093.922

Voorziening wethouderspensionen

De voorziening dient ter dekking van eventuele waardeoverdrachten en toekomstige pensioen- en wachtgeldverplichtingen van wethouders. Deze voorziening wordt jaarlijks bijgesteld naar aanleiding van de actuele pensioenoverzichten.

Voorziening precariobelasting

Gezien de recente uitspraak van de hoge raad inzake het gewezen beroep in cassatie van de gemeente Hulst, is besloten de opbrengsten uit de precariobelasting in een voorziening te storten. De uitspraak leidt mogelijk tot een terugbetalingsverplichting op de precariobelasting over 2016 t/m 2019. De opbrengst precariobelasting uit 2019 is in deze voorziening gestort evenals de opbrengst precariobelasting 2016 tot en met 2018.

Voorziening wachtgeld voormalige wethouders

Deze voorziening dient ter dekking van de wachtgeldverplichting van een voormalige wethouder. Deze voorziening wordt jaarlijks bijgesteld naar aanleiding van actuele wachtgeldoverzichten.

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar € 14.246.969

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2019:

	Saldo		Saldo	
	1-1-2019	Vermeerderingen	Aflossingen	31-12-2019
Onderhandse leningen				
Binnenlandse pensioenfondsen	€ -			€ -
Binnenlandse banken	12.828.787	3.000.000	1.581.818	14.246.969
Totaal	€ 12.828.787	€ 3.000.000	€ 1.581.818	€ 14.246.969

De totale rentelast voor 2019 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 204.000.

Vlottende Passiva**€ 5.486.382**

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
Kortlopende schulden	€ 4.844.131	€ 4.606.703
Overlopende passiva	<u>642.252</u>	<u>864.985</u>
Totaal	€ 5.486.382	€ 5.471.688

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden kunnen nader worden gespecificeerd:

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
- Crediteuren	€ 2.335.789	€ 3.709.885
- Schulden aan kredietinstellingen	484.531	888.588
- Overige kortlopende schulden	23.810	8.229
- Kasgeldleningen	<u>2.000.000</u>	<u>0</u>
Totaal	€ 4.844.131	€ 4.606.703

De schulden aan kredietinstellingen betreft het negatieve saldo bij de BNG. Daarnaast was er op 31 december 2019 een openstaande kasgeldlening van € 2.000.000.

De overlopende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Overlopende Passiva

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek begrotingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	€ 23.605	€ 0
- Nog te betalen posten	561.479	781.274
- Waterbergingsfonds	7.075	7.075
- Vooruitontvangen bedragen	25.301	24.660
- Vooruitontvangen liggelden	<u>24.792</u>	<u>51.976</u>
Totaal	€ 642.252	€ 864.985

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	<u>Saldo</u>		<u>Ontvangen</u>	<u>Saldo</u>
	<u>31-12-2018</u>	<u>Toevoegingen</u>	<u>bedragen</u>	<u>31-12-2019</u>
Rijk:				
- BBZ	0	23.605	0	23.605
Totaal	<u>0</u>	<u>23.605</u>	<u>0</u>	<u>23.605</u>

De post nog te betalen bestaat voornamelijk uit de transitorische rente, verrekening algemene uitkering 2019, de nog te betalen accountantskosten 2019, de nog te betalen eindafrekening 2019 van het SWVO en beschermd wonen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Waarborgen

Het in de balans opgenomen bedrag voor waarborgen en garanties aan rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Aard/Omrijving	Oorspronkelijk Bedrag	Percentage borgstelling	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018	
Categorie A	Lening KV1177/RWS/WSW	528.349	50	332.229	356.955
Categorie B	Lening 40,102475/RWS/WSW *	5.000.000	50	5.000.000	5.000.000
Totaal		5.528.349		5.332.229	5.356.955

* RWS: lening 40.102475 De aflossingen van deze geldlening vindt op 05-11-2058 ineens plaats, hierdoor is het oorspronkelijke bedrag van de geldlening gelijk aan de boekwaarde

Vakantiegelden

Er staan in 2019 nog in totaal 5.846 aan vakantiegelden open. Dit komt neer op € 150.772.

3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2019

Bij de toelichting wordt op elk programma die een onder- of overschrijding heeft van € 20.000 een toelichting gegeven (conform de financiële verordening). Vervolgens wordt er op taakveld niveau gekeken welke taakvelden de over- of onderschrijdingen veroorzaakt heeft. Tenslotte wordt een analyse gegeven van de activiteiten met de grootste over- of onderschrijding op taakveld niveau. Dit zijn de activiteiten die de grootste verschillen veroorzaken.

Analyse van het resultaat Programma Bestuur en ondersteuning

Analyse van het resultaat ten opzichte van de begroting (na wijziging) 2019

Taakvelden	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.	Saldo
Baten	162.882	192.882	178.148	14.734
Lasten	1.282.766	1.504.576	1.469.092	35.483
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	1.119.884	1.311.694	1.290.944	20.750
Beschikking over reserves	0	0	0	0
Toevoeging aan reserves	0	21.060	21.060	0
Gerealiseerd resultaat	1.119.884	1.332.754	1.312.004	20.750

- 0.1 Bestuur
- 0.2 Burgerzaken
- 0.10 Mutaties reserves

Het resultaat kan als volgt gespecificeerd worden:

Taakvelden	Begroot 2019	Werkelijk 2019	Saldo
0.1 Bestuur	965.273	927.284	37.989
0.2 Burgerzaken	346.421	363.660	-17.239
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	1.311.694	1.290.944	20.750
Toevoeging reserves	21.060	21.060	0
Ottrekking reserves	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	1.332.754	1.312.004	20.750

Analyse programma 1

Taakveld	Omschrijving taakveld	Activiteit	Reden over- (-) of onderschrijding (+)	Baten	Lasten
0.1	College van Burgemeester en Wethouders	Beschikking voorzieningen	Toevoeging vanuit de reserve voor wachtgeld voormalig wethouder	24.297	
0.2	Baten secretarieleges burgerzaken	Leges secretarie en burgerlijke stand	Minder paspoortaanvragen vanwege de langere geldigheidsduur paspoort van 5 jaar naar 10 jaar	-42.055	
0.2	Baten secretarieleges burgerzaken	afdracht rijksleges	Minder afdracht rijksleges vanwege minder paspoortaanvragen		31.508

Taakveld	Omschrijving taakveld	Activiteit	Reden over- (-/-) of onderschrijding (+)	Baten	Lasten
		Overige over/onderschrijdingen (< 20.000)		3.026	3.975
		Totaal baten/lasten		-14.732	35.483
Reserves					
0.10	Reserves	Overige over/onderschrijdingen (< 20.000)			
		Totaal reserves			
		Eindtotaal		-14.732	35.483
		Eindsaldo		20.750	

Analyse van het resultaat Programma Veiligheid

Analyse van het resultaat ten opzichte van de begroting (na wijziging) 2019

Taakvelden	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.	Saldo
Baten	28.000	28.000	12.880	15.120
Lasten	979.891	975.366	965.705	9.661
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	951.891	947.366	952.825	-5.459
Beschikking over reserves	604	604	2.450	-1.846
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	951.287	946.762	950.374	-3.612

- 0.10 Mutaties reserves
- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid

Het resultaat kan als volgt gespecificeerd worden:

Taakvelden	Begroot 2019	Werkelijk 2019	Saldo
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	898.115	907.155	-9.039
1.2 Openbare orde en veiligheid	49.251	45.670	3.581
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	947.366	952.825	-5.459
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	604	2.450	-1.846
Gerealiseerd resultaat	946.762	950.374	-3.612

Analyse programma 2

Taakveld	Omschrijving taakveld	Activiteit	Reden over- (-) of onderschrijding (+)	Baten	Lasten
		Overige over/onderschrijdingen (< 20.000)		-15.120	9.661
		Totaal baten/lasten		-15.120	9.661
Reserves					
0.10	Reserves	Overige over/onderschrijdingen (< 20.000)		1.846	
		Totaal reserves		1.846	-
		Eindtotaal		-13.274	9.661
		Eindsaldo		-3.612	

Analyse van het resultaat Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

Analyse van het resultaat ten opzichte van de begroting (na wijziging) 2019

Taakvelden	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.	Saldo
Baten	620.943	656.943	624.528	32.415
Lasten	2.069.249	2.215.946	2.065.515	150.432
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	1.448.306	1.559.003	1.440.986	118.017
Beschikking over reserves	185.125	235.125	162.764	72.361
Toevoeging aan reserves	15.666	15.666	13.039	2.627
Gerealiseerd resultaat	1.278.847	1.339.544	1.291.262	48.283

- 0.10 Mutaties reserves
- 2.1 Verkeer en Vervoer
- 2.3 Recreatieve havens
- 2.4 Economische havens en waterwegen

Het resultaat kan als volgt gespecificeerd worden:

Taakvelden	Begroot 2019	Werkelijk 2019	Saldo
2.1 Verkeer en Vervoer	1.826.691	1.679.672	147.018
2.3 Recreatieve havens	-171.740	-124.274	-47.466
2.4 Economische havens en waterwegen	-95.948	-114.412	18.465
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	1.559.003	1.440.986	118.017
Toevoeging reserves	15.666	13.039	2.627
Onttrekking reserves	235.125	162.764	72.361
Gerealiseerd resultaat	1.339.544	1.291.262	48.283

Analyse programma 3

Taakveld	Omschrijving taakveld	Activiteit	Reden over- (-) of onderschrijding (+)	Baten	Lasten
2.1	Bewegwijzering en verkeersborden	onderhoudskosten en vervangingen	Deel van de werkzaamheden van de Nationale bewegwijzeringdienst i.o.m. de gemeenteraad niet uitgevoerd.		12.707
2.1	Wegenbeheersplan	Herstel verhardingen	Kosten van herstel verhardingen in projectmatige aanpak opgenomen.		25.601
2.1	Wegenbeheersplan	Regulier onderhoud	Iets minder klein onderhoud uitgevoerd als gevolg van grote projectmatige aanpak.		10.716
2.1	Wegen, straten en pleinen in beb kom	Afschrijvingen	Minder uitgaven op wegen, straten en pleinen, leidt tot minder afschrijving dan voorzien		20.893
2.1	Wegen, straten en pleinen in beb kom	huur veegwagens en werk derden	Veegkosten zijn op de post Afvalinzameling geboekt als gevolg van het feit dat de ZRD nu het veegbestek uitvoert.		26.400

Taakveld	Omschrijving taakveld	Activiteit	Reden over- (-) of onderschrijding (+)	Baten	Lasten
2.1	Wegen, straten en pleinen in beb kom	personeel derden	Inhuurkosten zijn op de inhuurpost onder riolen geboekt.		15.000
2.3	Jachthaven Kamperland	liggelden vaste plaatsen zomerseizoen	Minder vaste ligplaatsen verhuurd. Heeft te maken met vergrijzing en bootbezitters die naar het buitenland vertrekken	-34.341	
2.4	Vissershaven Colijnsplaat	onderzoekskosten etc.	In 2019 geen onderzoekskosten gemaakt		17.613
		Overige over/onderschrijdingen (< 20.000)		1.925	21.502
		Totaal baten/lasten		-32.416	150.432
Reserves					
0.10	Reserves		Minder onttrekking aan de reserve vanwege minder uitgaven op wegenbeheersplan en minder uitgaven op bewegwijzering	-72.361	
0.10	Reserves	Overige over/onderschrijdingen (< 20.000)			2.627
		Totaal reserves		-72.361	2.627
		Eindtotaal		-104.777	153.059
		Eindsaldo		48.282	

Analyse van het resultaat Programma Economie

Analyse van het resultaat ten opzichte van de begroting (na wijziging) 2019

Taakvelden	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.	Saldo
Baten	3.211.312	4.653.312	4.365.093	288.219
Lasten	573.248	1.854.898	1.496.141	358.757
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-2.638.064	-2.798.414	-2.868.952	70.538
Beschikking over reserves	0	0	0	0
Toevoeging aan reserves	504.000	568.000	557.547	10.453
Gerealiseerd resultaat	-2.134.064	-2.230.414	-2.311.405	80.991

- 0.10 Mutaties reserves
- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen
- 3.4 Economische promotie

Het resultaat kan als volgt gespecificeerd worden:

Taakvelden	Begroot 2019	Werkelijk 2019	Saldo
3.1 Economische ontwikkeling	56.695	50.255	6.440
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-547.059	-538.012	-9.047
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	0	0	0
3.4 Economische promotie	-2.308.050	-2.381.195	73.146
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-2.798.414	-2.868.952	70.538
Toevoeging reserves	568.000	557.547	10.453
Onttrekking reserves	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-2.230.414	-2.311.405	80.991

Analyse programma 4

Taakveld	Omschrijving taakveld	Activiteit	Reden over- (-) of onderschrijding (+)	Baten	Lasten
3.2	Bestemmingsplan terrein Zeelandnet	Totaal bestemmingsplan	Door de risico's die nog spelen heeft nog geen winstrealisatie plaatsgevonden. Hierdoor lagere baten.	-10.000	
3.4	Baten toeristenbelasting	Landtoeristenbelasting	Door de verhuur van meer (ver)nieuwe woningen zijn de baten hoger	54.000	
3.4	Baten toeristenbelasting	Landtoeristenbelasting	Op de campings was in 2019 sprake van een toename van het aantal passanten	17.000	
3.4	Baten toeristenbelasting	Landtoeristenbelasting	Extra opbrengsten jaren 2017 en 2018	12.775	
		Overige over/onderschrijdingen (< 20.000)		-3.237	

Taakveld	Omschrijving taakveld	Activiteit	Reden over- (-) of onderschijding (+)	Baten	Lasten
		Totaal baten/lasten		70.538	0
	Reserves				
0.10	Reserves	Overige over/onderschijdingen (< 20.000)			-10.453
		Totaal reserves		0	-10.453
		Eindtotaal		70.538	-10.453
		Eindsaldo		80.991	

Analyse van het resultaat Programma Onderwijs

Analyse van het resultaat ten opzichte van de begroting (na wijziging) 2019

Taakvelden	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.	Saldo
Baten	78.000	99.200	92.695	6.505
Lasten	589.508	567.870	534.108	33.762
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	511.508	468.670	441.413	27.257
Beschikking over reserves	74	74	1.277	-1.203
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	511.434	468.596	440.136	28.460

- 0.10 Mutaties reserves
- 4.1 Openbaar basisonderwijs
- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Het resultaat kan als volgt gespecificeerd worden:

Taakvelden	Begroot 2019	Werkelijk 2019	Saldo
4.1 Openbaar basisonderwijs	42.201	47.834	-5.633
4.2 Onderwijshuisvesting	189.902	174.667	15.235
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	236.568	218.912	17.655
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	468.670	441.413	27.257
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	74	1.277	-1.203
Gerealiseerd resultaat	468.596	440.136	28.460

Analyse programma 5

Taakveld	Omschrijving taakveld	Activiteit	Reden over- (-) of onderschrijding (+)	Baten	Lasten
4.3	Peuterspeelzalen	Subsidie Kibeo	Er zijn geen extra activiteiten gedaan op het gebied van VVE, daarom is er wat overgebleven		10.479
4.3	Peuterspeelzalen	Energiekosten	Er zijn geen uitgaven voor elektriciteit en gas op deze post verantwoord		6.300
		Overig		-6.505	16.983
		Totaal baten/lasten		-6.505	33.762
Reserves					
0.10	Reserves			1.203	

Taakveld	Omschrijving taakveld	Activiteit	Reden over- (-) of onderschrijding (+)	Baten	Lasten
		Totaal reserves		1.203	0
		Eindtotaal		-5.302	33.762
		Eindsaldo		28.460	

Analyse van het resultaat Programma Sport, cultuur en recreatie

Analyse van het resultaat ten opzichte van de begroting (na wijziging) 2019

Taakvelden	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.	Saldo
Baten	338.956	657.498	651.382	6.116
Lasten	1.484.951	2.041.746	2.429.240	-387.494
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	1.145.995	1.384.248	1.777.858	-393.610
Beschikking over reserves	54.901	567.901	1.046.210	-478.309
Toevoeging aan reserves	0	324.154	324.154	0
Gerealiseerd resultaat	1.091.094	1.140.501	1.055.801	84.700

- 0.10 Mutaties reserves
- 5.1 Sportbeleid en activering
- 5.2 Sportaccommodaties
- 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- 5.4 Musea
- 5.6 Media
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Het resultaat kan als volgt gespecificeerd worden:

Taakvelden	Begroot 2019	Werkelijk 2019	Saldo
5.1 Sportbeleid en activering	32.502	34.104	-1.602
5.2 Sportaccommodaties	220.237	200.182	20.055
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	304.724	228.228	76.496
5.4 Musea	80.114	76.245	3.869
5.6 Media	126.233	124.256	1.977
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	620.439	1.114.843	-494.404
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	1.384.248	1.777.858	-393.610
Toevoeging reserves	324.154	324.154	0
Onttrekking reserves	567.901	1.046.210	-478.309
Gerealiseerd resultaat	1.140.501	1.055.801	84.700

Analyse programma 6

Taakveld	Omschrijving taakveld	Activiteit	Reden over- (-) of onderschrijding (+)	Baten	Lasten
5.2	Sportterreinen	Groot onderhoud	Deel van onderhoud is niet uitgevoerd vanwege de weersomstandigheden		22.216
5.3	Eenmalige subsidies	Eenmalige subsidies	Geplande uitgave eenmalige subsidies (ad. € 8.000) en samenlevingsfonds (ad. € 64.000) is deels doorgeschoven naar 2020		71.947

Taakveld	Omschrijving taakveld	Activiteit	Reden over- (-/) of onderschrijding (+)	Baten	Lasten
5.7	Recreatieve voorzieningen	Revitalisering kust Banjaard	De revitalisering kust banjaard verloopt via de gelijknamige bestemmingsreserve. Bij de 2e berap was de verwachting dat niet alle kosten al in 2019 gemaakt zouden worden en dat er een gedeelte doorgeschoven zou worden naar 2020. Nu is gebleken dat meer dan alle kosten in 2019 gemaakt zijn. In de bestemmingsreserve zat nog € 503.814, waardoor er € 42.775 extra is uitgegeven. Dit komt ten laste van de algemene middelen.		-546.589
5.7	Recreatieve voorzieningen	Onderhoud strandjes	Vergunningstechnisch is het ruimen van Japanse oesters niet gelukt, waardoor een deel van het budget niet is uitgegeven.		21.017
5.7	Speelweiden	Afschrijving			11.159
		Overige over/onderschrijdingen (< 20.000)		-6.116	32.756
		Totaal baten/lasten		-6.116	-387.494
Reserves					
0.10	Mutaties reserves	Algemene reserve	Op dit programma heeft er meer éénmalig onderhoud plaats gevonden. Hierdoor is er meer uit de algemene reserve onttrokken	26.901	
0.10	Mutaties reserves	Bestemmingsreserve Kwaliteitsslag omgeving Banjaard	Bij de 2e berap werd gedacht dat een gedeelte van de uitgaven pas in 2020 uitgegeven zou worden. Nu blijkt dat alles in 2019 al is uitgegeven. Hierdoor is deze bestemmingsreserve leeg geboekt	503.814	
0.10	Mutaties reserves	Bestemmingsreserve samenlevingsfonds	Er is minder subsidie voor het samenlevingsfonds verstrekt als geraamd, waardoor er ook minder uit de reserve is onttrokken	-64.004	
0.10	Mutaties reserves	Overige over/onderschrijdingen (< 20.000)		11.599	
		Totaal reserves		478.310	0
		Eindtotaal		472.194	-387.494
		Eindsaldo		84.700	

Analyse van het resultaat Programma Sociaal domein

Analyse van het resultaat ten opzichte van de begroting (na wijziging) 2019

Taakvelden	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.	Saldo
Baten	1.665.943	1.720.064	1.621.903	98.161
Lasten	7.690.818	8.823.237	8.583.753	239.484
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	6.024.875	7.103.173	6.961.850	141.323
Beschikking over reserves	639.190	1.504.904	1.317.506	187.398
Toevoeging aan reserves	176.276	111.190	0	111.190
Gerealiseerd resultaat	5.561.961	5.709.459	5.644.344	65.115

0.10	Mutaties reserves
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie
6.2	Wijkteams
6.3	Inkomensregelingen
6.4	Begeleide participatie
6.5	Arbeidsparticipatie
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-
6.81	Geëscaleerde zorg 18+
6.82	Geëscaleerde zorg 18-

Het resultaat kan als volgt gespecificeerd worden:

Taakvelden	Begroot 2019	Werkelijk 2019	Saldo
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	972.899	872.360	100.539
6.2 Wijkteams	267.338	252.101	15.237
6.3 Inkomensregelingen	610.567	641.766	-31.199
6.4 Begeleide participatie	587.758	590.810	-3.052
6.5 Arbeidsparticipatie	157.849	140.439	17.410
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	159.413	144.139	15.274
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	1.455.649	1.510.906	-55.257
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	2.283.406	2.170.689	112.717
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	69.423	70.656	-1.233
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	538.872	567.983	-29.111
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	7.103.173	6.961.850	141.323
Toevoeging reserves	111.190	0	111.190
Onttrekking reserves	1.504.904	1.317.506	187.398
Gerealiseerd resultaat	5.709.459	5.644.344	65.115

Analyse programma 7

Taakveld	Omschrijving taakveld	Activiteit	Reden over- (-/-) of onderschrijding (+)	Baten	Lasten
6.1	MFA Kortgene	Onkostenvergoeding	De uitgaven voor aankleding zalen dorps huis, geluidschermen en diverse onderhoudscontracten zijn niet		27.750

Taakveld	Omschrijving taakveld	Activiteit	Reden over- (-/-) of onderschrijding (+)	Baten	Lasten
			uitgegeven		
6.1	Dorps huis Kortgene	Energiekosten	Door afrekening elektriciteit en gas van oude jaren hierop minder uitgegeven		12.991
6.1	Overig jeugdwerk	Jeugd beleid	Factuur jongerenwerk 4e kwartaal 2019 nog niet ontvangen		12.855
6.3	Algemene uitgaven	Diverse kosten	Er zijn minder aanvragen geweest		11.147
6.3	Gemeentelijke minimabeleid	Bijzondere bijstand	Door de eindafrekening van GR de Bevelanden is er een terugbetaling van € 46.955 op deze post waardoor € 15.675 minder is uitgegeven dan begroot		15.675
6.3	BUIG	BUIG	Op basis van de realisatie tot en met het 3e kwartaal is de begroting naar beneden aangepast. In het 4e kwartaal is de loonkostensubsidie meer ingezet dan in de vorige kwartalen waardoor de raming is overschreden. Het aantal uitkeringen is gelijk gebleven maar doordat meer inkomsten uit arbeid zijn genoten en in mindering zijn gebracht op de uitkeringen is er sprake van een onderschrijding. In het 4e kwartaal is aanzienlijk minder afgelost/verhaald op de bijstand dan in voorgaande kwartalen		-21.759
6.3	BUIG	Participatiewet	Het aantal klanten is gedurende 2019 vrijwel gelijk gebleven. De onderschrijding is met name het gevolg van het feit dat er meer inkomsten uit arbeid zijn genoten en in mindering zijn gebracht op de de verstrekte uitkeringen.		19.844
6.3	BUIG	Verhaalde bijstand	Op basis van de realisatie tot en met het 3e kwartaal 2019 werd een prognose gemaakt voor heel 2019. In het 4e kwartaal werd aanzienlijk minder afgelost/ingevorderd dan waarin de prognose voorzag.	-41.164	
6.3	BBZ	Rijksvergoeding uitkeringen BBZ	Op basis van de realisatie tot en met het 3e kwartaal 2019 werd een prognose gemaakt voor heel 2019.	-28.730	
6.3	BBZ	Bedrijfskapitaal	De raming is gebaseerd op de gemiddelde uitgaven voor bedrijfskapitaal zelfstandigen over de jaren 2016 tot en met 2018. Vooraf is geen reële schatting hoe groot het beroep op de zelfstandigenregeling zal zijn. Uiteindelijk heeft er in heel 2019 geen enkele verstrekking voor bedrijfskapitaal plaatsgevonden.		36.000
6.71	Maatwerkvoorz. natura immaterieel WMO	Huishoudelijke hulp	Uit de eindafrekening van het SWVO blijkt dat er meer is uitgegeven dan begrooten bevoorschot		-18.817

Taakveld	Omschrijving taakveld	Activiteit	Reden over- (-/-) of onderschrijding (+)	Baten	Lasten
6.71	Maatwerkvoorz.natura immaterieel WMO	Begeleiding	Uit de eindafrekening van het SWVO blijkt dat er meer is uitgegeven dat begrooten bevoorschot		-21.985
6.71	Maatwerkvoorz.natura immaterieel WMO	Overige inkomenoverdrachten	Er is minder aan eigen bijdragen WMO geind en afgedragen door het CAK.	-22.425	
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	Overige zorg Indiv.voorz.natura jeugd	Uit de eindafrekening van het inkooporganisatie jeugd (GGD) blijkt dat er minder is uitgegeven aan overige zorg		112.066
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	Overige zorg Veiligheid, jeugdreclen opvang jeugd	Uit de eindafrekening van het inkooporganisatie jeugd (GGD) blijkt dat er meer is uitgegeven aan overige zorg		-29.729
			Overige over/onderschrijdingen (< 20.000)	-5.842	83.446
			Totaal baten/lasten	-98.161	239.484
Reserves					
0.10	Reserves		De uitgaven op het sociaal domein (WMO en Jeugd) zijn per saldo lager dan geraamd, waardoor er ook minder uit de bestemmingsreserve sociaal domein is onttrokken.		-76.208
0.10	Reserves		Overige over/onderschrijdingen (< 20.000)	0	0
			Totaal reserves	0	-76.208
			Eindtotaal	-98.161	163.276
			Eindsaldo	65.115	

Analyse van het resultaat Programma Volksgezondheid en milieu

Analyse van het resultaat ten opzichte van de begroting (na wijziging) 2019

Taakvelden	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.	Saldo
Baten	2.191.396	2.377.106	2.406.136	-29.029
Lasten	2.907.255	3.139.427	3.069.301	70.125
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	715.859	762.320	663.166	99.154
Beschikking over reserves	0	0	0	0
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	715.859	762.320	663.166	99.154

- 0.10 Mutaties reserves
- 7.1 Volksgezondheid
- 7.2 Riolering
- 7.3 Afval
- 7.4 Milieubeheer
- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Het resultaat kan als volgt gespecificeerd worden:

Taakvelden	Begroot 2019	Werkelijk 2019	Saldo
7.1 Volksgezondheid	359.719	359.991	-271
7.2 Riolering	-67.232	-143.210	75.978
7.3 Afval	-136.394	-97.779	-38.615
7.4 Milieubeheer	498.513	442.675	55.838
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	107.715	101.490	6.225
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	762.320	663.166	99.154
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	762.320	663.166	99.154

Analyse programma 8

Taakveld	Omschrijving taakveld	Activiteit	Reden over- (-) of onderschrijding (+)	Baten	Lasten
7.4	Milieukosten	Bijdrage RUD	Een deel van de taken van de Regionale Uitvoerings Dienst (RUD) wordt niet afgenomen in het basispakket, maar in de vorm van een strippenkaart omdat bepaalde activiteiten vooraf moeilijk in te schatten te zijn. In 2019 is minder gebruik gemaakt van deze strippenkaart.		-38.062
7.4	Milieukosten	Bodemsaneringen	In 2019 zijn geen bodemsaneringen uit gevoerd.		15.000
7.3	Vuilophaal en -afvoer	Vergoedingen	De lagere ontvangsten worden veroorzaakt door lagere opbrengsten voor papier en kunststof.	-28.965	

Taakveld	Omschrijving taakveld	Activiteit	Reden over- (-) of onderschrijding (+)	Baten	Lasten
7.3	Baten afvalstoffenheffing	Afvalstoffenheffing	Marginaal hogere opbrengst doordat nieuwbouw in 2019 meevalt.	20.211	
7.2	Riolering en gemalen	Onderhoud riolen	In 2019 meer rioolaansluitingen dan vooraf ingeschat plus enkele verstoppingen van persleidingen.		-8.595
7.2	Riolering en gemalen	Rente tiv taakvelden	De uitvoering van investeringen in verbetering riolering 2019 zijn nog niet afgerond, met lagere rentelasten tot gevolg		47.670
7.2	Riolering en gemalen	Rioleringswerk	De afrekening van de tweede ronde van het kolkenzuigen volgt in 2020.		11.544
7.2	Baten rioolrechten	Rioolafvoerrechten	Marginaal hogere opbrengst doordat nieuwbouw in 2019 meevalt.	28.119	
7.5	Algemene begraafplaatsen en begraven	Lijkschouwingen	In 2019 zijn veel meer lijkschouwingen verricht dan in de begroting 2019 was ingeschat.		-8.697
		Overige over/onderschrijdingen (< 20.000)		9.664	51.265
		Totaal baten/lasten		29.029	70.125
Reserves					
0.10	Reserves	Overige over/onderschrijdingen (< 20.000)		0	
		Totaal reserves		0	0
		Eindtotaal		29.029	70.125
		Eindsaldo		99.154	

Analyse van het resultaat

Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Analyse van het resultaat ten opzichte van de begroting (na wijziging) 2019

Taakvelden	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.	Saldo
Baten	3.640.050	4.510.050	3.794.410	715.640
Lasten	4.389.723	4.428.973	3.419.375	1.009.597
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	749.673	-81.077	-375.034	293.957
Beschikking over reserves	291.840	295.840	320.340	-24.500
Toevoeging aan reserves	0	740.000	881.000	-141.000
Gerealiseerd resultaat	457.833	363.083	185.625	177.457

- 0.10 Mutaties reserves
- 8.1 Ruimtelijke ordening
- 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
- 8.3 Wonen en bouwen

Het resultaat kan als volgt gespecificeerd worden:

Taakvelden	Begroot 2019	Werkelijk 2019	Saldo
8.1 Ruimtelijke ordening	364.987	328.280	36.706
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-533.016	-680.971	147.955
8.3 Wonen en bouwen	86.952	-22.344	109.295
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-81.077	-375.034	293.957
Toevoeging reserves	740.000	881.000	-141.000
Onttrekking reserves	295.840	320.340	-24.500
Gerealiseerd resultaat	363.083	185.625	177.457

Analyse programma 9

Taakveld	Omschrijving taakveld	Activiteit	Reden over- (-) of onderschrijding (+)	Baten	Lasten
8.1	Ruimtelijke ordening	Structuurvisie	Het werk voor de omgevingsvisie is vertraagd. Daardoor is er minder geld uitgegeven		22.689
8.1	Ruimtelijke ordening	Actualiseren oude bestemmingsplannen	De facturatie van een tweetal bestemmingsplannen is doorgeschoven naar 2020. Hierdoor is niet alles op deze post uitgegeven.		6.769
8.1	Ruimtelijke ordening	Onderzoekskosten etc.	Een gedeelte van de kosten voor de gebiedsscan voor de recreatieparken is doorgeschoven naar 2020		9.050
8.1	Ruimtelijke ordening	Ruimtelijke advisering en planschade	Dit budget is overschreden door met name de omgevingsvisie Colijnsplaat		-12.234
8.2*	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Grondexploitatie Geersdijk	Hogere winst name op deze grondexploitatie dan vooraf begroot	9.000	
8.2*	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Grondexploitatie Stadspolder Kortgene	Hogere winst name op deze grondexploitatie dan vooraf begroot	53.000	
8.2*	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Grondexploitatie Handelshaven Kamperland fase 2	Lagere winst name op deze grondexploitatie dan vooraf begroot	-47.500	

Taakveld	Omschrijving taakveld	Activiteit	Reden over- (-) of onderschrijding (+)	Baten	Lasten
8.2*	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Grondexploitatie Sportvelden Wissenkerke	Winstname op deze grondexploitatie was niet geraamd	126.500	
8.3	Wonen en bouwen	kosten welstandstoezicht en berekeningen	Er zijn meer vergunningen verstrekt, echter de kosten voor het verlenen van vergunningen zijn minder hard gestegen. Dit komt doordat er een maximaal bedrag is dat betaald wordt per bouwplan aan de welstandscommissie		19.174
8.3	Wonen en bouwen	Onderhoud diverse gebouwen	Het weghalen van het fietsenhok op het schoolplein bij Kats is nog niet uitgevoerd		9.718
8.3	Wonen en bouwen	Elektriciteit diverse gebouwen	Door een eindafrekening over 2019 is de post elektriciteit overschreden. Dit komt doordat er energie gebruikt wordt in de Oostvoorstraat en Noordeindstraat te Wissenkerke. Dit was niet bij de bevoorschotting opgenomen.		- 4.531
8.3	Wonen en bouwen	Rente woningen en gebouwen	Bij de jaarrekening is gerekend met een lager rentepercentage als begroot. Hierdoor is er sprake van een lagere rentelast. Daarnaast is er sprake van onderuitputting, waardoor de rentelast ook lager is als geraamd. Hier staat in de begroting een stelpost tegenover.		5.140
8.3	Wonen en bouwen	Afschrijving verbeteren woningen en woonomgeving	Dit betreffen met name afschrijvingslasten uit "het groene blok". Hierop is sprake van onderuitputting, waardoor de afschrijvingslasten lager zijn als begroot. Hier staat in de begroting een stelpost tegenover.		57.697
8.3	Wonen en bouwen	Rente verbeteren woningen en woonomgeving	Dit betreffen met name rentelasten uit "het groene blok". Hierop is sprake van onderuitputting, waardoor de afschrijvingslasten lager zijn als begroot. Hier staat in de begroting een stelpost tegenover.		26.627
8.3	Wonen en bouwen	Investeringsbudget stedelijke vernieuwing	In 2019 heeft de raad besloten geen maximum budget meer vast te stellen. De cap is er daardoor af. Hierdoor is er meer uitgegeven dan oorspronkelijk geraamd. Overigens verlopen deze uitgaven gedeeltelijk via de algemene reserve en gedeeltelijk via de bestemmingsreserve dorpsvernieuwing		- 28.923
8.3	Wonen en bouwen	Onderzoekskosten verbeteren woningen en woonomgeving	Er hebben in 2019 geen onderzoeken plaats gevonden		10.000
8.1		Overige over/onderschrijdingen (< 20.000)		12.091	1.398
		Totaal baten/lasten		153.091	122.575
Reserves					
0.10	Reserves	Investeringsbudget stedelijke vernieuwing	In 2019 heeft de raad besloten geen maximum budget meer vast te stellen. De cap is er daardoor af. Hierdoor is er meer uitgegeven dan oorspronkelijk geraamd. Hierdoor is er ook meer uit de bestemmingsreserve dorpsvernieuwing onttrokken	28.923	

Taakveld	Omschrijving taakveld	Activiteit	Reden over- (-) of onderschrijding (+)	Baten	Lasten
0.10	Reserves	Bestemmingsreserve Rondon Kamperland	Er hebben meer uitgaven plaats gevonden op deze investering, waardoor de afschrijvingslasten ook hoger zijn. Hierdoor is er meer onttrokken uit deze bestemmingsreserve	14.489	
0.10	Reserves	Winst name grondexploitatie Geersdijk uit algemene reserve	Hogere winst name gedaan, waardoor er ook meer geld in de algemene reserve is gestort		- 9.000
0.10	Reserves	Winst name Grondexploitatie Stadspolder Kortgene uit algemene reserve	Hogere winst name gedaan, waardoor er ook meer geld in de algemene reserve is gestort		- 53.000
0.10	Reserves	Winst name Grondexploitatie Handelshaven Kamperland fase 2 uit algemene reserve	lagere winst name gedaan, waardoor er minder in de algemene reserve is gestort		47.500
0.10	Reserves	Winst name Grondexploitatie Sportvelden Wissenkerke uit algemene reserve	Winstname niet geraamd. In de algemene reserve gestort		- 126.500
0.10	Reserves	Overige over/onderschrijdingen (< 20.000)		-7.851	7.230
		Totaal reserves		35.561	133.770
		Eindtotaal		188.652	11.195
		Eindsaldo		177.457	

* Taakveld 8.2 zijn de grondexploitaties (niet bedrijven terreinen). Om een goede analyse hiervan te maken zijn in tegenstelling tot de overige taakvelden de baten en lasten gesaldeerd.

Analyse van het resultaat

Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering

Lokale heffingen

De gemeente noord-beveland kent de volgende niet-bestedingsgebonden gemeentelijke heffingen:

	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.
Onroerende zaakbelasting	2.010.000	2.052.000	1.977.282
Hondenbelasting	24.000	24.000	29.330
Precariobelasting	244.000	244.000	254.825
Totaal	2.278.000	2.320.000	2.261.437

De kosten voor het uitvoeren van de werkzaamheden voor de wet WOZ en het heffen van de belastingen op de woningen en niet-woningen worden van de opbrengst onroerendzaakbelasting afgetrokken.

De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

	2019 Begroting na wijziging	2019 Werkelijk	Verschil
Opbrengst OZB eigenaren woningen	1.530.000	1.515.923	14.077
Opbrengst OZB eigenaren niet woningen	377.500	343.800	33.700
Opbrengst OZB gebruik niet woningen	275.500	262.573	12.927
Kosten uitvoering wet WOZ	-106.000	-113.094	7.094
Kosten lasten heffingen belastingen	-25.000	-31.920	6.920
	2.052.000	1.977.282	74.718

Er is minder OZB binnen gekomen als geraamd. Dit komt doordat de verwachte nieuwbouw maximaal geraamd was. In werkelijkheid loopt de nieuwbouw wat achter, waardoor de OZB-opbrengsten lager zijn.

Daarnaast hebben we een meeropbrengst voor de hondenbelasting, doordat er in 2019 een controle hondenbelasting heeft plaatsgevonden.

Er is ongeveer € 11.000 meer aan precariobelasting binnen gekomen. Dit komt doordat er nu jaarlijks precariobelasting wordt gerekend voor de driehoeksreclameborden.

Bij de niet bestedingsgebonden gemeentelijke heffingen behoren ook de toeristenbelasting en de forensenbelasting. Deze zijn verantwoord onder programma 4 economie. Hieronder een overzicht van toeristen- en forensenbelasting:

	2019 Begroting na wijziging	2019 Werkelijk	Verschil
Forensenbelasting	792.000,00	775.090,00	-16.910,00
Landtoeristenbelasting	1.635.000,00	1.731.927,92	96.927,92
Watertoeristenbelasting	122.000,00	111.682,98	-10.317,02
	2.549.000,00	2.618.700,90	69.700,90

Gemeentefonds

De verantwoorde algemene uitkering uit het Gemeentefonds zijn gebaseerd op de ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekende informatie.

De belangrijkste ontwikkelingen sinds het vaststellen van de laatste raming voor het boekjaar waren:

- De decembercirculaire: + € 179.000. Dit betroffen met name klimaat gelden die wellicht apart gezet kunnen worden voor de klimaatopgaven waar de gemeente de komende jaren voorstaat.
- Afrekeningen over voorgaande jaren, te weten:
 - 2017: -/- € 2.000
 - 2018: + € 4.000

Dividend

	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.
Bank Nederlandse gemeenten	7.000	19.000	18.582
Totaal	7.000	19.000	18.582

Dit betreft de dividenduitkering van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank). De BNG-bank gaat uit van een pay-out percentage van 50% van de winst na belastingen. Over het boekjaar 2018 hebben de aandeelhouders van de BNG-bank een dividenduitkering van € 159 miljoen tegemoet kunnen zien. Het aandeel van de gemeente Noord-Beveland in de dividenduitkering komt uit op € 18.500. Dit is verantwoording in het boekjaar 2019.

Saldo financiering functie

Het saldo van de rentebaten en rentelasten wordt doormiddel van het taakveld treasury aan de diverse taakvelden en grondexploitaties doorgerekend. De doorbelasting wordt berekend doormiddel van de renteomslag. Voor een verder toelichting op de renteomslag verwijzen we naar de paragraaf financiering.

	2019 Begroting na wijziging	2019 Werkelijk	Vershil
Rente langlopende leningen	256.417	204.491	-51.926
Rente kortlopende leningen	0	0	0
Rente lasten	256.417	204.491	-51.926
Rente kortlopende leningen	0	11.264	11.264
Rente verstestekte langlopende leningen	11.557	11.558	1
Rente baten	11.557	22.822	11.265
Saldo financieringsfunctie	244.860	181.669	-63.191

De grootste afwijking bij de financieringsfunctie is de rente op de langlopende leningen. Dit wordt veroorzaakt door de onderuitputting op de investeringen. Doordat er minder is geïnvesteerd dan bij de begroting aangegeven, zijn er lagere leningen aangetrokken. Hierdoor is er een voordeel op de rente op langlopende leningen ontstaan. Daarnaast was de rente op kortlopende kasgeldleningen in 2019 negatief, waardoor er sprake was van een rentebaar op kortlopende leningen.

Kosten overhead

	2018 Werk.	2019 Prim.begr.	2019 Begr.na wijz.	2019 Werk.
Baten	104.209	92.899	209.199	217.653
Lasten	3.902.928	4.191.312	4.211.064	4.181.506

De belangrijkste over- en onderschrijdingen op het taakveld overhead worden door de volgende posten veroorzaakt:

Activiteit	Subcategorie	Reden over- (-) of onderschrijding (+)	Baten	Lasten
Bijdrage GR de Bevelanden	Bijdrage GR de Bevelanden	Betreft voornamelijk de bijdrage van de gemeente in het resultaat van GR de Bevelanden (ad. € 6.200). Daarnaast zijn er iets hogere kosten gemaakt voor ICT (3.500).		12.229
Representatie	Representatie	De overschrijding op deze post is met name veroorzaakt door een aantal grote incidentele kosten, zoals het afscheid van burgemeester Demmers, de installatie van burgemeester Meeuwisse, financiële bijdrage De Stamboomman en ontvangst groot aantal gouden echtparen.		10.825
Overige personeelskosten bestuursapparaat	Tijdelijk personeel	Overschrijdingen door extra inhuur, om de bedrijfsvoering op de juiste manier te kunnen uitvoeren.		21.373
Overige personeelskosten bestuursapparaat	Modernisering bedrijfsvoering	Geld wordt alleen uitgegeven indien noodzakelijk. Hierdoor is er dit jaar geld overgebleven.		-9.518
Overige personeelskosten bestuursapparaat	Studiekosten	Door de nieuwe omgevingswet zijn er meer studiekosten gemaakt.		21.818
Administratie benodigdheden	Kosten mutaties kadaster en GBKN	De post kan structureel afgeraamd worden. De kosten die hierop gemaakt worden ingehuurd bij de buurgemeente.		-9.771
Administratie benodigdheden	Kosten ICT	Diverse ICT-kosten zijn naar 2020 geschoven.		-58.432
Gereedschappen	Afschrijvingen	Dit betreffen met name afschrijvingslasten voor tractie en machines. Hierop is sprake van onderuitputting, waardoor de afschrijvingslasten lager zijn dan begroot. Hier staat in de begroting een stelpost tegenover.		-9.891
Gemeentehuis	Onderhoud gebouw en installaties	Huisvestingsonderzoek en meer kosten groot onderhoud gebouw		10.616
Gemeentehuis	Afschrijvingen	Op deze post is sprake van onderuitputting, waardoor de afschrijvingslasten lager zijn dan begroot. Hier staat in de begroting een stelpost tegenover.		-13.498
Overige personeelskosten openbare werken	Onderhoudswerk door derden	Meer inhuur van de Betho voor het onderhoud van het groen		15.341
		Overige over/onderschrijdingen (< 20.000)	8.454	-20.649
		Totaal baten/lasten	8.454	-29.558
		Eindsaldo	-38.012	

Vennootschapsbelasting

Op basis van een inventarisatie zijn het actieve grondbedrijf en de verkoop van reststromen aangemerkt als Vpb plichtig.

Het fiscaal resultaat van beide vpb plichtige activiteiten was in 2019 in totaal € 148.626.

De Vpb last over 2019 zal echter nihil zijn, aangezien er ultimo 2018 nog € 515.096 aan verrekenbare verliezen open staan.

Gezien de resultaatontwikkeling bij het grondbedrijf is de verwachting dat in de toekomst een Vpb-last zal ontstaan, doordat eventuele winsten niet meer met verliezen verrekend kunnen worden.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Onder de overige algemene dekkingsmiddelen vallen onder andere de reserveringen en de saldo kostenplaatsen.

Hieronder is een analyse van de overige algemene dekkingsmiddelen gemaakt.

Omschrijving activiteit	Onderdeel	Reden verschil	Voordeel	Nadeel
Treasury	Treasury	Hiervoor verwijzen we naar de renteomslag en het saldo van de financieringsfunctie		96.834
Reserveringen	Mutatie wethouderspensioenen	I.v.m. de lage rente moet er meer geld in de voorziening wethouderspensioenen gestort worden, om aan het eind van de looptijd de wethouderspensioenen hieruit te dekken.		260.500
Reserveringen	Mutatie wachtgeld voormalig wethouder	Na de herberekening van Reat moet deze reserve aanvuld worden, om tijdens de looptijd het wachtgeld af te kunnen dekken		32.220
Onvoorzien	Onvoorzien	Hiervoor verwijzen we naar het kopje onvoorzien		461.797
Saldo Kostenplaatsen	Saldo kostenplaatsen	Er is een nadeel op de personeelslasten ontstaan, door aanpassingen in het personeelsbestand qua functiewaardering en verkoop uren.		40.877
		Overige over/onderschrijdingen (<20.000)	8.215	4.158
			8.215	896.386
		Saldo	-888.172	

Onvoorzien

In de primitieve begroting is bij de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien € 17.198 structureel onvoorzien en € 36.319 incidenteel onvoorzien opgenomen. Daarnaast is er een stelpost voor onderuitputting van € 219.745 opgenomen.

In het begrotingsjaar zijn de volgende begrotingswijzigingen ten laste van de onvoorziene uitgaven gebracht:

Begrotingswijziging	Onderwerp	Raadsvergadering	Onvoorzien structureel	Onvoorzien incidenteel	Stelpost onderuitputting
Primaire begroting 2019	Primaire begroting 2019	1 november 2018	17.198	36.319	-219.745
1e begrotingswijziging 2019	Budgetprognose 2019	20 december 2018	97.465	-60.000	
2e begrotingswijziging 2019	1e begrotingswijziging 2019 GR de Bevelanden	20 december 2018	-10.454		
3e begrotingswijziging 2019	Structurele wijzigingen 2e berap 2018	20 december 2018	-8.225		
5e begrotingswijziging 2019	1e berap 2019	4 juli 2019	191.988	-114.100	
6e begrotingswijziging 2019	2e berap 2019	19 december 2019	98.886	-491.130	
Totaal			386.858	-628.911	-219.745

Het saldo van de post onvoorzien komt hiermee uit op -/- € 242.052.

3.3.4 Gebeurtenis na balansdatum

COVID-19

Het COVID-19 (corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar wel voor naar verwachting veel beleidsterreinen van onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. Het is van belang om de risico's van onszelf en onze partners goed in de gaten te houden. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

	Raming begrotingsjaar na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie begroting jaar	Waarvan structureel
Toevoeging aan de reserves				
Programma 1 Bestuur en ondersteuning	21.060	0	21.060	0
Programma 2 Veiligheid	0	0	0	0
Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat	15.666	7.166	13.039	4.539
Programma 4 Economie	568.000	0	557.547	0
Programma 5 Onderwijs	0	0	0	0
Programma 6 Sport, cultuur en recreatie	324.154	0	324.154	0
Programma 7 Sociaal domein	111.190	111.190	41.519	41.519
Programma 8 Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0
Programma 9 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	740.000	0	881.000	0
Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering	1.784.081	25.000	1.784.081	25.000
Totaal	3.564.151	143.356	3.622.401	71.058
Onttrekking aan de reserves				
	Raming begrotingsjaar na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie begroting jaar	Waarvan structureel
Programma 1 Bestuur en ondersteuning	0	0	0	0
Programma 2 Veiligheid	604	0	2.450	0
Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat	235.125	168.425	162.764	143.294
Programma 4 Economie	0	0	0	0
Programma 5 Onderwijs	74	0	1.277	0
Programma 6 Sport, cultuur en recreatie	567.900	133.554	1.046.210	81.150
Programma 7 Sociaal domein	1.504.904	1.491.078	1.359.025	1.347.430
Programma 8 Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0
Programma 9 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	295.839	185.839	320.340	218.191
Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering	1.229.046	23.337	1.267.762	23.337
Totaal	3.833.492	2.002.233	4.159.829	1.813.403
Saldo	-269.342	-1.858.877	-537.428	-1.742.344

Overzicht incidentele baten en lasten per programma

Incidentele baten	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
programma 1 Bestuur en ondersteuning	30.064	30.000	0
programma 2 Veiligheid	2.450	604	604
programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat	44.604	92.700	16.700
programma 4 Economie	608.991	619.500	554.000
programma 5 Onderwijs	1.277	74	74
programma 6 Sport, cultuur en recreatie	1.289.214	758.500	24.346
programma 7 Sociaal domein	11.966	13.826	13.826
programma 8 Volksgezondheid en milieu	59.891	60.500	0
programma 9 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	883.150	750.000	10.000
programma 10 Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering	1.319.755	1.248.509	315.397
Totaal	4.251.361	3.574.213	934.947
Incidentele lasten	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
programma 1 Bestuur en ondersteuning	122.500	122.500	0
programma 2 Veiligheid	3.707	1.904	604
programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat	38.670	77.800	16.700
programma 4 Economie	557.547	568.000	504.000
programma 5 Onderwijs	13.596	14.855	13.755
programma 6 Sport, cultuur en recreatie	1.331.990	783.761	24.346
programma 7 Sociaal domein	11.595	36.326	13.826
programma 8 Volksgezondheid en milieu	15.417	15.000	0
programma 9 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	770.650	755.000	10.000
programma 10 Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering	2.144.904	1.827.978	315.397
Totaal	5.010.574	4.203.124	898.628
Saldo	-759.213	-628.911	36.319

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op gemeente Noord-Beveland van toepassing zijnde regelgeving. Het bezoldigingsmaximum in 2019 voor gemeente Noord-Beveland is € 194.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

WNT gegevens	Gemeente	Gemeente
	Noord Beveland	Noord Beveland
2019	Naam	Naam
Bedragen in € 1,-	Sinke, D.	Poortvliet, C.H.
Functiegegevens	Secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling	01-01-2019 / 31-12-2019	01-01-2019 / 31-12-2019
Omvang dienstverband	1	1
Dienstbetrekking ja/nee	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloningen plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 94.007,88	€ 79.080,48
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.211,40	€ 13.215,00
Bezoldiging	€ 110.219,28	€ 92.295,48
Ind. Toepasselijke bezoldigingsmax	€ 194.000,00	€ 194.000,00
minus onverschuldigd betaald/nog niet terugontvangen	€ -	€ -
Totale bezoldiging	€ 110.219,28	€ 92.295,48
Reden overschrijding al dan niet toegestaan	nvt	nvt
Toelichting vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt	nvt
WNT gegevens	Gemeente	Gemeente
	Noord Beveland	Noord Beveland
2018	Naam	Naam
Bedragen in € 1,-	Sinke, D.	Poortvliet, C.H.
Functiegegevens	Secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling	01-01-2019 / 31-12-2019	01-01-2019 / 31-12-2019
Omvang dienstverband	1	1
Dienstbetrekking ja/nee	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloningen plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 92.407,80	€ 77.637,69
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 15.157,08	€ 12.372,36
Bezoldiging	€ 107.564,88	€ 90.010,05
Ind. Toepasselijke bezoldigingsmax	€ 189.000,00	€ 189.000,00
minus onverschuldigd betaald/nog niet terugontvangen	€ -	€ -
Totale bezoldiging	€ 107.564,88	€ 90.010,05
Reden overschrijding al dan niet toegestaan	nvt	nvt
Toelichting vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt	nvt

3.3.5 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid 2019

Programma	Raming na begrotingswijziging			Werkelijk			Begrotingsafwijking		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
1 Bestuur en ondersteuning	192.882	1.504.576	-1.311.694	178.148	1.469.092	-1.290.944	-14.734	35.483	20.750
2 Veiligheid	28.000	975.366	-947.366	12.880	965.705	-952.825	-15.120	9.661	-5.459
3 Verkeer, vervoer en waterstaat	656.943	2.215.946	-1.559.003	624.528	2.065.515	-1.440.986	-32.415	150.432	118.017
4 Economie	4.653.312	1.854.898	2.798.414	4.365.093	1.496.141	2.868.952	-288.219	358.757	70.538
5 Onderwijs	99.200	567.870	-468.670	92.695	534.108	-441.413	-6.505	33.762	27.257
6 Sport, cultuur en recreatie	657.498	2.041.746	-1.384.248	651.382	2.429.240	-1.777.858	-6.116	-387.494	-393.610
7 Sociaal domein	1.720.064	8.823.237	-7.103.173	1.621.903	8.583.753	-6.961.850	-98.161	239.484	141.323
8 Volksgezondheid en milieu	2.377.106	3.139.427	-762.320	2.406.136	3.069.301	-663.166	29.029	70.125	99.154
9 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	4.510.050	4.428.973	81.077	3.794.410	3.419.375	375.034	-715.640	1.009.597	293.957
Subtotaal programma's	14.895.055	25.552.039	-10.656.983	13.747.175	24.032.230	-10.285.055	-1.147.880	1.519.808	371.928
Algemene dekkingsmiddelen:									
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	2.468.000	403.000	2.065.000	2.410.769	419.539	1.991.230	-57.231	-16.539	-73.770
Algemene uitkering	11.861.634	0	11.861.634	12.043.201	0	12.043.201	181.567	0	181.567
Dividend	19.000	0	19.000	18.582	0	18.582	-418	0	-418
Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	66.607	-402.264	468.871	79.045	498.346	-419.301	12.438	-900.610	-888.172
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	14.415.241	736	14.414.505	14.551.597	917.885	13.633.712	136.356	-917.149	-780.793
Overhead	209.199	4.211.064	-4.001.865	217.653	4.181.506	-3.963.853	8.454	29.559	38.012
Vennootschapsbelasting	0	25.000	-25.000	0	0	0	0	25.000	25.000
Totaal saldo van baten en lasten	29.519.495	29.788.839	-269.344	28.516.425	29.131.621	-615.196	-1.003.071	657.218	-345.853

Programma	Raming na begrotingswijziging			Werkelijk			Begrotingsafwijking		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
Toevoeging/onttrekking aan reserves									
1 Bestuur en ondersteuning	0	21.060	-21.060	0	21.060	-21.060	0	0	0
2 Veiligheid	604	0	604	2.450	0	2.450	1.846	0	1.846
3 Verkeer, vervoer en waterstaat	235.125	15.666	219.459	162.764	13.039	149.725	-72.361	2.627	-69.734
4 Economie	0	568.000	-568.000	0	557.547	-557.547	0	10.453	10.453
5 Onderwijs	74	0	74	1.277	0	1.277	1.203	0	1.203
6 Sport, cultuur en recreatie	567.901	324.154	243.747	1.046.210	324.154	722.056	478.309	0	478.309
7 Sociaal domein	1.504.904	111.190	1.393.714	1.317.506	0	1.317.506	-187.398	111.190	-76.208
8 Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	295.840	740.000	-444.160	320.340	881.000	-560.660	24.500	-141.000	-116.500
10 Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering	1.229.046	1.784.081	-555.035	1.267.762	1.784.081	-516.319	38.716	0	38.715
Subtotaal mutaties reserves	3.833.494	3.564.151	269.344	4.118.310	3.580.882	537.428	284.816	-16.731	268.085
Gerealiseerd resultaat	33.352.990	33.352.990	0	32.634.735	32.712.503	-77.768	-718.255	640.487	-77.768

Analyse afwijkingen investeringskredieten

Orders	Begroting	Werkelijk	Restant	Jaar van afronding
4333003 investeringen	30.000,00	36.300,00	6.300,00-	
* 120254 Beregeningsinstallatie 2019	30.000,00	36.300,00	6.300,00-	2020
4333003 investeringen	49.050,00	44.396,05	4.653,95	
8422001 overige ontvangsten				
* 560321 Reddingsboot 2018	49.050,00	44.396,05	4.653,95	2020
4333000 aankoop en bouwrijpmaken	1.047.000,00	1.399.431,91	352.431,91-	
4333003 investeringen	350.000,00		350.000,00	
4621000 aandeel kpl bestuursapparaat invest		48.429,47	48.429,47-	
8422001 overige ontvangsten	200.000,00-		200.000,00-	
* 821002 Centrumplan Wsk 2010	1.197.000,00	1.447.861,38	250.861,38-	2020
4333003 investeringen	50.000,00	520,00	49.480,00	
* 560519 Rond de pomp Waterpleinen 2019	50.000,00	520,00	49.480,00	2022
4333003 investeringen				
4560000 mutaties geldleningen	160.000,00	160.000,00		
8422001 overige ontvangsten	160.000,00-	160.452,71-	452,71	
* 821070 Valkreek 2015		452,71-	452,71	2019
4333003 investeringen	130.000,00	131.080,01	1.080,01-	
* 120517 Brandweerkaz Torendijk Krtg 2018	130.000,00	131.080,01	1.080,01-	2019
4333003 investeringen	10.000,00	15.134,41	5.134,41-	
* 120518 Tijdelijke aanp.brandweergarag	10.000,00	15.134,41	5.134,41-	2019
4333003 investeringen	30.000,00	46.242,00	16.242,00-	
8340022 vergoedingen		13.424,00-	13.424,00	
* 210365 Digitalisering wegenlegger 2017	30.000,00	32.818,00	2.818,00-	2019
4333003 investeringen	66.500,00	32.137,26	34.362,74	
* 210366 Effecten mobiliteitsplan 2018	66.500,00	32.137,26	34.362,74	2020
4333003 investeringen	66.500,00		66.500,00	
* 210367 Effecten mobiliteitsplan 2019	66.500,00		66.500,00	2020
4333003 investeringen	50.000,00	59.623,72	9.623,72-	
* 210368 Realisatie parkeervoorz kernen 2019	50.000,00	59.623,72	9.623,72-	2020
4333003 investeringen	150.000,00		150.000,00	
* 210369 Havelaarstraat supermarkt (Cpl) 2019	150.000,00		150.000,00	2021
4333003 investeringen	60.000,00	60.000,00		
* 210425 Openbare verlichting 2017	60.000,00	60.000,00		2020
4333003 investeringen	60.000,00	60.206,66	206,66-	
* 210426 Openbare verlichting 2018	60.000,00	60.206,66	206,66-	2019
4333003 investeringen	60.000,00	10.770,83	49.229,17	
* 210427 Openbare verlichting 2019	60.000,00	10.770,83	49.229,17	2020
4333003 investeringen	140.000,00	12.928,00	127.072,00	
* 210702 Verbeteren straatwerk (Ringweg) 2018	140.000,00	12.928,00	127.072,00	2020
4333003 investeringen	15.000,00	21.702,00	6.702,00-	
* 221005 Zwemsteigers Veersemeer 2019	15.000,00	21.702,00	6.702,00-	2019
4333003 investeringen	1.000.000,00	918.296,31	81.703,69	
8310000 restitutie energiekosten		14.505,00	14.505,00-	
8321000 Huren		14.505,00-	14.505,00	

Orders	Begroting	Werkelijk	Restant	Jaar van afronding
* 221210 Afkoop einde erfpacht havenpl Clp 2014	1.000.000,00	918.296,31	81.703,69	2020
4333003 investeringen	675.000,00	98.640,31	576.359,69	
* 221211 Steiger Vissershaven Colijnsplaat 2019	675.000,00	98.640,31	576.359,69	2020
4333004 grondverwerving	76.500,00	78.184,36	1.684,36-	
* 340002 Aankopen gronden valkreek 2018	76.500,00	78.184,36	1.684,36-	2019
4333003 investeringen	200.000,00	194.113,48	5.886,52	
* 531027 Kunstgrasv (geotex,kunstgr,inf	200.000,00	194.113,48	5.886,52	2020
4333003 investeringen	115.000,00	113.578,65	1.421,35	
* 531029 Tennis Colijnsplaat 2017	115.000,00	113.578,65	1.421,35	2019
4333003 investeringen	21.050,00	21.516,96	466,96-	
8411041 SPUK subsidie	865,00-	865,01-	0,01	
* 531030 Voorbereidingskrediet sportv Clp 2018	20.185,00	20.651,95	466,95-	2019
4333003 investeringen	459.800,00	464.978,80	5.178,80-	
8411041 SPUK subsidie	65.741,07-	65.741,07-		
* 531031 Renovatie Sportvelden Colijnspl	394.058,93	399.237,73	5.178,80-	2020
4333003 investeringen				
8411041 SPUK subsidie	31.140,00-		31.140,00-	
* 531032 Kunstgrasvelden (overig) 2019	31.140,00-		31.140,00-	2020
4333003 investeringen	123.000,00		123.000,00	
* 560104 Sanitair gebouw Jachthaven Kpl 2017	123.000,00		123.000,00	2021
4333003 investeringen	40.000,00	31.655,02	8.344,98	
* 580020 Beleidsplan speelplaatsen uitv 2017	40.000,00	31.655,02	8.344,98	2019
4333003 investeringen	88.500,00	8.066,00	80.434,00	
* 580021 Speelbos Kamperland 2017	88.500,00	8.066,00	80.434,00	2020
4333003 investeringen	40.000,00		40.000,00	
* 580022 Beleidsplan speelplaatsen uitv 2018	40.000,00		40.000,00	2020
4333003 investeringen	40.000,00		40.000,00	
* 580023 Beleidsplan speelplaatsen uitv 2019	40.000,00		40.000,00	2020
4333003 investeringen	82.500,00	82.546,00	46,00-	
* 670807 Zonnepanelen MFA Kortgene 2019	82.500,00	82.546,00	46,00-	2019
4333003 investeringen	140.000,00	157.672,64	17.672,64-	
* 721006 ondergrondse containers 2018	140.000,00	157.672,64	17.672,64-	2019
4333003 investeringen	120.000,00	87.146,68	32.853,32	
* 721007 Afvalcontainers 2018	120.000,00	87.146,68	32.853,32	2019
4333003 investeringen	40.000,00		40.000,00	
* 721008 ondergrondse containers 2019	40.000,00		40.000,00	2020
4333003 investeringen	225.000,00		225.000,00	
* 721009 Afvalcontainers 2019	225.000,00		225.000,00	2020
4333003 investeringen	607.000,00	416.081,33	190.918,67	
8422001 overige ontvangsten		18.900,00-	18.900,00	
* 722136 Uitvoering GRP 2018	607.000,00	397.181,33	209.818,67	2020
4333003 investeringen	50.000,00	2.746,95	47.253,05	
* 722139 Verbeteringswerken 2018	50.000,00	2.746,95	47.253,05	2020
4333003 investeringen	607.000,00	30.305,11	576.694,89	

Orders	Begroting	Werkelijk	Restant	Jaar van afronding
8340022 vergoedingen		25.000,00-	25.000,00	
* 722140 Uitvoering GRP 2019	607.000,00	5.305,11	601.694,89	2020
4333003 investeringen	30.000,00	36.095,01	6.095,01-	
* 722141 Vervangen hoofdgemalen 2019	30.000,00	36.095,01	6.095,01-	2019
4333003 investeringen	27.500,00	10.428,00	17.072,00	
* 722142 Vervangen minigemalen 2019	27.500,00	10.428,00	17.072,00	2020
4333003 investeringen	50.000,00		50.000,00	
* 722143 Verbeteringswerken 2019	50.000,00		50.000,00	2019
4333003 investeringen	150.000,00	4.592,00	145.408,00	
* 722144 Rioolverbetering colijnsplaats	150.000,00	4.592,00	145.408,00	2020
4333003 investeringen	60.000,00	48.632,89	11.367,11	
* 724028 Verb. toegankelijkh. paden beg	60.000,00	48.632,89	11.367,11	2020
4333003 investeringen	75.000,00	68.194,78	6.805,22	
* 820107 Verduurzaming gem. gebouwen 2019	75.000,00	68.194,78	6.805,22	2020
4333003 investeringen	75.000,00	75.000,00		
* 821022 Clp verbeteren kernen (fiets-v	75.000,00	75.000,00		2019
4333003 investeringen	300.000,00	32.227,48	267.772,52	
* 821057 Clp verb kernen (Herinr. haven	300.000,00	32.227,48	267.772,52	2020
4333003 investeringen	20.000,00	9.267,21	10.732,79	
* 821058 Clp verb kernen (beeld kwal im	20.000,00	9.267,21	10.732,79	2020
4333003 investeringen	900.000,00	893.451,57	6.548,43	
* 821059 Clp verb kernen (herinr. haven	900.000,00	893.451,57	6.548,43	2019
4333003 investeringen	332.000,00	330.011,54	1.988,46	
* 821063 Rondom Kamperland 2017	332.000,00	330.011,54	1.988,46	2019
4333003 investeringen	700.000,00	693.669,35	6.330,65	
* 821064 Rondom Kamperland 2018	700.000,00	693.669,35	6.330,65	2019
4333003 investeringen	86.500,00	86.480,25	19,75	
* 821071 Recreatieplek Schotsman Ruiters	86.500,00	86.480,25	19,75	2019
4333003 investeringen	20.000,00	21.883,37	1.883,37-	
* 821072 Rondom Clp (fase 1 beeld kw im	20.000,00	21.883,37	1.883,37-	2020
4333003 investeringen	395.000,00	41.714,00	353.286,00	
* 821073 Rondom Kamperland (Veerweg) 2019	395.000,00	41.714,00	353.286,00	2020
4333003 investeringen	75.000,00		75.000,00	
* 821074 Rondom Kamperland (Noordstraat) 2019	75.000,00		75.000,00	2020
4333003 investeringen	500.000,00	10.981,50	489.018,50	
* 821075 Reconstructie over Veersemeer I 2019	500.000,00	10.981,50	489.018,50	2020
4333003 investeringen	50.000,00	13.285,89	36.714,11	
* 821076 MFA Wissenkerke (incl. voorb.	50.000,00	13.285,89	36.714,11	2020
4333003 investeringen	100.000,00	100.830,58	830,58-	
* 821077 Opstall oude school Zuidvliet	100.000,00	100.830,58	830,58-	2019
4333003 investeringen	21.000,00	302,94	20.697,06	
* 993321 Gemeentehuis (tafels/stoel kan	21.000,00	302,94	20.697,06	2020
4333003 investeringen	10.000,00	2.169,05	7.830,95	
* 993322 Gemeentehuis (hoog-laag bureaus 2018)	10.000,00	2.169,05	7.830,95	2019
4333003 investeringen	16.700,00		16.700,00	
* 993323 Gemeentehuis (keuken vervangen) 2019	16.700,00		16.700,00	2020
4333003 investeringen	40.000,00		40.000,00	

Orders	Begroting	Werkelijk	Restant	Jaar van afronding
* 993324 Gemeentehuis (Buitenzonwering 4333003 investeringen	40.000,00 103.000,00		40.000,00 104,49-	2020
* 994231 Verv. tractie/machines 2017 4333003 investeringen	103.000,00 101.000,00	103.104,49 80.281,58	104,49- 20.718,42	2019
* 994232 Verv. tractie/machines 2018 4333003 investeringen	101.000,00 121.000,00	80.281,58 27.152,06	20.718,42 93.847,94	2020
* 994233 Verv. tractie/machines 2019 4333003 investeringen	121.000,00 18.150,00	27.152,06 18.214,75	93.847,94 64,75-	2020
8411041 SPUK subsidie	2.595,00-	2.595,04-	0,04	
* 995013 Gymzaal Wsk (gymtoestell verva	15.555,00	15.619,71	64,71-	2019
*** Totaal	11.190.908,93	7.265.423,38	3.925.485,55	

Analyse begrotingsrechtmatigheid

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijding per programma (exclusief de mutaties in de reserves en voorzieningen) als ook naar de overschrijdingen op investeringskredieten. Op meerdere programma's zijn begrotingsoverschrijdingen aan de lasten kant te constateren. Deze zijn in te delen in de onderstaande categorieën, zoals genoemd in de kadernota rechtmatigheid.

Begrotingsafwijking	Conclusie onrechtmatig maart telt niet meer voor het oordeel	Conclusie: onrechtmatig en telt mee voor het oordeel	Motivering van de conclusie
Programma 6 Sport, cultuur en recreatie	387.000,00		Deze overschrijding wordt metname veroorzaakt door de revitalisering van de banjaard. Hier staat een bestemmingsreserve tegenover. Het project is inmiddels vrijwel helemaal uitgevoerd. Bij de begroting werd er nog vanuit gegaan dat een groot gedeelte van de kosten pas in 2020 zouden komen.
Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering	863.000,00		De overschrijding wordt metname veroorzaakt door de storting in de voorziening wethouderspensionen en doordat de post onvoorzien onder de algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering zijn opgenomen. Daarnaast zijn er wat kleinere overige overschrijdingen.

Van een tweetal kredieten is sprake van begrotingsoverschrijdingen. Hierbij is gekeken naar overschrijdingen boven de € 20.000:

Afwijking investeringskrediet	Conclusie onrechtmatig maart telt niet meer voor het oordeel	Conclusie: onrechtmatig en telt mee voor het oordeel	Motivering van de conclusie
Centrumplan Wissenkerke 2010	251.000,00		Overschrijding past binnen het uitgezette beleid. Er zijn meer uren toegerekend dan geraamd. Daarnaast moet op deze investering nog inkomsten binnen komen voor de oude pastorie ad. € 200.000
Kunstgrasvelden (overig) 2019	31.000,00		Deze investering is in 2019 geheel afgeraad en bij renovatie sportvelden Colijnsplaat 2019 bijgeraad. De te ontvangen Spuk (vergoeding BTW op sport) subsidie is echter ten onrechte niet afgeraad.

3.4 Analyse van het resultaat

Saldo rekening 2019	-78.000,00
Saldo onvoorzien	<u>-242.000,00</u>
Te analyseren	164.000,00

Programma	Omschrijving activiteit	Omschrijving subcategorie	Voordeel	Nadeel
1	Baten secr leges	afdracht rijksleges	32.000	0
1	Baten secr leges	Leges secretarie en burgerlijke stand	0	-42.000
1	College van B en W	Beschikking voorzieningen	25.000	0
3	Bewegwijzering	onderhoudskosten en vervangingen	0	-24.000
3	Jachthaven Ka	liggelden vaste plaatsen zomerseizoen	0	-34.000
3	Wegen, straten pl	huur veegwagen en werk derden	26.000	0
4	Baten toeristenbel	landtoeristenbelasting	97.000	0
6	Recreatieve voorz	Bijdrage revitalisering kust Banjaard	0	-43.000
6	Recreatieve voorz	onderhoud strandjes	21.000	0
6	Sportterreinen	groot onderhoud	22.000	0
6	Zwembad	onderhoud gebouwen/bassininstall	28.000	0
7	BBZ	Bedrijfskapitaal	36.000	0
7	BBZ	rijksvergoeding uitkeringen	0	-29.000
7	BUIG	Loonkostensubsidie	0	-22.000
7	BUIG	Verhaalde bijstand	0	-41.000
7	MFA Kortgene	Onkostenvergoeding	28.000	0
8	Baten afvalstoffen	afvalstoffenheffing	20.000	0
8	Baten rioolrechten	rioolafvoerrecht	28.000	0
8	Milieukosten	Bijdrage RUD	38.000	0
8	Vuillophaal en afvoer	kosten ophalen huis- en grofvuil	60.000	0
8	Vuillophaal en afvoer	stortrechten	0	-81.000
8	Vuillophaal en afvoer	vergoedingen	0	-30.000
9	Structuur- en best p	Structuurvisie	23.000	0
10	Administratie benodigdheden	Bedrijfsvoering digitaal en zaakgericht werken	51.000	0
10	Administratie benodigdheden	Inhuur ict extern	0	-21.000
10	Algemene uitkering Baten OZB eigenaren niet woningen	algemene uitkering gemeentefonds	149.000	0
10	Gemeentehuis	opbrengst ozb prod	0	-34.000
10	Overige personeelskosten bestuursapparaat	onderhoud gebouw en installaties	25.000	0
10	Overige personeelskosten bestuursapparaat	studiekosten	0	-22.000
10	Overige personeelskosten bestuursapparaat	tijdelijk personeel	0	-21.000
10	Reserveringen	Mutaties voorzieningen	0	-293.000
10	Treasury	rente en premies langlopende leningen	52.000	0
10	Vennootschapsbelasting	Vennootschapsbelasting	25.000	0
Overig	Afschrijvingen (incl. stelpost onderuitputting)		0	-49.000
Overig	Overige verschillen < 20.000 Personeelskosten		201.000	0
Overig	Bestuursapparaat	personeelslasten	0	-37.000
Eindtotaal			987.000	-823.000

Voordeel	987.000
Nadeel	<u>-823.000</u>
Saldo	164.000

3.5 Bijlage prestatie indicatoren per programma

Programma	Indicator	eenheid	Begroting 2019		Jaarrekening 2019		bron
			Periode	Waard	periode	waard	
1. Bestuur en ondersteuning	Formatie	FTE per 1.000 inwoners	2019	7,9	2019	8,0	
1. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	2019	7,6	2019	8,1	
1. Bestuur en ondersteuning	Apparaatkosten	Euro	2019	920	2019	879	
1. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	%	2019	8%	2019	8,2%	
1. Bestuur en ondersteuning	Overhead	%	2019	14,8%	2019	12,2%	
2. Veiligheid	Verwijzingen Halt	per 10.000 jongeren	2017	238	2014	79	Stichting Halt
2. Veiligheid	Verwijzingen Halt	per 10.000 jongeren	2017	238	2015	224	Stichting Halt
2. Veiligheid	Verwijzingen Halt	per 10.000 jongeren	2017	238	2016	104	Stichting Halt
2. Veiligheid	Verwijzingen Halt	per 10.000 jongeren	2017	238	2017	238	Stichting Halt
2. Veiligheid	Verwijzingen Halt	per 10.000 jongeren	2017	238	2018	333	Stichting Halt
2. Veiligheid	Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2017	0,7	2018	0,7	CBS - Diefstallen
2. Veiligheid	Misdrijven - Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2017	4,7	2018	6,2	CBS - Criminaliteit
2. Veiligheid	Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2017	2,7	2018	1,4	CBS - Diefstallen
2. Veiligheid	Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare rui	per 1.000 inwoners	2017	4	2018	4,1	CBS - Criminaliteit
4. Economie	Funciemenging	%	2017	41,1	2019	42	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research
4. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2017	224,4	2019	237,3	LISA
5. Onderwijs	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2017	0	2018	0	DUO/Ingrado
5. Onderwijs	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2017	52,69	2018	75	DUO/Ingrado
5. Onderwijs	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2016	1,7	2018	1,6	DUO/Ingrado
6. Cultuur, sport en recreati	Niet-sporters	%	2016	55,8	2016	55,8	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en R
8. Volksgezondheid en milie	Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2016	264	2018	266	CBS statistiek Huishoudelijk afval
8. Volksgezondheid en milie	Hernieuwbare elektriciteit	%	2016	180,9	2018	152,3	Klimaatmonitor - Rijkswaterstaat
9. Volkshuisvesting, ruimtel	Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2015	193	2015	193	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
9. Volkshuisvesting, ruimtel	Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2016	191	2016	191	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
9. Volkshuisvesting, ruimtel	Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2017	196	2017	196	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
9. Volkshuisvesting, ruimtel	Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2018	201	2018	201	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
9. Volkshuisvesting, ruimtel	Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2018	201	2019	203	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
9. Volkshuisvesting, ruimtel	Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2016	4,6	2018	6,6	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research
9. Volkshuisvesting, ruimtel	Demografische druk	%	2018	80,8	2019	82,4	CBS Statistiek Bevolking - bewerking ABF Research
9. Volkshuisvesting, ruimtel	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2018	617	2019	647	COELO, Groningen
9. Volkshuisvesting, ruimtel	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2018	676	2019	706	COELO, Groningen
7. Sociaal domein	Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2017	682,1	2019	728	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research
7. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	%		?	2015	3	CBS Jeugd
7. Sociaal domein	Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	%		?	2018	4	CBS Jeugd
7. Sociaal domein	Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%		?	2018	Geen data	CBS Jeugd
7. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	%	2017	63,5	2018	65,2	CBS - Arbeidsdeelname
7. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2e hj 2017	195	1e hj 2019	194,6	CBS - Participatiewet
7. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2e hj 2017	247	1e hj 2018	295,1	CBS - Participatiewet
7. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2e hj 2017	9,5	1e hj 2019	11,4	CBS Jeugd
7. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	%	2e hj 2017	1,6	1e hj 2019	1,8	CBS Jeugd
7. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	%		?	2e hj 2018	1,3	CBS Jeugd
7. Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners		?	1e hj 2019	790	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO

3.6 Bijlage taakvelden

Taakvelden	Begroting			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil Begroting na wijziging met Realisatie		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
0 Bestuur en ondersteuning												
0.1 Bestuur	8.702	782.103	-773.401	38.702	1.003.975	-965.273	67.824	995.108	-927.284	-29.122	8.867	-37.989
0.2 Burgerzaken	154.180	500.663	-346.483	154.180	500.601	-346.421	110.325	473.985	-363.660	43.855	26.616	17.239
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	-0	0	0	-0	0	0	-0	0	0	0
0.4 Overhead	92.899	4.191.312	-4.098.413	209.199	4.211.064	-4.001.865	217.653	4.181.506	-3.963.853	-8.454	29.559	-38.012
0.5 Treasury	18.557	-63.686	82.243	30.557	-68.686	99.243	41.429	43.442	-2.013	-10.872	-112.127	101.255
0.61 OZB woningen	1.506.000	97.500	1.408.500	1.535.000	97.500	1.437.500	1.520.241	116.346	1.403.895	14.759	-18.846	33.605
0.62 OZB niet-woningen	646.000	44.500	601.500	659.000	44.500	614.500	606.373	32.985	573.388	52.627	11.515	41.112
0.63 Parkeerbelasting	19.500	0	19.500	24.250	6.750	17.500	24.858	6.750	18.108	-608	0	-608
0.64 Belastingen overig	274.000	261.000	13.000	274.000	261.000	13.000	284.155	270.207	13.948	-10.155	-9.207	-948
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	11.611.235	0	11.611.235	11.861.634	0	11.861.634	12.043.201	0	12.043.201	-181.567	0	-181.567
0.8 Overige baten en lasten	0	432.164	-432.164	30.800	-340.329	371.129	31.341	448.154	-416.813	-541	-788.483	787.942
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	25.000	-25.000	0	25.000	-25.000	0	0	0	0	25.000	-25.000
0.10 Mutaties reserves	1.570.468	720.942	849.526	3.833.494	3.564.151	269.344	4.118.310	3.580.882	537.428	-284.816	-16.731	-268.085
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 0 Bestuur en ondersteuning	15.901.541	6.991.498	8.910.043	18.650.816	9.305.526	9.345.290	19.065.708	10.149.365	8.916.343	-414.892	-843.838	428.947
1 Veiligheid												
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	28.000	930.640	-902.640	28.000	926.115	-898.115	12.880	920.035	-907.155	15.120	6.081	9.039
1.2 Openbare orde en veiligheid	0	49.251	-49.251	0	49.251	-49.251	0	45.670	-45.670	0	3.581	-3.581
Totaal 1 Veiligheid	28.000	979.891	-951.891	28.000	975.366	-947.366	12.880	965.705	-952.825	15.120	9.661	5.459

Taakvelden	Begroting			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil Begroting na wijziging met Realisatie		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
2 Verkeer, vervoeren waterstaat												
2.1 Verkeer en Vervoer	85.135	1.748.001	-1.662.866	56.135	1.882.826	-1.826.691	73.119	1.752.791	-1.679.672	-16.984	130.035	-147.018
2.2 Parkeren	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3 Recreatieve havens	368.265	192.203	176.062	368.265	196.525	171.740	323.939	199.665	124.274	44.326	-3.140	47.466
2.4 Economische havens en waterwegen	167.543	129.045	38.498	232.543	136.595	95.948	227.471	113.058	114.412	5.072	23.537	-18.465
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	620.943	2.069.249	-1.448.306	656.943	2.215.946	-1.559.003	624.528	2.065.515	-1.440.986	32.415	150.432	-118.017
3 Economie												
3.1 Economische ontwikkeling	3.045	79.740	-76.695	3.045	59.740	-56.695	45	50.300	-50.255	3.000	9.440	-6.440
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	745.267	262.608	482.659	2.101.267	1.554.208	547.059	1.746.347	1.208.335	538.012	354.920	345.873	9.047
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4 Economische promotie	2.463.000	230.900	2.232.100	2.549.000	240.950	2.308.050	2.618.701	237.506	2.381.195	-69.701	3.445	-73.146
Totaal 3 Economie	3.211.312	573.248	2.638.064	4.653.312	1.854.898	2.798.414	4.365.093	1.496.141	2.868.952	288.219	358.757	-70.538
4 Onderwijs												
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	41.101	-41.101	0	42.201	-42.201	0	47.834	-47.834	0	-5.633	5.633
4.2 Onderwijshuisvesting	0	186.302	-186.302	0	189.902	-189.902	0	174.667	-174.667	0	15.235	-15.235
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	78.000	362.106	-284.106	99.200	335.768	-236.568	92.695	311.608	-218.912	6.505	24.160	-17.655
Totaal 4 Onderwijs	78.000	589.508	-511.508	99.200	567.870	-468.670	92.695	534.108	-441.413	6.505	33.762	-27.257

Taakvelden	Begroting			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil Begroting na wijziging met Realisatie		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
5 Sport, cultuur en recreatie												
5.1 Sportbeleid en activering	0	33.291	-33.291	1.419	33.921	-32.502	1.191	35.295	-34.104	228	-1.374	1.602
5.2 Sportaccommodaties	23.956	204.192	-180.236	48.325	268.562	-220.237	37.067	237.249	-200.182	11.258	31.313	-20.055
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	13.500	209.474	-195.974	14.750	319.474	-304.724	14.750	242.978	-228.228	0	76.496	-76.496
5.4 Musea	0	76.114	-76.114	6.000	86.114	-80.114	5.715	81.960	-76.245	285	4.154	-3.869
5.5 Cultureel erfgoed	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.6 Media	0	126.233	-126.233	0	126.233	-126.233	0	124.256	-124.256	0	1.977	-1.977
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	301.500	835.648	-534.148	587.004	1.207.443	-620.439	592.659	1.707.502	-1.114.843	-5.655	-500.059	494.404
Totaal 5 Sport, cultuur en recreatie	338.956	1.484.951	-1.145.995	657.498	2.041.746	-1.384.248	651.382	2.429.240	-1.777.858	6.116	-387.494	393.610
6 Sociaal domein												
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	39.604	977.240	-937.636	40.604	1.013.503	-972.899	45.219	917.579	-872.360	-4.615	95.924	-100.539
6.2 Wijkteams	0	288.841	-288.841	0	267.338	-267.338	2.400	254.501	-252.101	-2.400	12.837	-15.237
6.3 Inkomensregelingen	1.415.511	2.161.491	-745.980	1.487.632	2.098.199	-610.567	1.404.736	2.046.502	-641.766	82.896	51.697	31.199
6.4 Begeleide participatie	0	546.314	-546.314	0	587.758	-587.758	0	590.810	-590.810	0	-3.052	3.052
6.5 Arbeidsparticipatie	1.000	201.000	-200.000	4.000	161.849	-157.849	4.143	144.582	-140.439	-143	17.267	-17.410
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	138.955	-138.955	0	159.413	-159.413	0	144.139	-144.139	0	15.274	-15.274
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	136.828	1.479.403	-1.342.575	114.828	1.570.477	-1.455.649	93.318	1.604.224	-1.510.906	21.510	-33.747	55.257
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	1.167.303	-1.167.303	0	2.283.406	-2.283.406	0	2.170.689	-2.170.689	0	112.717	-112.717
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	73.000	98.423	-25.423	73.000	142.423	-69.423	72.088	142.744	-70.656	912	-321	1.233
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	631.848	-631.848	0	538.872	-538.872	0	567.983	-567.983	0	-29.111	29.111
Totaal 6 Sociaal domein	1.665.943	7.690.818	-6.024.875	1.720.064	8.823.237	-7.103.173	1.621.903	8.583.753	-6.961.850	98.161	239.484	-141.323

Taakvelden	Begroting			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil Begroting na wijziging met Realisatie		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
7 Volksgezondheid en milieu												
7.1 Volksgezondheid	0	348.673	-348.673	0	359.719	-359.719	0	359.991	-359.991	0	-271	271
7.2 Riolering	832.000	786.443	45.557	900.000	832.768	67.232	930.353	787.143	143.210	-30.353	45.625	-75.978
7.3 Afval	1.249.071	1.057.286	191.784	1.306.281	1.169.887	136.394	1.289.514	1.191.735	97.779	16.768	-21.848	38.615
7.4 Milieubeheer	300	527.313	-527.013	60.800	559.313	-498.513	59.891	502.566	-442.675	909	56.747	-55.838
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	110.025	187.540	-77.515	110.025	217.740	-107.715	126.378	227.868	-101.490	-16.353	-10.128	-6.225
Totaal 7 Volksgezondheid en milieu	2.191.396	2.907.255	-715.859	2.377.106	3.139.427	-762.320	2.406.136	3.069.301	-663.166	-29.029	70.125	-99.154
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing												
8.1 Ruimtelijke ordening	10.000	361.987	-351.987	10.000	374.987	-364.987	20.230	348.510	-328.280	-10.230	26.476	-36.706
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3.330.045	3.332.029	-1.984	3.865.045	3.332.029	533.016	3.144.269	2.463.298	680.971	720.776	868.731	-147.955
8.3 Wonen en bouwen	300.005	695.707	-395.702	635.005	721.957	-86.952	629.910	607.567	22.344	5.095	114.390	-109.295
Totaal 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	3.640.050	4.389.723	-749.673	4.510.050	4.428.973	81.077	3.794.410	3.419.375	375.034	715.640	1.009.597	-293.957
Gerealiseerd resultaat	27.676.141	27.676.141	0	33.352.990	33.352.990	0	32.634.735	32.712.503	-77.768	718.255	640.487	77.768

3.7 SISA-bijlage bij de jaarrekening

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 27 januari 2020

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voorschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)			
		Gemeenten	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 03			
			€ 55.609	€ 530	€ 14.000			
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 04	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 05	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 06	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 07	
			1 061695 Gemeente Noord-Beveland	€ 0	061695 Gemeente Noord-Beveland	€ 0		
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2019	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
		Alle gemeenten verantwoordden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06
			€ 1.126.177	€ 34.602	€ 108.522	€ 9.234	€ 21.311	€ 0
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee	
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
		I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)		
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12
			€ 20.894	€ 0	€ 0	€ 78.759	€ 0	Ja
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud)	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 27 januari 2020

		<i>Aard controle R</i> Indicatornummer: G3 / 01	<i>Aard controle R</i> Indicatornummer: G3 / 02	<i>Aard controle R</i> Indicatornummer: G3 / 03	<i>Aard controle R</i> Indicatornummer: G3 / 04	<i>Aard controle R</i> Indicatornummer: G3 / 05	<i>Aard controle R</i> Indicatornummer: G3 / 06	
	beginnende zelfstandigen)_gemeentede el 2019	€ 60.811	€ 0	€ 30.392	€ 24.718	€ 10.881	€ 0	
	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)		Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee				
		<i>Aard controle R</i> Indicatornummer: G3 / 07	<i>Aard controle R</i> Indicatornummer: G3 / 08	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicatornummer: G3 / 09				
	Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	€ 0	€ 0	Ja				
VWS	H4	Specifieke uitkering Sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
		Gemeenten	<i>Aard controle R.</i> Indicatornummer: H4 / 01	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicatornummer: H4 / 02	<i>Aard controle R</i> Indicatornummer: H4 / 03	<i>Aard controle R</i> Indicatornummer: H4 / 04	<i>Aard controle R</i> Indicatornummer: H4 / 05	<i>Aard controle R</i> Indicatornummer: H4 / 06
			1 € 87.092	Gymzaal Wissenkerke	€ 7.572	€ 1.226	€ 6.346	€ 0
			2	Overige aangelegenheden sport	€ 858	€ 0	€ 656	€ 202
			3	Sportterreinen	€ 6.879	€ 3.349	€ 3.530	€ 0
			4	Zwembad	€ 5.343	€ 4.445	€ 898	€ 0
			5	Gymzaal Wissenkerke (vervangen gymtoestellen) 2019	€ 3.161	€ 0	€ 3.161	€ 0
			6	Renovatie sportvelden Colijnsplaat 2019	€ 80.699	€ 80.699	€ 0	€ 0
			7	Voorbereidingskrediet sportvelden Colijnsplaat 2018	€ 994	€ 994	€ 0	€ 0
				Kopie projectnaam / nummer	Totale besteding (Jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (Jaar T) per project tenopzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Toelichting	Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld
				<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicatornummer: H4 / 07	<i>Aard controle R</i> Indicatornummer: H4 / 08	<i>Aard controle R</i> Indicatornummer: H4 / 09	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicatornummer: H4 / 10	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicatornummer: H4 / 11
			1	Gymzaal Wissenkerke	7572	8,69%		-€ 18.414
			2	Overige aangelegenheden sport	858	0,99%		
			3	Sportterreinen	6879	7,90%		
			4	Zwembad	5343	6,13%		
			5	Gymzaal Wissenkerke (vervangen gymtoestellen) 2019	3161	3,63%		
			6	Renovatie sportvelden Colijnsplaat 2019	80699	92,66%		
			7	Voorbereidingskrediet sportvelden Colijnsplaat 2018	994	1,14%		